

Myndigheters kostnader och åtgärder vid hante- ring av EU-stöd 2021



- Totalt uppgår hanteringskostnaderna för EU-stöd till 970 miljoner kronor år 2021.
- Jordbruksverket betalade ut 12 941 miljoner kronor i EU-stöd år 2021.
- Kostnaderna för förberedelser för ny stödperiod uppgick till 92 miljoner kronor år 2021.

Jordbruksverket ska redovisa totalkostnad, styckkostnad och volym för hantering av EU-stöden år 2021. Redovisning av kostnader för Jordbruksverket ska fördelas på ärendehantering, kontroll, information, utredningar, utveckling, normering och samordning av marknadsstöd, jordbrukarstöd, landsbygdsstöd, lokalt ledd utveckling respektive fiskeristöd. Jordbruksverket ska redovisa nyckeltalet kostnad per stödkrona, både totalt och avseende Jordbruksverkets del, som avser kostnader för hantering av respektive stödgrupp i förhållande till utbetalade EU-stöd inklusive medfinansiering.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 15 april 2022.

Författare:
Mikael Ringsten

Sammanfattning

Den totala kostnaden för hantering av EU-stöd år 2021 uppgår till 970 miljoner kronor. Med hantering av stöd avses i denna redovisning handläggning av ärenden, utredningar och förberedelser för nya regelverk, utveckling och förvaltning av IT-system, kontroll av stöd, marknadsbevakning, information, rapportering, uppföljning och utvärdering. I kostnaderna ingår nödvändiga förberedelser för kommande stödperiod.

Totala kostnader

Tabell 1. Sammanfattning av totala kostnader för hantering av EU-stöd 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2020 |
|-------------------------------------|------|------|------|
| Totala kostnader ¹ | 955 | 953 | 970 |
| Jordbruksverket hanteringskostnader | 436 | 415 | 406 |
| Jordbruksverket reformarbete | 22 | 56 | 92 |
| Länsstyrelserna | 455 | 447 | 429 |
| Övriga myndigheter ² | 39 | 36 | 43 |

1 Kostnaderna för år 2019 och 2020 är omräknade efter ändrade uppgifter från länsstyrelsen och Jordbruksverket.

2 Övriga myndigheter är Ekonomistyrningsverket, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Sametinget, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Hanteringskostnaden år 2021 för stöd ur jordbruksfonderna, havs- och fiskerifonden, lokalt ledd utveckling genom regionala utvecklings- och socialfonden, samt nationella stöd till jordbruket i norra Sverige, biogasstödet med flera stöd uppgår till 970 miljoner kronor.

- Totala kostnaden för hantering av EU-stöd har ökat med 16 miljoner kronor sedan föregående år.
- Jordbruksverkets hanteringskostnader förutom reformarbete minskar med 9 miljoner kronor.
- Jordbruksverkets kostnader för reformarbete ökar med 36 miljoner kronor.
- Länsstyrelsernas kostnader har minskat med 18 miljoner.
- Övriga myndigheter har ökat kostnaderna med sammanlagt 8 miljoner kronor.

År 2021 betalade Jordbruksverket ut 12 941 miljoner kronor i stöd och hanteringskostnaden blir 7,5 procent per utbetald stödkrona.

Av Jordbruksverkets redovisade kostnader på 498 miljoner kronor avser cirka 390 miljoner kronor arbete och investeringar som kommer alla handläggande myndigheter till del, till exempel utredningar, normering, information, utveckling och samordning. Resterande del cirka 108 miljoner kronor avser Jordbruksverkets kontroller, handläggning av stöd och utbetalningar.

Tabell 2. Totala kostnader per stödgrupp år 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|--------------------------------------|------|------|------|
| Total hanteringskostnad ¹ | 955 | 954 | 970 |
| varav jordbrukarstöd | 645 | 659 | 670 |
| varav landsbygdsstöd | 200 | 189 | 189 |
| varav LLU fyra fonder | 56 | 56 | 58 |
| varav marknadsstöd | 22 | 17 | 20 |
| varav fiskeristöd | 32 | 32 | 33 |

1 Totala kostnader inkluderar samtliga myndigheters rapporterade kostnader inklusive reformarbete.

Kostnaderna för jordbrukarstöd ökar. Ökningen är direkt hänförlig till reformarbetet. Länsstyrelsernas kostnader för jordbrukarstöd minskar något även om länsstyrelserna haft stora kostnader för återkravshantering har kostnader för kontroll i fält och handläggning minskat.

För landsbygdsstöden är den totala kostnaden samma som föregående år. Länsstyrelserna visar minskade kostnader medan de övriga stödmyndigheterna däribland ESV visar högre kostnader.

Kostnadsutveckling

Jordbruksverkets kostnadsökning är direkt kopplad till reformarbete. Med reformarbete avser vi utredning, utveckling och förberedelser för nya regelverk. Det är nästa jordbrukspolitiska reform som börjar 2023 och det nya havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet för perioden 2021–2027.

Reformarbetet påverkar kostnaderna för EU-stödshanteringen med 92 miljoner kronor under år 2021. Det är en ökning med 36 miljoner sedan år 2020.

Jordbruksverkets kostnader förutom reformarbete uppgår till 406 miljoner kronor vilket är en minskning sedan föregående år. Minskningen beror på att resurser har omfördelats till reformarbete från annat arbete och det har påverkan på bland annat handläggningstider.

Länsstyrelsernas kostnader för jordbrukarstöd har minskat. Flera länsstyrelser anger att en av anledningarna är att IT-systemen fungerar bättre och gör handläggningen effektivare. En andra anledning till lägre kostnader är den tillfälligt minskade kontrollfrekvensen med anledning av pandemin¹. Länsstyrelserna har under år 2021 arbetat med handläggning av årets ansökningar, handläggning av ansökningar för tidigare stödår och återkrav.

Under år 2021 har återkravshantering för innevarande stödperiod 2015–2020 genomförts. Återkravshanteringen har krävt stora resurser vilket har påverkat arbetet med stödårets utbetalningar och utbetalningar av tidigare år. Antalet utbetalningar för gamla stödår har halverats jämfört med föregående år.

¹ Covid-19

Konsekvensen blir att totalt utbetalt belopp minskar. Eftersom återkravshantering inte är kopplad till utbetalningar påverkas nyckeltalet kostnad per stödkrona negativt.

Kostnaderna för landsbygdsstöd minskar. Det är främst länsstyrelsernas handläggning av utbetalningar som har minskat under år 2021, delvis som en följd av pandemin och delvis på grund av att vi är i slutet av en ordinarie programperiod. På grund av restriktioner har projekt inte slutförts i den omfattning som förväntats eftersom leveranser har blivit försenade och vissa aktiviteter inte har varit möjliga att genomföra.

Kostnaderna för hantering av landsbygdsstöd förväntas öka under år 2022. Den ökade kostnaden är en följd av att användandet av urvalsmetoden väsentlighet och risk har upphört eftersom metoden underkändes av EU-kommissionen. Detta leder till utökade kontroller både av stödansökan och av utbetalningsansökan. Den ökade kontrollen ska dock leda till en minskad risk för finansiella korrigeringar.

Detaljerad redovisning av kostnaderna finns i avsnitt 5.

Ständiga förbättringar

Under året har arbetet med förbättringar och förenklingar fokuserat på förbättringar i den nya strategiska planen. I arbetet med den strategiska planen har Jordbruksverket föreslagit förändringar som kan leda till effektivare stödhantering för stödmottagare och myndigheter.

I förslagen återfinns bland annat avveckling av individuella åtagandeplaner vilket förväntas minska den administrativa kostnaden för såväl länsstyrelsen som för stödsökande. Ett annat förslag är avveckling av stödrätter som innebär en minskad administrativ kostnad.

Lokalt ledd utveckling har under innevarande programperiod hanterat fyra olika fonder. I den strategiska planen föreslås att lokalt ledd utveckling genomförs med enbart landsbygdsfonden och det kommer att förenkla för såväl LAG-grupperna som Jordbruksverket.

Jordbruksverket har infört en samordnad styrning av reformarbetet. Den samordnade styrningen ska stödja, förbättra och effektivisera arbetet med reformen för ett införande i tid.

Jordbruksverket har driftsatt ett nytt system för hantering av blockdatabasen. Det nya systemet ska säkerställa kvalitet och effektivisera hanteringen av jordbruksblock. Blockdatabasen innehåller grundläggande uppgifter om jordbruksmark vilket är väsentligt för utbetalning av gårdsstöd.

Innehåll

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | Inledning..... | 11 |
| 2 | Förutsättningar | 12 |
| 2.1 | Kostnader för införande av pågående stödperiod..... | 12 |
| 2.2 | Kostnader för förberedelser för kommande stödperiod..... | 12 |
| 2.3 | Eurokursens påverkan | 12 |
| 3 | Omfattning..... | 13 |
| 3.1 | Redovisning i stödgrupper | 13 |
| 3.2 | Avgränsning | 14 |
| 4 | Roller och uppgiftslämnare..... | 15 |
| 4.1 | Beskrivningar av roller i stödhanteringen | 15 |
| 4.2 | Insamling av uppgifter om volymer och kostnader | 19 |
| 5 | Totala kostnader för hantering av EU-stöd..... | 23 |
| 5.1 | Utbetalda belopp och antal utbetalningar | 23 |
| 5.2 | Totala kostnader | 24 |
| 5.3 | Kostnader per stödkrona..... | 26 |
| 5.4 | Ständiga förbättringar | 30 |
| 5.5 | Jordbruksverkets kostnader | 35 |
| 5.6 | Kostnader för införande av ny stödperiod | 40 |
| 5.7 | Länsstyrelsernas kostnader..... | 43 |
| 5.8 | Andra stödmyndigheter | 46 |
| 5.9 | Lokalt ledd utveckling | 46 |
| 6 | Volymer och kostnader för ärendehantering inom jordbrukarstöden | 48 |
| 6.1 | Jordbrukarstöd..... | 48 |
| 6.2 | Volymer för jordbrukarstöd | 49 |
| 6.3 | Direkta kostnader för jordbrukarstöden | 49 |
| 6.4 | Kontroller av jordbrukarstöd..... | 59 |
| 6.5 | Sammanfattande analys av kostnader för hantering av jordbrukarstöd..... | 64 |
| 7 | Volymer och kostnader för ärendehantering av projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet..... | 66 |
| 7.1 | Jordbruksverkets ärendehantering inom landsbygdsprogrammet..... | 67 |
| 7.2 | Länsstyrelsernas stödhantering | 71 |
| 7.3 | Övriga myndigheters stödhantering..... | 84 |
| 7.4 | Sammanfattande analys av kostnader landsbygdsstöd | 86 |
| 8 | Volymer och kostnader för ärendehantering av stöd inom havs- och fiskeriprogrammet | 87 |
| 8.1 | Volymer handlagda ärenden..... | 87 |
| 8.2 | Länsstyrelsernas direkta kostnader..... | 88 |
| 8.3 | Jordbruksverkets direkta kostnader | 90 |
| 8.4 | Havs- och vattenmyndighetens kostnader..... | 90 |

1 Inledning

Detta är en redovisning av uppdraget Hantering av EU-stöd 2021 i Jordbruksverkets regleringsbrev.

Jordbruksverket ska redovisa totalkostnad, styckkostnad och volym för föregående års handläggning av EU-stöd. Redovisning av kostnader för Jordbruksverket ska fördelas på ärendehantering, kontroll, information, utredningar, utveckling, normering och samordning av marknadsstöd, jordbrukarstöd, landsbygdsstöd, lokalt ledd utveckling respektive fiskeristöd. Jordbruksverket ska redovisa nyckeltalet kostnad per stödkrona, både totalt och avseende Jordbruksverkets del. För Jordbruksverkets del redovisas nyckeltalet kostnad per utbetald stödkrona för hantering av respektive stödgrupp i förhållande till utbetalade EU-stöd inklusive medfinansiering. För perioden 2017–2019 ska redovisningen avse totala kostnader. För perioderna 2018–2020 och 2019–2021 ska redovisningen avse den totala kostnaden och kostnad per stödgrupp.

Jordbruksverket ska även redovisa sin bedömning av den redovisade datans användbarhet samt hur myndighetens hantering av EU-stöd i ökad utsträckning kan bidra till att

- uppnå enhetlig regeltillämpning, kvalitetsförbättringar och effektivitetsvinster,
- minska kostnaden per stödkrona för förvaltning och kontroll av EU-fonder,
- effektivisera och förenkla för företag och myndigheter, särskilt avseende stödsökande,
- stöd kan betalas ut så tidigt som möjligt,
- minska fel i stödhanteringen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 15 april 2022.

Jordbruksverket redovisar totala kostnader i avsnitt 5.2, nyckeltalet i avsnitt 5.3 och ständiga förbättringar i avsnitt 5.4.

2 Förutsättningar

Denna redovisning visar den årliga kostnaden för hantering av EU-stöd.

2.1 Kostnader för införande av pågående stödperiod

Kostnader för att införa den pågående stödperioden har påverkat verksamheten i flera år. Under år 2021 redovisas kostnader för införandet av nuvarande stödperiod med 50 miljoner kronor i avskrivning av tidigare investeringar.

Totala utgifterna för införandet, det vill säga förberedelser, utredning, regler och utveckling, av den innevarande stödperioden 2014–2022 uppgår till 743 miljoner kronor till och med år 2020. Kostnaderna har finansierats av förvaltningsanslaget 1:8 och TA-medel inom EU-programmen. Under år 2021 redovisades 50 miljoner kronor i avskrivningar för nuvarande stödperiod. För åren 2022–2025 kvarstår avskrivningar om cirka 46 miljoner kronor.

Den totala utgiften för implementeringsarbetet kan ställas i relation till totalt utbetalt belopp under stödperioden.

2.2 Kostnader för förberedelser för kommande stödperiod

Under åren 2020 och 2021 har kostnaderna för förberedelser av den kommande stödperioden uppgått till 148 miljoner kronor varav 92 miljoner kronor avser år 2021. Kostnaderna avser förberedelser, utredningar och underlag för den kommande strategiska planen inom den gemensamma jordbrukspolitiken och programmet för Europeiska havs- fiskeri och vattenbruksfonden. Det är också kostnader för IT-utveckling framtidssäkring av stödsystemet Jordan och kostnader för den nya blockdatabasen Basen.

2.3 Eurokursens påverkan

Realiserade och orealiserade kursdifferenser samt finansiella korrigeringar från EU förekommer i olika omfattning varje år.

Medlemsländerna utanför EMU-samarbetet får bära kursrisken för EU-finansierade stöd. Under år 2021 har staten haft en kursvinst (netto) om 87 miljoner kronor att jämföra med en kursförlust om 325 miljoner kronor föregående år. Eurokursen för bland annat direktstöden sätts för innevarande stödår den sista vardagen före den 1 oktober. Rekvisition från EU sker i euro.

3 Omfattning

Redovisningen omfattar de EU-stöd som Jordbruksverket ansvarar för att betala ut och som hanteras av Jordbruksverket och andra myndigheter. Det är EU-stöd från Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), havs- och fiskerifonden (EHFF) samt lokalt ledd utveckling i regional- och socialfonden (ERUF och ESF). Redovisningen omfattar även nationella stöd, det vill säga stöd som är helt finansierade av nationella medel. De nationella stöd som redovisningen omfattar är notifierade och godkända av EU och därmed klassas de som EU-stöd.

Med hantering av EU-stöd menas i denna redovisning förändringar på grund av krav, effektiviseringar, underhåll av stöd, stödprocesser och genomförande av EU-stöden, handläggning av ärenden, kontroll av stöd, utveckling och förvaltning av IT-system, marknadsbevakning, information, rapportering, uppföljning och utvärdering. Dessutom ingår avskrivningar på investeringar i de redovisade kostnaderna.

Jordbruksverket betalar ut följande stöd.

- Samtliga EU-stöd som är finansierade av jordbruksfonderna.
- Samtliga EU-stöd som är finansierade av havs- och fiskerifonden.
- De EU-stöd inom ramen för lokalt ledd utveckling som är finansierade av regional- och socialfonden.
- Nationella stödet till jordbruket i norra Sverige, inklusive kadavertransporter.
- Nationella stöden till biogas och metangas.

Extra nationella stöd efter torkan sommaren 2018 har påverkat utbetalningar och kostnader som redovisas för år 2019.

3.1 Redovisning i stödgrupper

Kostnaderna redovisas i stödgrupper sedan år 2018. En stödgrupp kan finansieras av flera fonder. Indelningen i stödgrupp görs utifrån hanteringen av EU-stöd, det vill säga alla stöd som söks i SAM-ansökan räknas som jordbrukarstöd eftersom de hanteras samlat oavsett vilken fond som pengarna kommer ifrån.

Tabell 3. Förklaring till vilka stöd som ingår per stödgrupp

| Stödgrupp | Förklaring |
|----------------|--|
| Jordbrukarstöd | Gårdsstöd med tillhörande hantering av stödrätter, förgröningsstödet, nötkreatursstöd, stöd till unga, ekologisk produktion, miljöersättningar inom landsbygdsprogrammet |
| Landsbygdsstöd | Projekt- och företagsstöd och miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet |
| LLU | Projektstöd inom 44 leaderområden |
| Marknadsstöd | Skolmjölkstöd, stöd till producentorganisationer för frukt och grönt, stöd till biodling, export- och importlicenser samt kvoter, bevakning av handelsströmmarna, nationellt finansierade stöden för biogas och metangas |
| Fiskeristöd | Stöd inom havs- och fiskeriprogrammet, Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet |

3.2 Avgränsning

Följande kostnader ingår inte i denna redovisning.

- Kostnader för LAG-gruppernas och leaderkontorens verksamhet.
- Kostnader för åtgärder inom djurområdet som medfinansieras av EU och avser bland annat BSE-provtagning, program för bekämpning av campylobakter och aviär influensa med flera.
- Kostnader för Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen och Sveriges geologiska undersökning att bistå Jordbruksverket med utformning av information och kontrollinstruktioner om tvärvillkor.

4 Roller och uppgiftslämnare

I detta kapitel beskrivs de myndigheter som har en roll i stödhanteringen. I kapitlet beskrivs också vilka uppgifter som används för att ta fram redovisningen och från vilka myndigheter uppgifterna hämtas in.

4.1 Beskrivningar av roller i stödhanteringen

4.1.1 Jordbruksverket

Administrationn av den gemensamma jordbrukspolitiken är en av Jordbruksverkets huvuduppgifter. För jordbruksfonderna, havs- och fiskerifonden samt lokalt ledd utveckling i regional- och socialfonden är Jordbruksverket både förvaltningsmyndighet och handläggande myndighet. I rollen som förvaltningsmyndighet ska Jordbruksverket samordna myndigheternas stödhandläggning, ansvara för utveckling och drift av gemensamma IT-system, verka för enhetlighet och likabehandling och ansvara för fondsamordningen inom lokalt ledd utveckling. Jordbruksverket arbetar även med reformarbete, det vill säga utredning, utveckling och förberedelser för jordbrukspolitiken till den kommande stödperioden och det nya havs-, fiskeri-, och vattenbruksprogrammet.

Jordbruksverket är ackrediterat utbetalningsställe för jordbruksfonderna. Det innebär att Jordbruksverket ansvarar för att betala ut, redovisa och rapportera utbetalningar till EU-kommissionen. För havs- och fiskerifonden samt lokalt ledd utveckling i regional- och socialfonden utför Jordbruksverket också attesterande myndighets uppgifter.

Jordbruksverket har även i uppdrag att skapa regelverk och verkställa utbetalningar utifrån de EU-förordningar som avser krisstöd och som vanligtvis kommer med kort varsel.

Jordbruksverket handlägger och betalar ut tekniskt stöd till förvaltning av fonderna (TA-medel).

4.1.1.1 Jordbrukarstöd

Jordbruksverket handlägger ersättningar för djurvälstånd, miljöersättning för hotade husdjursraser samt nationella stöd för mjölk-, ägg- och slaktsvinsproduktion.

Jordbruksverket ansvarar också för hanteringen av stödrätter, till exempel överföringar, indragningar och tilldelning ur nationella reserven samt för ajourhållning av blockdatabasen.

Till jordbrukarstöd räknas i denna redovisning de nationella stöden för exempelvis kadavertransporter och jordbruket i norra Sverige. I beräkningarna som redovisas i denna rapport ingår även de tillfälliga stöd som betalades ut efter torkan sommaren 2018 som jordbrukarstöd.

4.1.1.2 Landsbygdsstöd

Inom landsbygdsprogrammet, förutom lokalt ledd utveckling, handlägger Jordbruksverket ansökan om stöd och ansökan om utbetalning för nationella projekt inom kompetensutveckling och samarbetsåtgärder, projektstöd till lantrasföreningar och stöd för att bilda innovationsgrupper och innovationsprojekt inom Europeiska innovationspartnerskapet (EIP). Jordbruksverket utför kontroller på plats av projekt- och företagsstöd innan slututbetalning. Kontrollerna på plats utförs av Jordbruksverket oavsett vilken myndighet som handlägger ärendet.

4.1.1.3 Fiskeristöd

Inom havs- och fiskeriprogrammet, förutom lokalt ledd utveckling, handlägger Jordbruksverket ansökan om stöd och ansökan om utbetalning för företagsstöd till privata aktörer för kontroll och spårbarhet, tekniskt stöd till förvaltning av havs- och fiskerifonden (TA-medel) och samtliga projektstöd, förutom stöd till fiskehamnar och datainsamling.

I övriga åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet ansvarar Jordbruksverket för fördelning av medel till länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten samt fattar beslut om utbetalning för de ansökningar om utbetalning som länsstyrelsen eller Havs- och vattenmyndigheten har ankomsthanterat och utrett.

4.1.1.4 Lokalt ledd utveckling

Inom lokalt ledd utveckling fattar Jordbruksverket beslut om stöd efter att leaderkontoren granskat och godkänt ansökan. Jordbruksverket handlägger och beslutar i alla ansökningar om utbetalningar för LLU.

4.1.1.5 Marknadsstöd

Jordbruksverket handlägger alla ansökningar om stöd och utbetalningar för marknadsstöden. Till marknadsstöd räknas även hantering av licenser och kvoter för import av vissa produkter till EU och marknadsbevakning. I denna redovisning räknas även de helt nationellt finansierade stöden för biogas och metangas till marknadsstöd.

4.1.2 Länsstyrelsen

4.1.2.1 Jordbrukarstöd

Länsstyrelsen (LST) handlägger direktstöden det vill säga, gårdsstöd, förgröningsstöd, stöd till unga jordbrukare och nötkreatursstöd.

Länsstyrelsen handlägger merparten av stöden och åtagandena för miljöersättningar inom landsbygdsprogrammet. Det gäller miljöersättningar förutom stödet till hotade husdjursraser, ersättningar för ekologisk produktion samt kompensationsstöd. Länsstyrelsen handlägger även det nationella stödet för smågrisproduktion, getter, potatis samt bär och grönsaker.

4.1.2.2 Landsbygdsstöd

Länsstyrelsen handlägger och fattar beslut inom landsbygdsprogrammet för både ansökan om stöd och ansökan om utbetalningar för företagsstöd, miljöinvesteringar och regionala projektstöd.

4.1.2.3 Fiskeristöd

Inom havs- och fiskeriprogrammet handlägger och fattar länsstyrelsen beslut om ansökan om stöd, ankomsthanterar och utreder ansökan om utbetalning för projektstöd för fiskehamnar och investeringsstöd med undantag för stöd till privata aktörer inom kontroll och tillsyn samt.

4.1.3 Leaderkontoren

Inom lokalt ledd utveckling, LLU, handlägger och prioriterar LAG (local action group) ansökningar om projektstöd utifrån beslutad strategi och urvalskriterier genom leaderkontoren. Leaderkontoren sprider information och inspirerar till att söka stöd via Leader. De stöttar stödsökande och projekt, genomför utbildningar och handlägger projektansökningar. Leaderkontoren driver även egna projekt samt sköter ekonomi- och redovisningsarbete för den egna föreningen. Leaderkontorens verksamhetskostnader för hantering av stöd ingår inte i beräkningarna i denna rapport.

4.1.4 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) handlägger och fattar beslut om stöd inom havs- och fiskeriprogrammet, ankomsthanterar och utreder ansökan om utbetalning för stöd till datainsamling.

4.1.5 Sametinget

Sametinget (SAT) handlägger och fattar beslut om stöd och utbetalningar för projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet när det gäller renskötsel och annat samiskt närings-, kultur- eller samhällsliv.

4.1.6 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen (SKS) handlägger och fattar beslut om stöd och utbetalning för projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet när det gäller skogsbruk.

4.1.7 Tillväxtverket

Tillväxtverket (TVV) handlägger och fattar beslut om stöd och utbetalning för projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet när det gäller lokal serviceutveckling. Tillväxtverket är även förvaltningsmyndighet för de åtta regionala programmen och det nationella programmet för europeiska regionala utvecklingsfonden. I denna rapport redovisas Tillväxtverkets kostnader för stöd inom landsbygdsprogrammet.

4.1.8 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket (NVV) medverkar i övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet och besvarar bland annat remisser för föreskrifter som avser programmet.

4.1.9 Ekonomistyrningsverket

Ekonomistyrningsverket (ESV) är attesterande organ för jordbruksfonderna samt revisionsmyndighet för havs- och fiskerifonden, socialfonden och regionalfonden. Revisionskostnaderna för havs- och fiskerifonden finansieras av Jordbruksverket men i redovisningen har vi utgått ifrån rapporterade kostnader från ESV eftersom ersättning från Jordbruksverket har bokförts som transferering och inte som en driftskostnad.

4.1.10 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltningsmyndighet för det nationella programmet för europeiska socialfonden. Myndigheten utlyser projektmedel för stöd för arbetsmarknadsåtgärder samt följer upp och utvärderar effekterna av de olika projekten.

Svenska ESF-rådet bistår Jordbruksverket med att genomföra regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling. ESF-rådet har meddelat att de har försumbara kostnader för att hantera EU-stöd inom lokalt ledd utveckling inom social- och regionalfonden så i denna redovisning ingår inga kostnader avseende Svenska ESF-rådet.

4.2 Insamling av uppgifter om volymer och kostnader

Jordbruksverket har hämtat kostnadsuppgifter från de myndigheter som hanterar de stöd Jordbruksverket betalar ut. Dessutom har egen statistik på ärendevolymer och utbetalade belopp tagits fram ur beslutsstödsystemet BLIS och utbetalnings-systemet Betal. Uppgifter om antalet utbetalningar och utbetalningarnas storlek är framtagna ur systemet BLIS och bygger på gjorda utbetalningar genom systemet Betal. Det tar inte hänsyn till sanktioner, kvittningar eller överlåtelser av stöd som kan generera utbetalningar till andra än stödmottagarna.

Kostnaderna redovisas i löpande priser, ingen hänsyn tas till inflation.

4.2.1 Jordbruksverkets uppgifter

För att beräkna Jordbruksverkets hanteringskostnader används huvudsakligen uppgifter om olika verksamheter fördelade på verksamhetskonton och funktionskonton. Dessa konton används för såväl tidredovisning som fakturakontering. Vissa delar av beräkningarna är exakta medan andra bygger på fördelningsnycklar.

Jordbruksverket har sammanställt och analyserat allt underlag och därefter skickat ut redovisningen på samråd till länsstyrelserna.

4.2.1.1 Skillnader mellan Jordbruksverkets årsredovisning och denna rapport

I denna rapport redovisas kostnaderna för hantering av EU-stöd. Kostnaderna skiljer sig delvis från Jordbruksverkets årsredovisning och avsnittet hantering av stöd från EU-fonderna.

Jordbruksverkets kostnader för köpta tjänster från andra stödmyndigheter, cirka 12 miljoner kronor, redovisas i denna rapport av den utförande myndigheten. Därmed minskar Jordbruksverkets kostnader.

Utbetalningar och kostnader hänförliga till biogasstödet och nationella stöd för lantbruk i norra Sverige ingår inte i årsredovisningens avsnitt för hantering av stöd från EU-fonderna.

För Jordbruksverket redovisas i denna redovisning övergripande kostnader som ett OH-påslag på direkt redovisad tid. I årsredovisningen redovisas den faktiska kostnaden.

4.2.2 Övriga myndigheters uppgifter om kostnader

För att få underlag till beräkning av kostnader har Jordbruksverket begärt in uppgifter om kostnader från berörda myndigheter.

Följande uppgifter begärdes in från länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Sametinget, Tillväxtverket, Naturvårdsverket, Rådet för europeiska socialfonden och Ekonomistyrningsverket.

- Antal arbetade timmar (omräknade till årspersoner: antal arbetade timmar/1760 timmar).
- Lönekostnader inklusive sociala avgifter.
- Övriga direkta kostnader för resor och expenser (t.ex. konsultkostnader) i verksamheten.
- Indirekta kostnader (OH-kostnader).

Från länsstyrelserna begärdes även uppgifter för beräkning av indirekta kostnader och antalet årspersoner rörande den övergripande verksamheten.

- De totala kostnaderna och antal arbetade timmar för lantbruk (objektkod 600*).
- De totala kostnaderna och antal arbetade timmar för EU-stöd fisk (objektkod 6222*).
- De totala kostnaderna och antal arbetade timmar för myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service (objektkod 10*-11*).
- De totala kostnaderna och antal arbetade timmar för hela länsstyrelsen (objektkod 1*-8*).

Länsstyrelserna lämnar uppgifter om kostnaderna för hanteringen av EU-stöd enligt en standardiserad modell, som utgår från ett frågeformulär med anvisningar. Anvisningarna innehåller en metod för att beräkna årspersoner, fastställa de totala indirekta kostnaderna och fördela dessa mellan olika verksamheter.

Samtliga objektkoder har hämtats från en förteckning över verksamhets- och ärendestruktur för länsstyrelserna (VÅS-koder). I tabellen nedan redovisas de objektkoder som ingår i redovisningen av hanteringskostnader för länsstyrelserna.

Tabell 4. Länsstyrelsernas objekt-koder för redovisning

| Objekt-kod | Titel |
|-------------------------|---|
| 601* | |
| 6010 | Övergripande inom stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar-SAM |
| 60111 | Varav SAM – Handläggning |
| 60112 | Varav SAM – Fältkontroller |
| 60113 | Varav SAM – Blockdatabasen |
| 60116 | Varav åtagandeplaner |
| 60117 | Varav återkrav |
| 6012 | Varav kontroll av djurmärkning och journalföring |
| 602* | |
| 6020 | Övergripande inom stöd till landsbygdsutveckling |
| 60221 | Miljöinvesteringar ansökan |
| 60222 | Miljöinvesteringar utbetalning |
| 60251 | Kompetensutveckling, demo/info och rådgivning – ansökan om stöd |
| 60252 | Kompetensutveckling, demo/info och rådgivning – utbetalning |
| 60261 | Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring – ansökan om stöd |
| 60262 | Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring – utbetalning |
| 60271 | Jordbruks- och affärsutveckling – ansökan om stöd |
| 60272 | Jordbruks- och affärsutveckling – utbetalning |
| 60281 | Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd – ansökan om stöd |
| 60282 | Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd – utbetalning |
| 60291 | Samarbete – ansökan om stöd |
| 60292 | Samarbete – utbetalning |
| 6043 | Ängs- och betesmarkinventering |
| 6044 | Regional handlingsplan och partnerskap |
| 62220 | Övergripande inom EU-stöd till fisket |
| 62221 | Ansökan om stöd ur havs- och fiskerifonden |
| 62222 | Utbetalning av stöd ur havs- och fiskerifonden |
| 990 | Förberedelser CAP2021 samt resurssamverkan förvaltningsorganisation landsbygd (EU-stöd) |
| Beräknad del av 600* | Allmänt och övergripande inom lantbruk |
| Beräknad del av 10*-11* | Myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service |

4.2.2.1 Arbete på uppdrag av Jordbruksverket

Vissa länsstyrelser utför arbete på uppdrag av Jordbruksverket, exempelvis för ängs- och betesmarksinventering. För att kostnaderna inte ska räknas dubbelt i redovisningen har Jordbruksverkets kostnader minskats med den ersättning vi betalar ut till länsstyrelserna för dessa uppdrag. Det ger en möjlighet att följa upp antal timmar som länsstyrelserna använder för arbetet.

4.2.2.2 Skillnader mellan länsstyrelsernas redovisning

Trots standardiseringen finns skillnader mellan länsstyrelsernas redovisning, framförallt inom hantering av de indirekta kostnaderna. De indirekta kostnadernas andel av de direkta kostnaderna för verksamheten varierar mellan länsstyrelserna. År 2021 varierar de mellan 34 procent och 123 procent med ett genomsnitt på 63 procent (2020: 69,4 procent). Variationen beror bland annat på att länsstyrelserna är olika mycket decentraliserade. Länsstyrelserna har påpekat att kostnader för exempelvis lokaler och gemensamma funktioner varierar mellan länen. Kostnader för vissa större projekt förs ibland som verksamhetsövergripande och påverkar därmed de indirekta kostnaderna. Dessutom strävar länsstyrelserna olika mycket efter att fördela en större andel av de myndighetsövergripande kostnaderna på enskilda verksamheter.

5 Totala kostnader för hantering av EU-stöd

I detta avsnitt redovisas Jordbruksverkets, länsstyrelsernas och övriga myndigheternas totala administrativa kostnad för hantering av EU-stöd under åren 2019–2021. Alla beräkningar utgår från Jordbruksverkets totala kostnader inklusive kostnader för reformarbete.

5.1 Utbetalda belopp och antal utbetalningar

Jordbruksverket beslutade om utbetalningar av EU-stöd på 12 941 miljoner kronor under år 2021.

Tabell 5. Utbetalda stöd åren 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----------------------------------|--------|--------|--------|
| Utbetalda stöd | 15 191 | 14 029 | 12 941 |
| varav jordbrukarstöd ¹ | 12 639 | 11 317 | 10 814 |
| varav landsbygdsstöd | 1 772 | 1 932 | 1 423 |
| varav LLU landsbygdsfonden | 165 | 237 | 139 |
| varav LLU fiskerifonden | 36 | 38 | 13 |
| varav LLU socialfonden | 23 | 21 | 15 |
| varav LLU regionalfonden | 21 | 18 | 17 |
| varav marknadsstöd ² | 335 | 331 | 382 |
| varav fiskeristöd | 200 | 135 | 138 |

1 I jordbrukarstöd för år 2019 ingår krisstöd efter torkan sommaren 2018.

2 I marknadsstöd ingår de helt nationellt finansierade stöden för biogas och metangas.

Utbetalda stöd fördelas på 320 323 utbetalningar. Antalet utbetalningar minskar med cirka 10 procent jämfört med föregående år.

Utbetalt belopp har minskat med 1 088 miljoner kronor sedan föregående år. Minskningen finns i stödgrupperna jordbrukarstöd, landsbygdsstöd och LLU. För marknadsstöden har utbetalningarna ökat som en följd av högre utbetalda stöd för metangas och biogas. Vid en närmare analys skiljer sig orsakerna till minskningarna i utbetalningar mellan stödgrupperna.

För jordbrukarstöd har antalet utbetalningar och utbetalt stödbelopp minskat. Vid genomgång av utbetalningarna för år 2020 och 2021 är det tydligt att det är utbetalningar av tidigare stödår som minskar. Under år 2020 gjordes utbetalningar motsvarande 743 miljoner kronor avseende tidigare stödår det vill säga år 2015 till 2019. För år 2021 var motsvarande belopp 308 miljoner kronor. En del av minskningen i utbetalningar beror på att stora resurser har lagts på återkravshantering. Utbetalt belopp som avser gamla år minskar för varje år som går. Detta innebär att ärenden från tidigare stödår nu har handlagts och att ryggsäcken som tidigare funnits minskar. Det finns fortfarande cirka

23 000 ärenden för åren 2015–2021 som ännu inte är slututbetalda. När det gäller utbetalningar för innevarande år har antalet minskat marginellt medan utbetalt belopp har minskat med cirka 100 miljoner kronor vilket delvis kan kopplas till växelkursen.

För landsbygdsstöden har utbetalningarna minskat med 509 miljoner kronor. Antalet handlagda ansökningar om utbetalningar har minskat med nära 25 procent från 6 199 till 4 722 stycken. Under året har begäran om förlängning av pågående projekt och investeringar ökat som en följd av pandemin covid-19. Pandemin har gjort det svårt att få produkter och tjänster levererade i tid. Restriktionerna har även gjort det svårt att genomföra olika evenemang. Förseningar i projekt leder naturligt till färre ansökningar om utbetalningar och detta kan vara en anledning till minskningen i utbetalt belopp.

Även för Lokalt ledd utveckling, LLU, har utbetalt belopp minskat kraftigt, från 275 miljoner till 184 miljoner kronor. Antalet ansökningar om utbetalning har minskat vilket kan höra ihop med slutet av stödperioden. Antalet handlagda ansökningar om utbetalning har minskat med cirka 27 procent från 2 428 till 1 769. Likaså har antalet utbetalningar av projektstöd inom LLU minskat från 2 505 utbetalningar under år 2020 till 1 402 utbetalningar år 2021.

5.2 Totala kostnader

De totala hanteringskostnaderna för EU-stöd uppgår under år 2021 till 970 miljoner kronor.

Tabell 6. Totala hanteringskostnader åren 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|------------|------------|------------|
| Summa¹ | 955 | 954 | 970 |
| Jordbruksverket hanteringskostnader | 439 | 415 | 406 |
| Jordbruksverket reformarbete ² | 25 | 56 | 92 |
| Jordbruksverket totalkostnad | 461 | 471 | 498 |
| varav jordbrukarstöd ³ | 300 | 308 | 333 |
| varav landsbygdsstöd ³ | 59 | 65 | 65 |
| varav LLU ^{3,4} | 56 | 56 | 56 |
| varav marknadsstöd ³ | 22 | 17 | 19 |
| varav fiskeristöd ³ | 24 | 25 | 26 |
| varav länsstyrelserna | 455 | 447 | 429 |
| varav jordbrukarstöd | 332 | 340 | 330 |
| varav landsbygdsstöd | 120 | 105 | 96 |
| varav fiskeristöd | 3 | 2 | 2 |
| varav övriga myndigheter⁵ | 39 | 35 | 43 |
| varav övriga myndigheter, jordbrukar- och landsbygdsstöd | 34 | 30 | 38 |
| varav övriga myndigheter, fiskeristöd | 5 | 5 | 5 |

1 Kostnaderna för år 2019 och 2020 är omräknade efter ändrade uppgifter från länsstyrelsen och Jordbruksverket.

2 Reformarbete avser total kostnad för alla arbetsområde.

3 Kostnad för reformarbete är inräknad i arbetsområdets kostnader.

4 LLU fyra fonder.

5 Övriga myndigheter är Ekonomistyrningsverket, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Sametinget, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Kostnaderna ökar med 16 miljoner kronor sedan föregående år. Ökningen i hanteringskostnader beror på att Jordbruksverkets under året behövt använda mer resurser till reformarbetet, det vill säga arbete med utredningar, utveckling och förberedelser för kommande stödperiod. I de belopp som redovisas ingår kostnader för reformarbete med 92 miljoner kronor. Länsstyrelserna redovisar en minskad kostnad med 18 miljoner kronor.

Kostnaderna för direkt ärendehantering av landsbygdsstöd har minskat under året men både Jordbruksverket och länsstyrelserna befärrar att kostnaderna för detta kan öka under kommande år då urvalsmetoden väsentlighet och risk inte accepteras av EU-kommissionen. Detta leder till att kontrollerna måste öka inom landsbygdsstöden. Ökningen av kontrollarbetet sker samtidigt som ökad resurs behövs för reformarbetet för stödperioden som börjar år 2023 och ytterligare medel har tillförts i nuvarande landsbygdsprogram. Detta kan leda till längre handläggningstider om inte resurser tillförs.

Tabell 7. Totala kostnader fördelat per stödgrupp och myndighet åren 2019–2021, mnkr

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 | SJV | LST | SAT | SKS | ESV | HAV | TVV | NVV |
|-------------------------|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| Total hanteringskostnad | 955 | 954 | 970 | 498 | 429 | 2 | 15 | 19 | 2 | 3 | 2 |
| varav jordbrukarstöd | 645 | 659 | 670 | 333 | 330 | – | – | 7 | – | – | 1 |
| varav landsbygdsstöd | 200 | 189 | 189 | 65 | 97 | 2 | 15 | 6 | – | 3 | 1 |
| varav LLU fyra fonder | 56 | 56 | 58 | 56 | – | – | – | 2 | – | – | – |
| varav marknadsstöd | 22 | 17 | 20 | 19 | – | – | – | 1 | – | – | – |
| varav fiskeristöd | 32 | 32 | 33 | 26 | 2 | – | – | 3 | 2 | – | – |

5.2.1 Hanteringskostnadernas utveckling

Jordbruksverkets och länsstyrelsernas årliga hanteringskostnader över tid redovisas i tabellen nedan. Tabellen visar att Jordbruksverkets kostnader har ökat markant mellan åren 2008 och 2021. Länsstyrelserna redovisas en betydligt lägre ökning i kostnaderna.

Tabell 8. Kostnadsutveckling som index

| | Basår 2008, mnkr | 2008, index | 2014, index | 2015, index | 2016, index | 2017, index | 2018, index | 2019, index | 2020, index | 2021, index |
|--|------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Jordbruks- verket, index 2008 = 100 | 172 | 100 | 209 | 222 | 214 | 232 | 263 | 265 | 272 | 290 |
| Länsstyre- lserna index 2008 = 100 | 408 | 100 | 92 | 106 | 115 | 110 | 108 | 113 | 110 | 105 |
| Vägt genomsnitt | | 100 | 127 | 140 | 144 | 146 | 154 | 158 | 158 | 160 |

För Jordbruksverkets del beror ökningen bland annat på övertagande av stödhantering inom LLU år 2014 vilket medförde ökade handläggningkostnader. Utveckling av nya och förvaltning av befintliga IT-system som behöver fungera

parallellt är en drivande del av kostnadsökningen för Jordbruksverkets del. Jordbruksverket har ökade krav på digitalisering och IT-system vilket medför ökade kostnader. Den effektivisering som digitaliseringen kan medföra tillkommer främst länsstyrelserna som utför en stor del av handläggningen och ärendehantering för EU-stöden.

Tabell 9. Kostnadernas utveckling i 2021 års prisnivå

| (mnkr) | 2008 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Jordbruksverket, mnkr P= 2021 | 223 | 414 | 430 | 406 | 432 | 480 | 474 | 477 | 498 |
| Länsstyrelserna, mnkr P = 2021 | 528 | 432 | 487 | 517 | 485 | 466 | 479 | 459 | 429 |
| Summa, mnkr P = 2021 | 750 | 845 | 917 | 923 | 917 | 946 | 953 | 936 | 927 |

I ovanstående tabell har en beräkning gjorts som visar hur den reala resursförbrukningen förändrats för Jordbruksverket och länsstyrelserna. Tabellen visar kostnaderna beräknade i 2021 års prisnivå. Beräkningen är schablonmässig och utgår från en årlig pris- och löneomräkning på 2 procent. Beräkningen visar att Jordbruksverkets resursförbrukning har mer än fördubblats sedan 2008. Sedan starten på nuvarande stödperiod, år 2014, är ökningen cirka 20 procent. Länsstyrelsernas reala resursförbrukning har minskat sedan år 2008.

5.3 Kostnader per stödkrona

Kostnaden per stödkrona redovisas dels för Jordbruksverkets hantering och dels för den totala stödhanteringen. Kostnaderna per stödkrona har ökat sedan föregående år. Under år 2021 uppgick de totala kostnaderna per stödkrona till 7,5 procent.

Tabell 10. Totalkostnad per utbetald stödkrona åren 2019–2021

| Totalkostnad per utbetald stödkrona för tidsperiod i procent | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|-------|-------|-------|
| Kostnad per stödkrona | 6,3 % | 6,8 % | 7,5 % |

Kostnaden per stödkrona är beroende av två delkomponenter, det utbetalda beloppet och kostnaderna för stödhantering. Båda variablerna varierar över tid och beroende på var i stödperioden vi befinner oss.

5.3.1 Jordbruksverkets kostnad per stödkrona

Jordbruksverkets kostnader per utbetald stödkrona redovisas totalt och per stödgrupp.

Handläggning av stöd sker på stödmyndigheterna, det vill säga länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Sametinget och Tillväxtverket, Jordbruksverket samt på leaderkontoren. Jordbruksverkets kostnader består till

stor del av reformarbete och genomförande av EU-programmen. I den kostnaden ingår bland annat framtagande av både IT-system och stödregler, hantering av utbetalningar, uppföljning och rapportering för stöden. Detta innebär också att Jordbruksverkets åtgärder för att effektivisera och minska kostnaderna för stödhandläggning gynnar främst de handläggande myndigheterna och kunderna.

Jordbruksverkets kostnad per stödkrona är 3,8 procent för år 2021. Det är en ökning med 0,4 procentenheter sedan föregående år. Den ökade kostnaden per stödkrona går att hänföra till minskade utbetalningar och ökade kostnader för förberedelser för kommande stödperiod.

Tabell 11. Jordbruksverkets kostnader per stödkrona per stödgrupp åren 2018–2021

| Jordbruksverkets kostnad per utbetald stödkrona för tidsperiod i procent | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------|--------|--------|
| Kostnad per stödkrona | 3,0 % | 3,4 % | 3,8 % |
| varav jordbrukarstöd | 2,4 % | 2,7 % | 3,1 % |
| varav landsbygdsstöd | 3,3 % | 3,4 % | 4,6 % |
| varav LLU ¹ | 22,8 % | 17,8 % | 30,4 % |
| varav marknadsstöd | 6,6 % | 5,1 % | 5,0 % |
| varav fiskeristöd | 12,0 % | 18,5 % | 18,8 % |

¹ LLU fyra fonder.

Den kraftigt ökade kostnaden per stödkrona för LLU beror på minskning i utbetalt belopp. Minskningen beror på att färre antal ansökningar har kommit in till Jordbruksverket och därmed har färre ansökningar hanterats. Att kostnaderna inte har minskat i samma takt som utbetalningarna beror på personalomsättning både internt och externt vilket i sin tur innebär att effektiviteten i stödhanteringen minskar. Detta har fått till följd att ärendebalanserna har ökat trots att färre ansökningar har kommit in till Jordbruksverket.

I tabellen nedan redovisas Jordbruksverkets kostnader per stödkrona som ett genomsnitt av en period om tre år. Kostnaden per stödgrupp redovisas inte för perioden 2017–2019 då underlag per stödgrupp saknas för år 2017.

Tabell 12. Jordbruksverkets kostnader per utbetald stödkrona för tidsperiod

| Jordbruksverkets kostnad per utbetald stödkrona för tidsperiod i procent | 2017–2019 | 2018–2020 | 2019–2021 |
|--|-----------|-----------|-----------|
| Kostnad per stödkrona | 3,2 % | 3,2 % | 3,4 % |
| varav jordbrukarstöd | | 2,6 % | 2,7 % |
| varav landsbygdsstöd | | 3,7 % | 3,7 % |
| varav LLU | | 21,4 % | 22,6 % |
| varav marknadsstöd | | 5,8 % | 5,5 % |
| varav fiskeristöd | | 11,5 % | 15,9 % |

5.3.2 Totala kostnader per stödkrona

I detta avsnitt redovisas de totala kostnaderna per utbetald stödkrona. I de totala kostnaderna ingår uppgifter från samtliga myndigheter som har lämnat underlag för kostnader till denna redovisning. Den totala kostnaden per stödkrona uppgår till 7,5 procent för år 2021. Det är en ökning med 0,7 procentenheter sedan föregående år.

Tabell 13. Total kostnad per utbetald stödkrona per stödgrupp år 2019–2021

| Totalkostnad per utbetald stödkrona för tidsperiod i procent | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------|--------|--------|
| Kostnad per stödkrona | 6,3 % | 6,8 % | 7,5 % |
| varav jordbrukarstöd | 5,1 % | 5,8 % | 6,2 % |
| varav landsbygdsstöd | 11,3 % | 9,8 % | 13,3 % |
| varav LLU | 22,8 % | 17,8 % | 31,5 % |
| varav marknadsstöd | 6,6 % | 5,1 % | 5,2 % |
| varav fiskeristöd | 16,0 % | 23,7 % | 23,9 % |

Den främsta anledningen till de ökade kostnaderna per stödkrona är att totala utbetalningar har minskat med 1 088 miljoner kronor. De minskade utbetalningarna för jordbrukarstöd beror bland annat på att länsstyrelserna har kommit ikapp med utbetalningar som gäller gamla år under 2020 och därmed har utbetalningarna gällande tidigare år mer än halverats under år 2021. Antalet utbetalningar som rör senaste stödår är i stort sett desamma som föregående år. Samtidigt som arbetet med utbetalningar pågår har länsstyrelserna lagt stora resurser på återkravshantering för hela innevarande programperiod under år 2021. Omfördelningen av resurser till återkravshantering har påverkat arbetet med utbetalningar på vissa länsstyrelser. Återkravshantering genererar kostnader men inga utbetalningar vilket totalt sett påverkar kostnaden per stödkrona negativt.

När det gäller landsbygdsstöd har utbetalningarna minskat och det kan delvis härledas till pandemin då flera stödmottagare har skjutit upp slutdatum för sina projekt. En annan orsak är att många projekt är avslutade då år 2021 skulle varit sista året i innevarande stödperiod. Detta innebär att många projekt har avslutats tidigare år. Förlängningen av landsbygdsprogrammet innebär ett tillskott av pengar. Ansökan om stöd har ökat under slutet av år 2021 som en följd av förlängningen men dessa tillägg har inte gett upphov till någon större mängd utbetalningar under 2021.

5.3.3 Total kostnad per stödkrona och stödgrupp

I detta avsnitt redogörs för kostnad per utbetald stödkrona för de stödgrupper där flera myndigheter är inblandade i hanteringen. Syftet är att visa hur de totala kostnaderna fördelas i förhållande till utbetalda stöd.

I tabellen nedan är totalkostnaden för stödhantering fördelad per stödkrona och per stödgrupp för jordbrukarstöd, landsbygdsstöd och fiskeristöd.

Tabell 14. Total kostnad per utbetald stödkrona per stödgrupp och stödmyndighet åren 2019–2021¹

| Kostnad per stödgrupp per utbetald stödkrona i procent | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|---------------|---------------|---------------|
| Totalkostnad per stödkrona | 6,3 % | 6,8 % | 7,5 % |
| Totalkostnad jordbrukarstöd | 5,1 % | 5,8 % | 6,2 % |
| varav Jordbruksverket | 2,4 % | 2,7 % | 3,1 % |
| varav länsstyrelsen | 2,6 % | 3,0 % | 3,1 % |
| varav övriga myndigheter | 0,1 % | 0,1 % | 0,1 % |
| Totalkostnad landsbygdsstöd | 11,3 % | 9,8 % | 13,3 % |
| varav Jordbruksverket | 3,3 % | 3,4 % | 4,6 % |
| varav länsstyrelserna | 6,8 % | 5,4 % | 6,7 % |
| varav övriga myndigheter | 1,2 % | 1,0 % | 2,0 % |
| Totalkostnad fiskeristöd | 16,0 % | 23,7 % | 23,9 % |
| varav Jordbruksverket | 12,0 % | 18,5 % | 18,8 % |
| varav länsstyrelserna | 1,5 % | 1,5 % | 1,4 % |
| varav övriga myndigheter | 2,5 % | 3,7 % | 3,6 % |

¹ I gruppen övriga myndigheter ingår för jordbrukarstöd, Ekonomistyrningsverket och Naturvårdsverket. För landsbygdsstöd ingår, Ekonomistyrningsverket, Sametinget, Skogsstyrelsen, Tillväxtverket. För fiskeristöd är Havs- och vattenmyndigheten och Ekonomistyrningsverket övriga myndigheter. För stödgrupperna LLU och marknadsstöd redovisas kostnaderna i tabellen över total kostnad per stödkrona då hela hanteringen sker på Jordbruksverket.

Kostnad per utbetald stödkrona per stödgrupp och myndighet är inget mått på myndigheternas effektivitet utan visar enbart hur kostnaderna fördelas mellan myndigheterna.

För jordbrukarstöden står Jordbruksverket och länsstyrelserna för lika stora delar av kostnaderna. I arbetsuppgifterna är det däremot olika fokus och länsstyrelserna står i princip för all handläggning medan Jordbruksverket står för utbetalning, redovisning, rapportering, förvaltning- och utveckling av stöd och IT-system.

För landsbygdsstöden är fördelningen annorlunda där hälften av kostnaderna hamnar på länsstyrelserna. Länsstyrelserna står också för merparten av handläggningsarbetet. För landsbygdsstöden handlägger även Jordbruksverket och övriga myndigheter ärenden. Att kostnaderna för landsbygdsstöd är högre per stödkrona än för jordbrukarstöd beror delvis på en mer arbetsintensiv handläggning med fler manuella moment och en process där stödhantering sker i två steg, ansökan om stöd och ansökan om utbetalning. Jordbruksverket står för utbetalning, redovisning, rapportering, förvaltning- och utveckling av stöd och IT-system.

Fiskeristöden är en arbetsintensiv stödform med förhållandevis mycket manuell granskning av underlag vilket visas i kostnaderna.

De stöd som har relativt stor del manuella moment av ärendehantering och kontroll, företrädesvis projekt- och företagsstöd inom landsbygdsstöd, fiskeristöd och LLU, har också en hög kostnad per stödkrona.

Tabell 15. Tabell över totala kostnader i genomsnitt för åren 2017–2019, 2018–2020, 2019–2021

| Genomsnittlig totalkostnad per utbetald stödkrona för tidsperiod i procent | 2017–2019 | 2018–2020 | 2019–2021 |
|--|-----------|-----------|-----------|
| Kostnad per stödkrona | 6,7 % | 6,6 % | 6,8 % |
| varav jordbrukarstöd | | 5,5 % | 5,7 % |
| varav landsbygdsstöd | | 11,6 % | 11,3 % |
| varav LLU | | 21,4 % | 22,9 % |
| varav marknadsstöd | | 5,8 % | 5,5 % |
| varav fiskeristöd | | 15,1 % | 20,5 % |

De genomsnittliga kostnaderna för perioderna ovan är lägre än årets redovisade kostnader per stödkrona till stor del på grund av större utbetalningar tidigare år. En orsak till de högre utbetalningar är krisstödet efter torkan sommaren 2018 som betalades ut år 2019.

5.4 Ständiga förbättringar

I detta avsnitt redovisar Jordbruksverket sin bedömning av den redovisade datans användbarhet samt hur myndighetens hantering av EU-stöd i ökad utsträckning kan bidra till att

- uppnå enhetlig regeltillämpning, kvalitetsförbättringar och effektivitetsvinster.
- minska kostnaden per stödkrona för förvaltning och kontroll av EU-fonder
- effektivisera och förenkla för företag och myndigheter, särskilt avseende stödsökande
- stöd kan betalas ut så tidigt som möjligt
- minska fel i stödhanteringen.

5.4.1 Datans användbarhet

Datan som samlas in för denna redovisning är viktig för att förstå helheten och komplexiteten i organisationen kring hanteringen av EU-stöd. Det ger en bild av skillnader i kostnad mellan olika stödmyndigheter och är viktig för analys och benchmarking för att hitta bästa arbetssätt. Datan visar också tydligt vilka delar som är kostnadsdrivande i stödhanteringen.

Även om underlaget är viktigt och användbart kan det utvecklas. Underlaget som samlas in har brister i jämförbarheten mellan olika stödmyndigheter. Länsstyrelserna lämnar en relativt detaljerad redovisning men under arbetets gång har det framkommit att länsstyrelserna är olika detaljerade i sin redovisning

och redovisar kostnader som verksamhetsövergripande i olika utsträckning. Detta medför att jämförbarheten brister. För att bättre kunna mäta effektivitet och jämförelse mellan länsstyrelserna skulle tidredovisningen behöva en högre detaljeringsgrad.

När det gäller övriga stödmyndigheter inom landsbygdsstöd, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen och Sametinget samt Havs- och vattenmyndigheten inom fiskeristöd kan detaljeringsgraden i redovisningen öka för att tydligare visa kostnaderna för stöd- respektive utbetalningsansökningar. Detta är viktigt för att jämförelsen ska bli bättre då det kan vara stora skillnader i hanteringen av stöd och utbetalningar.

5.4.2 Genomförda förbättringsåtgärder

Under året har arbetet fortsatt med att effektivisera Jordbruksverkets arbete med regler och krav för EU-stödshanteringen, genom införandet av en samordnad styrning av arbetet för att genomföra EU:s gemensamma jordbrukspolitik, Sveriges landsbygdsprogram, EU:s havs-, fiskeri- och vattenbruksprogram-program och programmet för Lokalt ledd utveckling med stöd från regionala utvecklingsfonden och socialfonden, samt de nationella stöden.

Den samordnade styrningen av reformarbetet innebär ett stärkt fokus på helhetsansvar för processer, rutiner och IT-system för en stödform eller åtgärd. I samband med införande av en samordnad styrning bildades ett reformkansli. Reformkansliet är navet i arbetet med den samordnande styrningen.

5.4.2.1 Nytt system för ajourhållning möjliggör effektiviseringar

Jordbruksverket ansvarar för att löpande uppdatera blockdatabasen, en databas med uppgifter om all jordbruksmark i Sverige. Uppgifterna används för flera stödformer och rätt uppgifter är en förutsättning för handläggning av rätt stöd till lantbrukaren. Under en period av tre år granskas i stort sett hela blockdatabasen. Med detta intervall kan blockdatabasens kvalitet upprätthållas trots ett landskap i ständig förändring. Under 2021 slutfördes arbetet med Basen, ett nytt GIS-system för ajourhållning av blockdatabasen. Basen är i drift sedan början av december 2021, då den ersatte Multikuben som varit i drift sedan 2006. I samband med driftsättningen av nya systemet gjordes ett stort arbete för att ta fram, strukturera om och anpassa befintliga rutiner för ajourhållning av jordbruksblock till det nya systemet Basen. Basen har effektiviserat arbetet, under den tid som Basen varit i drift har antalet kontrollerade block ökat från 33,5 till 38,9 block per timme.

Jordbruksverket har, tillsammans med länsstyrelserna, fortsatt att utveckla användandet av satellitanalyser för att minska antalet efterkontroller i fält. Satellitanalyser innebär en effektivisering genom färre onödiga resor, färre uppföljande besök och minskad administration, samt säkrar utbetalningar i tid.

Under år 2021 har vi arbetat med kvalitetssäkring av analyserna, för att få en högre träffsäkerhet i bedömningarna och därmed högre kvalitet i utbetalningar. Tekniken med satellitanalyser kommer att ligga till grund för fortsatt arbete med uppföljning av jordbruksmark under nästa stödperiod.

5.4.2.2 Systemutveckling för att öka kvaliteten

Jordbruksverket har också skapat automatisk överföring av resultat från kontroller som gjorts på plats hos lantbrukarna till och från olika delar i IT-system och mallar. Den automatiska överföringen används från och med stödår 2021 och är en av åtgärderna efter ackrediteringsprövningen. På så sätt ökar kvaliteten och handläggaren får den senaste informationen från kontroller.

Nya och utvecklade IT-system och ett fortsatt arbete för *öka* kvaliteten i handläggningen innebär att Jordbruksverket har fortsatt arbetet med att förbättra handläggningsrutinerna för att öka enhetlighet och kvalitet. Särskilt fokus har legat på rutiner för återkravshantering och de manuella handläggningsmoment som kvarstår.

När det gäller IT-utveckling har IT-system för återkravshantering av jordbrukarstöd färdigställts och ytterligare tillgänglighetsanpassningar har drifatts. I övrigt har stora resurser lagts på att förbereda IT-systemen för kommande stödperioder vilket ska leda till snabbare utveckling framöver.

5.4.2.3 Kvalitetshöjande arbete med anledning av revisionskritik

Under år 2020 genomfördes revisioner inom projekt- och företagsstöden inom landsbygdsprogrammet av kommissionen och internrevisionen. Dessutom genomfördes flera revisioner av nyckelkrav inom fiskeristöd och LLU. Jordbruksverket har under år 2021 agerat på iakttagelserna i dessa processer med samlade åtgärder.

Under sommaren och hösten 2021 gjordes en genomgång av kontrollerna för projekt- och företagsstöd. Användningen av förenklingar som infördes med urvalsmetoden väsentlighet och risk, som kritiserats i granskningarna, har tagits bort och de administrativa kontrollerna har utökats. Ökningen i administrativa kontroller omfattar, exempelvis fullständig rimlighetsbedömning och djupgående kontroller av underlag för offentliga upphandlingar vid ansökan om stöd. För rimlighetsbedömningen har även en kompletterande kontroll vid ansökan om utbetalning införts. Dessa utökade kontroller har lett till ökade handläggningstider.

5.4.3 Arbete med kommande stödperiod

Under år 2021 har Jordbruksverket arbetat aktivt med att föreslå olika alternativ till hantering av de så kallade återhämtningspengarna som EU beslutade om

att tillföra till Sveriges landsbygdsprogram åren 2021–2022. Den slutliga utformningen av det förslag till ändringar av landsbygdsprogrammet som regeringen beslutade om under 2021 bygger till stor del på Jordbruksverkets förslag och innebär en i sammanhanget enkel hantering av de tillkommande EU-medlen.

Jordbruksverket har under år 2021 arbetat med att ta fram och förse Regeringskansliet med underlag till Sveriges strategiska plan för jordbrukspolitiken 2023–2027 samt Sveriges havs-, fiskeri- och vattenbruksprogram 2021–2027.

I arbetet har Jordbruksverket särskilt prioriterat att lämna förslag som innebär förenklingar för både myndigheter och stödmottagare. I detta ingår även förändringar i utformningen av stöden som på ett eller annat sätt skapar förutsättningar för en effektivare administration av EU-stöden. Arbetet med att lämna förslag till förbättringar och förenklingar av den nya politiken har prioriterats före motsvarande utvecklingsarbete inom pågående landsbygds- respektive havs- och fiskeriprogram.

5.4.3.1 Förslag till strategisk plan för förenklingar och förbättringar

Nedan redovisas ett antal förslag som Jordbruksverket lämnat till regeringen under 2021 och som ingår i Sveriges förslag till strategisk plan för jordbrukspolitiken respektive havs-, fiskeri- och vattenbruksprogram.

- Avveckling av individuella åtagandeplaner bedöms innebära avsevärt minskade administrativa kostnader för länsstyrelserna i hanteringen av miljöersättningen för betesmarker och slätterängar såväl som förenklingar för stödsökanden.
- Ökad fokusering inom den strategiska planen för jordbrukspolitiken innebär att ett flertal områden såsom bredband, service, rovdjursstängsel och biogas kan hanteras effektivare inom ramen för befintliga nationella stödsystem vilket sammantaget innebär en effektivare statlig administration såväl som en förenkling för stödsökanden.
- Befintliga fleråriga miljöersättningar för ekologiskt jordbruk och minskat kväveläckage kommer framöver hanteras som ettåriga ersättningar bedöms leda till en effektivare administration, förenkling för stödsökande samt ökad måluppfyllelse genom en ökad anslutning till ersättningsformerna.
- Avveckling av stödrätter innebär en minskad administrativ kostnad för Jordbruksverket och förenkling för stödsökanden.
- Lokalt ledd utveckling enligt Leadermetoden framöver genomförs enbart inom landsbygdsfonden istället för nuvarande fyra fonder vilket bedöms leda till en effektivare administration samt förenkling för LAG-grupperna.
- Organisatoriska förändringar för EU-stöden, genom att Tillväxtverket upphör som stödmyndighet inom jordbrukspolitiken samtidigt som hanteringen av stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden koncentreras till fem länsstyrelser istället för nuvarande 21, bedöms sammantaget innebära en effektivare statlig administration av politiken.

- Ökad användning av så kallade förenklade kostnadsalternativ för indirekta kostnader i flera projektstöd bedöms minska tidskrävande handläggning av betalningsunderlag inom dessa stödformer.
- Färre stöd villkor i flera av de EU-stöd som föreslagits bedöms innebära förenklningar för stödsökanden samt effektivare kontrollverksamhet för myndigheterna.
- Minskad användning av olika offentliga finansieringskällor i EU-stöden bedöms effektivisera myndigheternas administration av stöden samtidigt som risken för fel i den ekonomiska förvaltningen såväl som risken för lägre utnyttjande av EU-medlen minimeras.

5.4.4 Framtidsspaning

Kostnaderna för hantering av EU-stöd fortsätter att öka. Det är främst kostnaderna för förvaltning och utveckling av IT-system som driver kostnaderna för myndigheternas stödhantering. Möjligheterna till förenklningar i hantering av nuvarande och kommande EU-stöd styrs i stort av EU-förordningar och de svenska strategierna för EU-stöd.

Utveckling av IT-system sker i huvudsak av två orsaker, dels på grund av krav i EU-regelverk och dels för att förenkla stödhantering det vill säga en mer kostnadseffektiv hantering. Kostnaden för utveckling och förvaltning drivs sedan av krav på systemet och komplexiteten i stöden som ska hanteras. Stöd med många villkor är mer kostnadskrävande att utveckla än stöd med få villkor.

Ökad automatisering i hantering av stöd kan vara en väg för att effektivisera och minska kostnaderna för handläggning. En effektivare handläggning är inte detsamma som minskade totala kostnader då det finns en risk för att eventuella besparingar äts upp av ökade kostnader för utveckling och förvaltning av IT-system.

Det är det underliggande EU-regelverket och den svenska strategiska planen inom gemensamma jordbrukspolitiken som lägger grunden för möjligheterna att effektivisera stödhantering. Förutom regelmässiga förenklningar kan det även finnas möjlighet till förenklningar i processer och hanteringen av stöd. Färre villkor kan minska kostnaderna men kan ge svårare att nå önskad effekt på exempelvis miljön.

Vi kan se att stöd för en utförd miljönytta inom jordbrukarstöden ökar kostnaderna för ärendehantering och kontroll. I nuvarande programperiod är länsstyrelsernas kostnader för handläggning och kontroll grovt fördelade med 30 procent till direktstöd och 70 procent till miljöersättningar. För stödbelopp är fördelningen den motsatta det vill säga 30 procent till miljöersättningar och 70 procent till direktstöden. När de prestationsbaserade stöden ökar finns risk att kostnaderna för hantering ökar.

Inom landsbygdsstöden är handläggning den stora kostnadsdelen. För projekt- och företagsstöden har under år 2021 vår urvalsmetod väsentlighet och risk avskaffats efter omfattande revisionskritik. Urvalsmetoden för kontroll effektiviserade handläggningen. Följden av detta blir ökade kostnader för handläggning och kontroller när fler och djupare kontroller behöver göras för att leva upp till kraven i EU-förordningar. Jordbruksverket kan inte heller se några möjligheter att införa ett liknande urvalssystem i kommande stödperiod utifrån de nu beslutade EU-förordningarna. Detta medför att möjligheterna till förenklingar och effektiviseringar begränsas. Det finns en risk för att kostnaderna för handläggning kommer att öka även med bibehållna handläggningstider. Den ökade kontrollen och ökade kostnaden ska leda till lägre risk för finansiella korrigeringar från EU-kommissionen.

För att minska kostnaderna för stödhanteringen behövs stöd som kan hanteras med färre manuella kontrollmoment. Det behövs en annan väg för att minska den administrativa kostnaden för såväl kunder som stödmyndigheter. Grunden för förenklingar behöver läggas i EU-förordningar om det är möjligt eller i den strategiska planen. En möjlig väg kan vara att göra stöden spetsigare genom att skriva enklare och tydligare beslut exempelvis genom att stöd till väl definierad del av ett projekt eller en investering och inte som en andel av ett helt projekt. Det kan leda till enklare kontroller genom att färre fakturor och färre villkor behöver kontrolleras.

5.5 Jordbruksverkets kostnader

Tabellen visar Jordbruksverkets kostnader för åren 2019–2021. Hanteringskostnaderna har minskat med 9 miljoner medan kostnaderna för reformarbete ökar med 36 miljoner kronor.

Tabell 16. Jordbruksverkets hanteringskostnader 2019–2021, mnkr

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------------|------------|------------|
| Jordbruksverkets hanteringskostnad^{1,2} | 436 | 415 | 406 |
| Jordbruksverkets reformarbete | 25 | 56 | 92 |
| Jordbruksverket totalkostnad | 461 | 471 | 498 |
| varav jordbrukarstöd | 300 | 308 | 333 |
| varav landsbygdsstöd | 59 | 65 | 65 |
| varav LLU | 56 | 56 | 56 |
| varav marknadsstöd | 22 | 17 | 19 |
| varav fiskeristöd | 24 | 25 | 26 |

1 Jordbruksverket räknar med administrativt pålägg utifrån lönekostnad enligt tidredovisning med 89 procent för år 2021. 85 procent för 2019 och 2020.

2 Kostnaden för år 2020 är omräknat efter rättelse.

Den stora ökningen i kostnader beror på att intensiteten i arbetet med den kommande stödperioden har gått upp under år 2021. Av ökningen kan 24 miljoner kronor härledas till reformarbete inom jordbrukarstöden. Kostnaden för reformarbetet har ökat med 36 miljoner kronor sedan år 2020. Reformarbetet påverkar

årets kostnader med totalt 92 miljoner kronor jämfört med 56 miljoner år 2020. Länsstyrelserna och övriga myndigheter har kostnader för reformarbetet men kostnaderna är inte särredovisade och kan därmed inte redovisas på samma sätt som för Jordbruksverket.

Om kostnaderna för reformarbetet räknas bort minskar jordbruksverkets kostnader med 9 miljoner kronor jämfört med år 2020. En av anledningarna till de minskade kostnaderna är gjorda prioriteringar där resurser har flyttats från ärendehantering till reformarbete. Detta har påverkat arbetet med ärendehantering.

5.5.1 Kostnader per arbetsområde

Från och med år 2018 införde Jordbruksverket funktionskonton för olika arbetsområden vid tidredovisning för att kunna dela upp hanteringskostnaderna.

Arbetsområdena är

- ärendehantering
- kontroll
- information
- utredningar
- utveckling
- normering
- samordning, rapportering och verksamhetsstöd.

Arbetsområdena ärendehantering och kontroll är lite förenklat Jordbruksverkets kostnader för handläggning av stöd. Det är arbetsuppgifter som delvis motsvarar det arbete som de andra stödmyndigheterna gör inom sina områden. Utöver vad de andra stödmyndigheterna gör är det uppgifter som har samband med ärendehantering exempelvis överklagningar och hantering av utbetalningar som Jordbruksverket gör för alla stöd. Det är ajourhållning av blockdatabasen, licenser kvoter inom marknadsstöd, rapportering och redovisning.

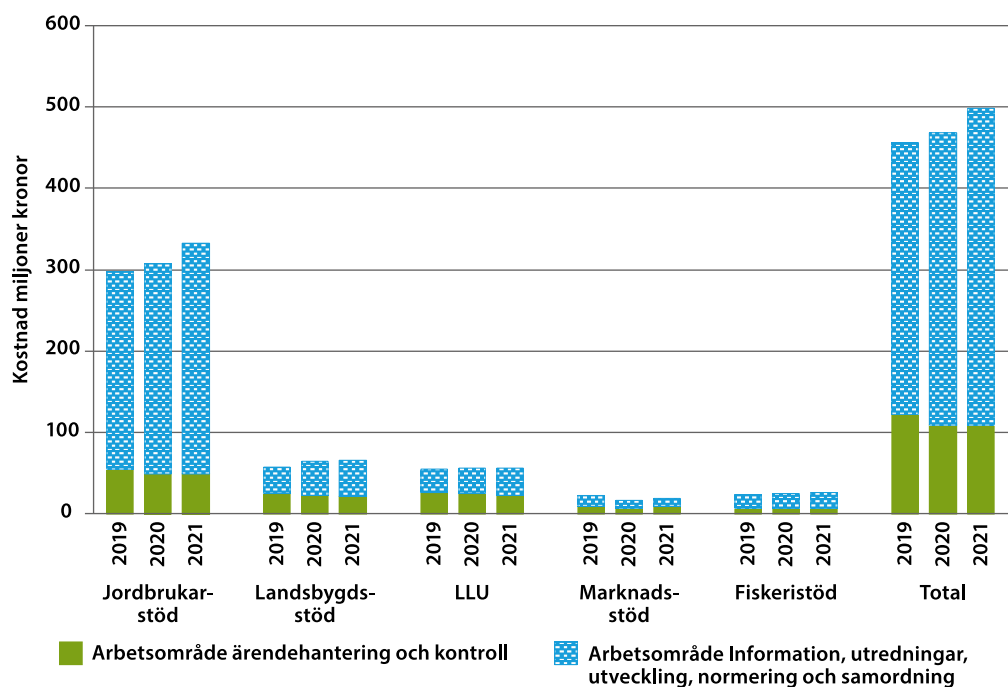
Arbetsområdena information, utredningar, utveckling, normering och samordning med mera är uppgifter som Jordbruksverket gör i rollen som genomförare av EU-stöd och utbetalande organ.

Tabell 17. Jordbruksverkets kostnader per arbetsområde åren 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 | Beskrivning |
|-----------------|------------|------------|------------|--|
| Ärendehantering | 73 | 68 | 64 | Handläggning av ärenden, utbetalningar, fakturahandling |
| Kontroll | 52 | 42 | 44 | Planera och genomföra kontroll och tillsyn |
| Information | 15 | 12 | 15 | Lämna och få information, internt och externt |
| Utredningar | 50 | 58 | 57 | Utredningar och analyser |
| Utveckling | 138 | 156 | 168 | Utveckling av IT-system (nyutveckling och förvaltning) och övrigt verksamhetsstöd, organisation, arbetssätt mm |
| Normering | 14 | 15 | 17 | Framtagning och förändring av regelverk |
| Samordning m.m. | 120 | 120 | 132 | Ekonomihantering, drift och support, ledning/styrning, förvaltning av IT-system |
| Summa | 461 | 470 | 498 | |

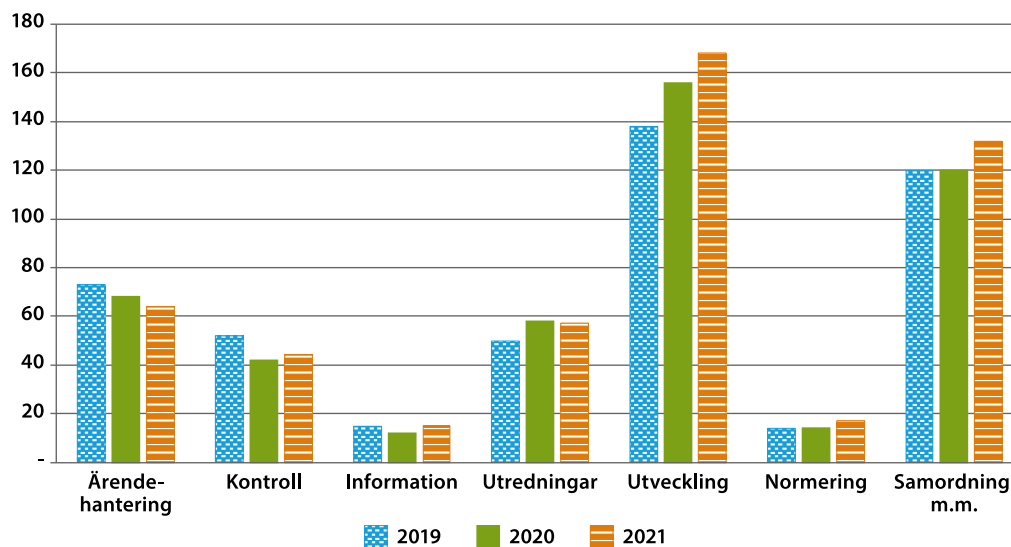
Kostnaderna i ovanstående tabell är inklusive reformarbete. Av tabellen framgår att Jordbruksverkets kostnader till övervägande del består av kostnader för förvaltning av EU-program, det vill säga arbetsområdena utredning, utveckling, normering och samordning med mera. Det är obligatoriska uppgifter som styrs av EU-regler. Fördelningen av Jordbruksverkets kostnader innebär att arbete med effektiviseringar och förenklingar i stödhanteringen till största delen kommer övriga stödmyndigheter till del och endast i begränsad omfattning påverkar Jordbruksverkets kostnader.

Nedanstående figur visar hur Jordbruksverkets kostnader fördelas mellan ärendehantering och förvaltning av EU-stöd.



Figur 1. Jordbruksverkets kostnader fördelat på ärendehantering och förvaltning för år 2019–2021

Av de redovisade kostnaderna på totalt 498 miljoner kronor är grovt räknat 390 miljoner kostnader för att införa och förvalta stöd inkluderat utveckling av IT-system. Resterande del 108 miljoner kronor, cirka 21 procent, är hänförligt till ärendehantering och kontroll.



Figur 2. Jordbruksverkets kostnader per arbetsområde 2019–2021

Figuren ovan visar tydligt att kostnader för utveckling och samordning ökar jämfört med åren 2019 och 2020. Det är ett tecken på att reformarbetet och arbetet med införande av ny stödperiod har intensifierats.

5.5.2 Jordbruksverkets kostnader per stödgrupp

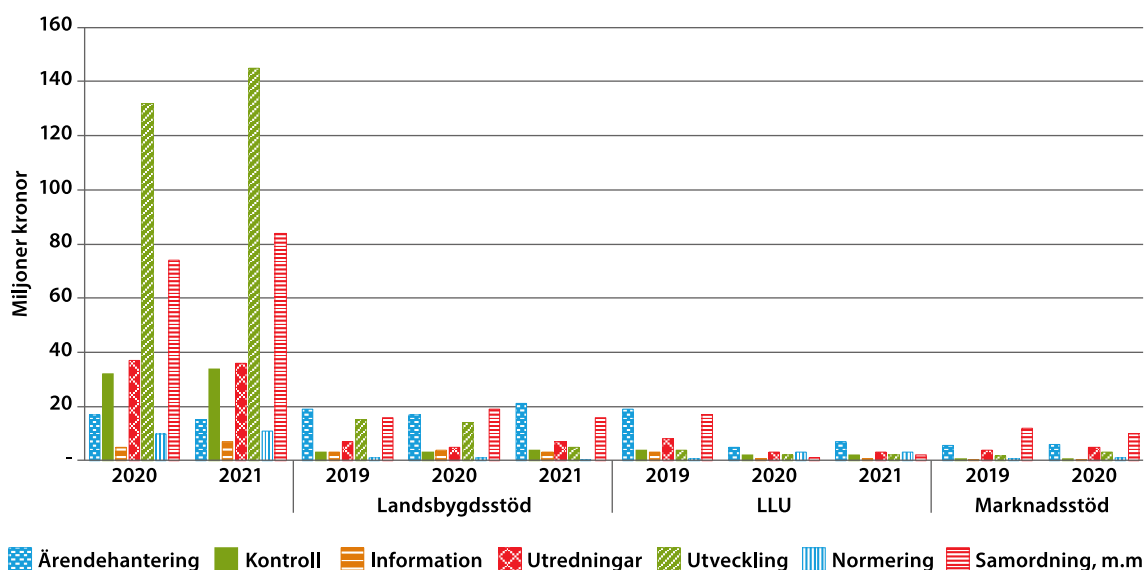
Kostnaderna för EU-stödhantering fördelat per stödgrupp och arbetsområde finns i tabellen. Jordbrukarstöd är den stödgrupp som har högst kostnader och samtidigt den stödgrupp som står för nära 84 procent av utbetalt belopp.

Tabell 18. Jordbruksverkets kostnader fördelat per stödgrupp och arbetsområde åren 2020–2021

| (mnkr) | Jordbrukarstöd | | Landsbygdsstöd | | LLU | | Marknadsstöd | | Fiskeristöd | |
|------------------|----------------|------------|----------------|-----------|-----------|-----------|--------------|-----------|-------------|-----------|
| | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 |
| Ärendehantering | 17 | 15 | 19 | 17 | 21 | 19 | 5 | 7 | 6 | 6 |
| Kontroll | 32 | 34 | 3 | 3 | 4 | 4 | 2 | 2 | 1 | 1 |
| Information | 5 | 7 | 3 | 4 | 3 | 3 | 1 | 1 | 0 | 0 |
| Utredningar | 37 | 36 | 7 | 5 | 7 | 8 | 3 | 3 | 4 | 5 |
| Utveckling | 132 | 145 | 15 | 14 | 5 | 4 | 2 | 2 | 2 | 3 |
| Normering | 10 | 11 | 1 | 1 | 0 | 1 | 3 | 3 | 1 | 1 |
| Samordning, m.m. | 74 | 84 | 16 | 19 | 16 | 17 | 1 | 2 | 12 | 10 |
| Summa | 307 | 332 | 64 | 63 | 56 | 56 | 17 | 20 | 25 | 26 |

Jordbruksverkets kostnader för hantering av jordbrukarstöd är till övervägande del kopplat till utveckling av stöd, IT-system och genomförande av stöden.

Merparten av handläggnings- och kontrollarbetet utförs av länsstyrelserna. När det gäller stödgrupperna, landsbygdsstöd, LLU, marknadsstöd och fiskeristöd har Jordbruksverket en större handläggande roll vilket syns på kostnadsfördelningen. En större andel av kostnaderna för stödgrupperna är ärendehantering och kontroll. För marknadsstöd sker all handläggning på Jordbruksverket. För LLU hanteras stöd av Jordbruksverket och av leaderkontoren. I denna rapport redovisas inte några kostnader för leaderkontoren. När det kommer till landsbygdsstöd och fiskeristöd har Jordbruksverket ansvar för handläggning av vissa stödåtgärder medan andra stödmyndigheter ansvarar för andra åtgärder.



Figur 3. Fördelning av kostnader mellan arbetsområde per stödgrupp år 2020–2021

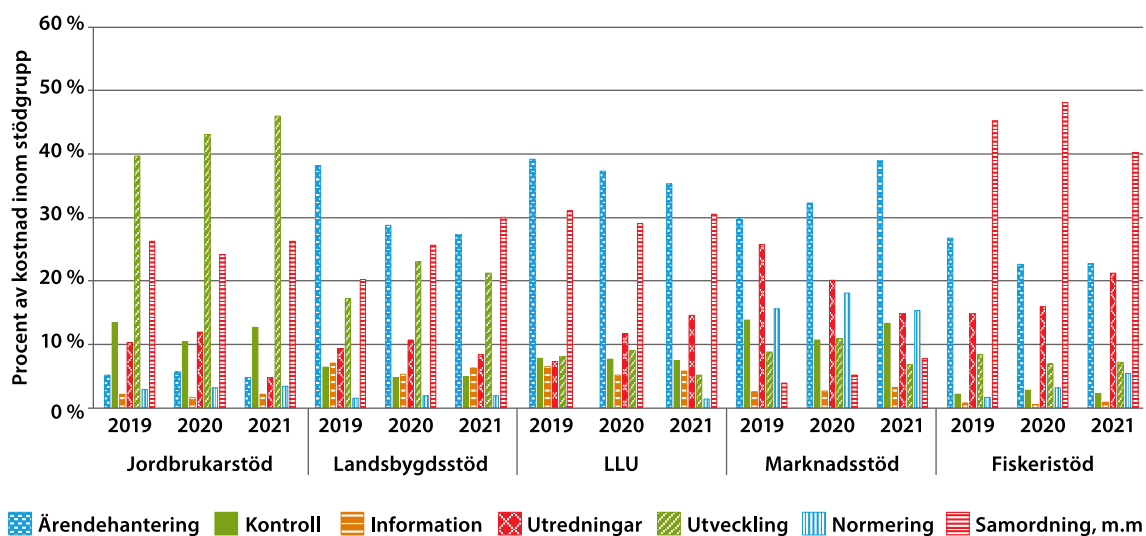
Tabellen visar hur stor del av kostnaden som är hänförlig till respektive arbetsområde. Variationen är stor mellan de olika stödgrupperna vilket delvis beror på att jordbrukarstöd, landsbygdsstöd och fiskeristöd hanteras tillsammans med andra stödmyndigheter. För marknadsstöd är Jordbruksverket ensam stödmyndighet och kostnaderna för ärendehantering dominerar.

Tabellen visar Jordbruksverkets kostnader procentuellt fördelat mellan arbetsområden per stödgrupp. Det är tydligt att utveckling och samordning är de drivande kostnaderna för jordbrukarstöd och ärendehantering, samordning och utveckling driver kostnaderna för landsbygdsstöd.

Tabell 19. Procentuell fördelning av Jordbruksverkets kostnader per arbetsområde och stödgrupp

| (procent) | Jordbrukarstöd | | Landsbygdsstöd | | LLU | | Marknadsstöd | | Fiskeristöd | |
|-----------------|----------------|------|----------------|------|--------------|------|--------------|------|--------------|------|
| | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 |
| Ärendehantering | 6 % | 5 % | 29 % | 27 % | 37 % | 35 % | 32 % | 39 % | 23 % | 23 % |
| Kontroll | 10 % | 13 % | 5 % | 5 % | 8 % | 7 % | 11 % | 13 % | 3 % | 2 % |
| Information | 2 % | 2 % | 5 % | 6 % | 5 % | 6 % | 3 % | 3 % | 1 % | 1 % |
| Utredningar | 12 % | 5 % | 11 % | 8 % | 12 % | 15 % | 20 % | 15 % | 16 % | 21 % |
| Utveckling | 43 % | 46 % | 23 % | 21 % | 9 % | 5 % | 11 % | 7 % | 7 % | 7 % |
| Normering | 3 % | 3 % | 2 % | 2 % | 0 % | 1 % | 18 % | 15 % | 3 % | 5 % |
| Samordning, m.m | 24 % | 26 % | 26 % | 30 % | 29 % | 30 % | 5 % | 8 % | 48 % | 40 % |
| Summa | 100 % | | 100 % | | 100 % | | 100 % | | 100 % | |

I stödgruppen LLU står ärendehantering för den största delen av kostnaden. Jordbruksverket handlägger alla stöd om utbetalning och lämnar stöd och support till leaderområdena vilket visar sig i arbetsområdet samordning är nästan lika stor som ärendehantering. I stödgruppen fiskeristöd dominerar kostnaderna för samordning och utredningar vilket är en följd av förberedelser för Havs-, fiskeri och vattenbruksprogrammet 2021–2027.



Figur 4. Procentuell fördelning av kostnader mellan arbetsområde per stödgrupp år 2019–2021

5.6 Kostnader för införande av ny stödperiod

Vid analys av de arbetsområden som ingår i redovisningen är det tydligt att kostnaderna för utveckling, utredningar och samordning har ökat. Det är arbetsområden som går att koppla till införandet av den nya stödperioden.

Antalet nedlagda timmar i reformarbetet påverkar även det löpande arbetet. När tillgänglig resurs för reformarbetet inte motsvarar behovet används ofta resurser från den löpande verksamheten vilket påverkar arbetet med ärendehantering och support till stödmyndigheter med mera.

Jordbruksverkets utgifter för bland annat utveckling belastar redovisningen både direkt genom finansiering med förvaltningsanslaget och indirekt genom lån som skrivs av under flera år. Detta innebär att den kostnadsökning som redovisas i samband med förberedelser och införande av en ny stödperiod inte motsvarar resursbehovet under ett enskilt år.

Tabell 20. Kostnader för reformarbetet 2019–2021

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|---------------------------------|------|------|------|
| Jordbruksverkets totalkostnad | 461 | 471 | 498 |
| varav reformarbete | 20 | 46 | 56 |
| varav IT-kostnader reformarbete | 2 | 10 | 36 |

Kostnaden för IT-system är en väsentlig del, cirka 40 procent, av Jordbruksverkets kostnader för EU-stödshanteringen. Tabellen nedan visar Jordbruksverkets kostnader för att utveckla och förvalta IT-system för EU-stödshanteringen. IT-systemen används för hela EU-stödshanteringen av Jordbruksverket, länsstyrelserna och andra stödmyndigheter.

Tabell 21. Kostnader för utveckling och förvaltning av IT-system för EU-stödshanteringen

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|--------------------------------------|------------|------------|------------|
| Nyutveckling EU-system | 23 | 29 | 67 |
| Förvaltning EU-system | 86 | 95 | 85 |
| Avskrivningar EU-system ¹ | 60 | 65 | 50 |
| Summa | 169 | 189 | 202 |

¹ Avskrivning avser investeringar i IT-system för innevarande stödperiod.

5.6.1 Utgifter för förberedelser inför kommande stödperiod

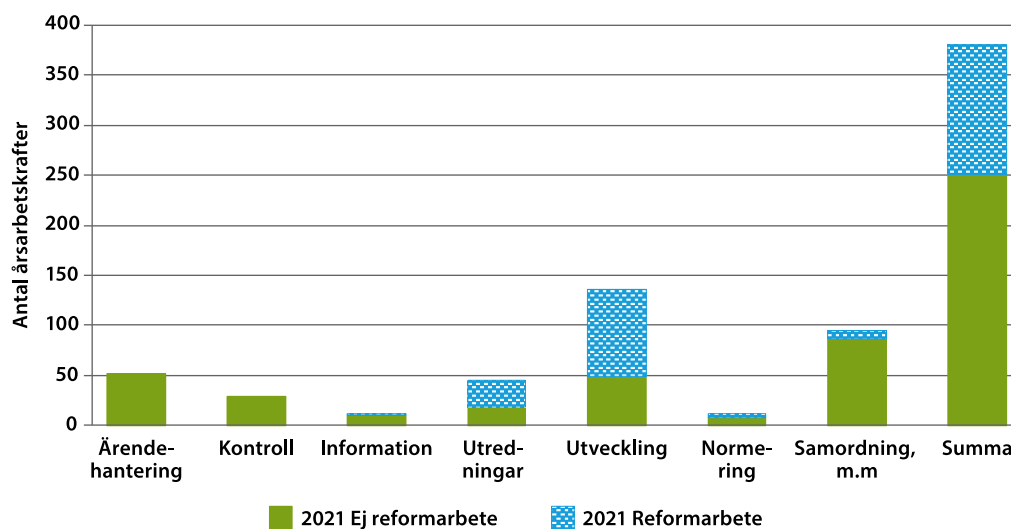
De totala utgifterna för förberedelser inför den nya programperioden uppgår till 154 miljoner kronor under år 2021. 92 miljoner kronor belastar årets redovisning. 62 miljoner kommer att skrivas av under perioden 2022–2028.

Tabell 22. Jordbruksverkets utgifter för införande av kommande stödperiod, mkr

| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|----------------------------------|-----------|-----------|------------|
| Reformarbete kommande stödperiod | 20 | 46 | 56 |
| IT-utveckling inom reformarbete | 6 | 43 | 98 |
| Summa | 26 | 89 | 154 |

Tabellen ovan visar hur utgifterna för reformarbetet har stigit kraftigt under år 2021. Med reformarbete avses arbete med utredningar, utveckling och förberedelser för havs-, fiskeri-, och vattenbruksprogrammet 2021–2027 och den strategiska planen för jordbrukspolitiken 2023–2027 med mera.

Det krävs en stor insats för att förbereda en ny stödperiod och ny strategisk plan. Figuren nedan visar antalet årsarbetskrafter som under år 2021 arbetat med EU-stödshantering och hur många därav som arbetat med reformen.



Figur 5. Antal årsarbetskrafter per arbetsområde varav reformarbete

Tabellen nedan visar hur antalet årsarbetskrafter under förberedelsearbetet flyttats från ärendehantering och kontroll till utveckling. Att resurser flyttas från ärendehantering till reformarbete kan få konsekvenser för handläggningstider vilket i sin tur kan påverka måluppfyllelse. Även under kommande år kommer kostnaderna för införandet att vara betydande.

Tabell 23. Årsarbetskrafter per arbetsområde 2019–2021¹

| Årsarbetskraft per arbetsområde | 2019 | 2020 | 2021 | Beskrivning |
|---------------------------------|------------|------------|------------|--|
| Ärendehantering | 61 | 58 | 51 | Handläggning av ärenden, utbetalningar, fakturahandtering |
| varav reformarbete | | | | |
| Kontroll | 36 | 31 | 30 | Planera och genomföra kontroll och tillsyn |
| varav reformarbete | 1 | 2 | – | |
| Information | 12 | 10 | 11 | Lämna och få information, internt och externt |
| varav reformarbete | – | 1 | 2 | |
| Utredningar | 41 | 48 | 45 | Utredningar och analyser |
| varav reformarbete | 13 | 23 | 27 | |
| Utveckling | 60 | 76 | 136 | Utveckling av IT-system (nyutveckling) och övrigt verksamhetsstöd, organisation, arbetssätt mm |
| varav reformarbete | 7 | 40 | 87 | |
| Normering | 10 | 11 | 12 | Framtagning och förändring av regelverk |
| varav reformarbete | 1 | 2 | 4 | |
| Samordning, m.m. | 84 | 84 | 95 | Ekonomihantering, drift och support, ledning/styrning, förvaltning av IT-system |
| varav reformarbete | 2 | 8 | 9 | |
| Summa | 303 | 318 | 380 | |
| varav reformarbete | 25 | 75 | 129 | |

1 Direkt tid för EU-stödshantering.

5.7 Länsstyrelsernas kostnader

Länsstyrelserna redovisar sina kostnader enligt en standardiserad modell för beräkning av antal årspersoner, direkta och indirekta kostnader som gör det möjligt att räkna fram olika delkomponenter avseende årspersoner och kostnader. Vid beräkning av kostnaderna och antal årspersoner för länsstyrelsen är en årsperson antalet redovisade timmar under ett år dividerat med 1 760 timmar.

I bilagorna 1.1–1.3 framgår för varje länsstyrelse direkt antal arbetade timmar, direkt antal årspersoner, totala kostnader, totala kostnader per årsperson samt totala kostnader per timma för år 2021. I bilaga 1.4 redovisas en jämförelse av antalet årspersoner och totala kostnader per objektкод för åren 2020–2021.

5.7.1 Länsstyrelsernas totala kostnader

Länsstyrelsernas totala kostnader för hantering av EU-stöd uppgår till 429 miljoner kronor år 2021. Det är en minskning med 18 miljoner kronor sedan år 2020. Den direkta kostnaden, lön inklusive sociala avgifter och övriga direkta kostnader, för hantering av EU-stöd uppgår till 262 miljoner kronor jämfört med 264 miljoner kronor föregående år.

Länsstyrelserna redovisar kostnader inom ”allmänt och övergripande inom lantbruk 600*” på 58 miljoner kronor för år 2021. Kostnaden har minskat med cirka 3 miljoner kronor från år 2020.

Kostnaden för den myndighetsövergripande verksamheten, gemensamma OH-kostnader, beräknas enligt den gemensamma modellen till cirka 109 miljoner kronor vilket är en minskning med 13 miljoner sedan år 2020 (122 miljoner kronor).

Vid en jämförelse av de redovisade totala kostnaderna mellan länsstyrelser bör försiktighet iakttas. De indirekta kostnaderna varierar stort, mellan 34 och 123 procent. Variationerna beror bland annat på olika grad av decentralisering bland länsstyrelserna. Kostnaderna för administration och service tenderar i decentraliserade organisationer i större utsträckning föras på sakverksamhet jämfört med i mindre organisationer.

5.7.2 Länsstyrelsernas kostnadsutveckling

Länsstyrelsernas kostnader har minskat med 18 miljoner kronor sedan föregående år. Kostnaden för den direkta EU-stödshanteringen minskar med två miljoner kronor. Den största kostnadsminskningen finns i övergripande kostnader som minskar med totalt 16 miljoner kronor.

Tabell 24. Länsstyrelsernas kostnader för hantering av EU-stöd år 2019–2021

| (mnkr) | Årspersoner | | | Kostnad | | |
|--|-------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 |
| Direkt hantering EU-stöd | 412 | 385 | 377 | 277 | 264 | 262 |
| Allmänt och övergripande inom lantbruk inkl. underkonton – varav avser EU-stödshantering | 83 | 80 | 83 | 60 | 61 | 58 |
| Myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service – varav avser EU-stödshantering | 88 | 78 | 74 | 118 | 122 | 109 |
| Totalt | 583 | 543 | 534 | 455 | 447 | 429 |

Enligt länsstyrelsernas redovisning har 377 årspersoner varit sysselsatta med den direkta hanteringen av EU-stöd jämfört med 385 personer år 2020. Dessa har redovisat arbetstid direkt på objektkoderna 601*, 602*–6029*, 604X, 6222* och 990.

I länsstyrelsernas redovisade kostnader ingår 2 miljoner kronor kopplade till CAP2021 objektкод 990, det vill säga reformarbete inför kommande stödperiod. Länsstyrelserna har angett att det finns kostnader kopplade till reformarbetet som är redovisade på andra objektkoder. Det är därmed svårt att få en övergripande bild av länsstyrelsernas kostnader för reformarbetet.

Den totala hanteringskostnaden har minskat. Minskningen gäller både jordbrukarstöd och landsbygdsstöd. För jordbrukarstöden har kostnaderna minskat för handläggning och kontroll men ökat för återkrav.

Länsstyrelsernas redovisade totalkostnad för återkrav inom jordbrukarstöden uppgår till 52 miljoner kronor. Kostnaderna för återkravshantering har ökat med cirka 44 miljoner kronor. Kostnaden är direkt kopplat till det återkravsprojekt som har bedrivits under året och avser återkrav för stödåren 2015–2020. Återkravsprojektet är en följd av den ackrediteringsprövning som genomförts vilket i sin tur beror på att IT-system för återkrav inom jordbrukarstöden inte har utvecklats i tid. Flera länsstyrelser uppger att kostnader för återkrav har redovisats på objektкод 60111 SAM-handläggning. Återkravshantering har för några länsstyrelser påverkat handläggningen av årets stöd. Det betyder att andelen slututbetalningar är lägre än tidigare år för en del län.

Länsstyrelserna har hjälpt varandra med ärenden. I vissa fall har den tid som lagts på ärenden åt andra länsstyrelser räknats bort i den redovisade tiden, i några fall har den inte räknats bort. Detta kan påverka beräkningar av kostnad per ärende.

Flera länsstyrelser anger att handläggning av jordbrukarstöd går snabbare än tidigare eftersom IT-systemen är färdigställda och effektiviserar hanteringen. Kostnaderna för objektкод 6010, övergripande inom SAM-handläggning har ökat med cirka 4 miljoner kronor. Kostnaderna för SAM-handläggning och kontroll har minskat med cirka 50 miljoner kronor. Minskningen beror förutom på smidigare handläggning även på att handläggning av tidigare stödår har minskat och att resurser har använts till återkravshantering.

Länsstyrelserna totala kostnader för jordbrukarstöd har minskat med nära 6 miljoner kronor.

Länsstyrelsernas kostnader för landsbygdsstöd har minskat med cirka 8 miljoner kronor från 103 miljoner 2020 till 95 miljoner år 2021. Inom landsbygdsstöden har det tillkommit budgetmedel för stöd i samband med förlängning av landsbygdsprogrammen. Detta har inneburit att länsstyrelsernas kostnad för stödhantering inom landsbygdsstöd har ökat med 4 miljoner kronor sedan 2020 medan kostnaderna för hantering av utbetalningar och övergripande inom landsbygdsstöd har minskat.

De huvudsakliga förändringarna jämfört med föregående år kan sammanfattas enligt följande.

- Den totala kostnaden har minskat med 18 miljoner kronor.
- Den direkta kostnaden minskar med 2 miljoner kronor.
- De indirekta kostnaderna minskar med 16 miljoner kronor.
- Den totala kostnaden för återkrav har ökat med 44 miljoner kronor.
- Den totala kostnaden för SAM-handläggning och kontroll minskar med cirka 49 miljoner kronor.
- Den totala kostnaden för fiskeristöd, objektкод 6222* har minskat marginellt.

5.7.3 Länsstyrelsernas kostnadsutveckling över tid

Tabellen nedan visar länsstyrelsernas kostnadsutveckling över tid.

Tabell 25. Länsstyrelsernas totala kostnader per stödgrupp¹

| (mnkr) | 2008 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 ² | 2021 |
|----------------|------|------|------|------|------|-------------------|------|
| Total kostnad | 408 | 456 | 445 | 435 | 455 | 447 | 429 |
| Index | 100 | 112 | 109 | 107 | 112 | 110 | 105 |
| Jordbrukarstöd | 322 | 344 | 319 | 304 | 332 | 338 | 330 |
| Index | 100 | 107 | 99 | 94 | 103 | 105 | 103 |
| Landsbygdsstöd | 86 | 109 | 122 | 129 | 118 | 102 | 95 |
| Index | 100 | 127 | 142 | 150 | 137 | 119 | 110 |
| Fiskeristöd | | 3 | 4 | 3 | 3 | 2 | 2 |
| Index | | 63 | 79 | 53 | 60 | 48 | 43 |

¹ Beräkning i 2021 års prisläge med antagande om 2 procent pris- och löneomräkning per år.

² År 2020 har räknats om efter rättelse från länsstyrelsen i Västra Götaland.

Sett över tid, sedan år 2008, har länsstyrelsernas kostnader ökat med 5 procent. I kapitel 6 och 7 görs jämförelse mellan länsstyrelserna beträffande volymer och direkta kostnader för handläggning och kontroller.

5.8 Andra stödmyndigheter

Sametinget, Skogsstyrelsen, och Tillväxtverket handlägger projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet. Havs- och vattenmyndigheten handlägger stöd inom havs- och fiskeriprogrammet. Myndigheternas kostnader och handlagda ärenden framgår av tabellen nedan.

Tabell 26. Övriga stödmyndigheters kostnader för hantering av EU-stöd och ärendevolymer

| | Årspersoner | | | Total hanteringskostnad | | | Handlagda ärenden | | |
|-------------------------------|-------------|-----------|-----------|-------------------------|-------------|-------------|-------------------|--------------|--------------|
| | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 |
| Sametinget | 4 | 3 | 3 | 2,8 | 2,3 | 2,4 | 94 | 99 | 83 |
| Skogsstyrelsen | 16 | 15 | 13 | 13,5 | 13,8 | 14,6 | 1 807 | 1 479 | 933 |
| Havs- och vattenmyndigheten | 2 | 2 | 1 | 2,3 | 1,9 | 2,0 | 36 | 37 | 11 |
| Tillväxtverket | 3 | 2 | 3 | 2 | 2,2 | 2,6 | 108 | 106 | 78 |
| Naturvårdsverket ¹ | – | – | 2 | 0,1 | 0,2 | 2,4 | – | – | – |
| Summa | 23 | 22 | 22 | 20,7 | 20,5 | 24,1 | 2 045 | 1 736 | 1 105 |

¹ Naturvårdsverket handlägger inga ärenden inom landsbygdsprogrammet.

Hanteringskostnaderna för de övriga stödmyndigheterna har ökat sedan föregående år. Ökningen är totalt 3,5 miljoner kronor och en stor del går att koppla till Naturvårdsverket som ökar sina kostnader med cirka 2,25 miljoner kronor. Naturvårdsverkets kostnader är kopplade till reformarbete och arbete med den strategiska planen för kommande stödperiod. Även Tillväxtverket och Skogsstyrelsen ökar sina kostnader något.

Antalet handlagda ärenden har minskat med totalt 631 stycken från 1 736 år 2020 till 1 105 år 2021. Av minskningen står skogsstyrelsen för merparten 546 ärenden även om antalet handlagda ärenden minskar för alla stödmyndigheter.

5.9 Lokalt ledd utveckling

Handläggning av lokalt ledd utveckling, LLU, sker i samarbete mellan leaderkontoren och Jordbruksverket. Leaderkontoren prioriterar och handlägger projektansökningar utifrån sina beslutade strategier. Jordbruksverket beslutar om stödansökningar, handlägger och beslutar om utbetalning av stöd.

Leaderkontorens kostnader för hantering av stöd är inte specificerad i denna rapport eftersom Jordbruksverket inte har tillgång till uppgifterna.

5.9.1 Leaderkontorens ärendevolymer

Tabell 27. Antalet inkomna och handlagda ärenden inom LLU år 2019–2021

| | Landsbygdsfonden | | | Havs- och fiskerifonden | | | Regionalfonden | | | Socialfonden | | |
|-------------------------------------|------------------|-------|-------|-------------------------|------|------|----------------|------|------|--------------|------|------|
| | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 | 2019 | 2020 | 2021 |
| Antal leaderområden med ärenden | 44 | 44 | 44 | 14 | 13 | 13 | 38 | 38 | 38 | 36 | 38 | 38 |
| Antal inkomna stödärenden | 529 | 345 | 540 | 49 | 28 | 10 | 61 | 36 | 10 | 44 | 20 | – |
| Antal handlagda stödärenden | 1 096 | 862 | 962 | 101 | 73 | 41 | 143 | 84 | 45 | 72 | 52 | 9 |
| Antal inkomna utbetalningsärenden | 1 781 | 1 895 | 1 376 | 133 | 134 | 91 | 259 | 227 | 163 | 154 | 172 | 139 |
| Antal handlagda utbetalningsärenden | 2 176 | 2 511 | 1 726 | 147 | 162 | 116 | 281 | 244 | 202 | 164 | 195 | 164 |

Till de 44 leaderkontoren har det under året kommit in 2 329 ansökningar om stöd och utbetalning. Av de inkomna ansökningarna är 560 stycken ansökningar om stöd och 1 769 ansökningar om utbetalning. Det betyder att antalet ansökningar om stöd har ökat sedan föregående år och antalet utbetalningar har minskat i antal. Ökningen av antalet stödansökningar är direkt kopplat till LLU landsbygdsfonden vilket beror på att det har tillkommit nya medel att ansöka om. Det totala antalet inkomna ansökningar har minskat med cirka 20 procent.

6 Volymer och kostnader för ärendehantering inom jordbrukarstöden

I detta kapitel redovisas ärendevolymer, direkta kostnader och genomsnittliga kostnader per handlagt ärende eller kontroll i länsstyrelsernas administration av jordbrukarstöd.

För jordbrukarstöden redovisas antalet ansökningar och utbetalningar. Kostnaderna för nedlagd tid samt tid per ärende jämförs med ärendevolymer, kontrollvolymer och andel slututbetalningar.

6.1 Jordbrukarstöd

Jordbrukarstöd är namnet på den stödgrupp som avser gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd, stöd till unga jordbrukare, miljöersättningar, ersättning för ekologisk produktion, kompensationsstöd, nationellt stöd, extra djuromsorg för får, extra djuromsorg för suggor och utökad klövhälsovård för mjölkkor och hotade husdjursraser. De flesta stöd söker lantbrukaren i samband med SAM-ansökan. I SAM-ansökan samlas de jordbrukarstöd som administreras samlat. Detta innebär att en SAM-ansökan kan innehålla ansökningar om flera olika stöd och därmed generera flera utbetalningar och beslut. Miljöersättningar för nationellt stöd för mjölk-, slaktsvins- eller äggproduktion ingår i begreppet jordbrukarstöd och söks på blankett.

6.1.1 Faktorer som påverkar statistiken

Länsstyrelserna har lämnat uppgifter om sin hantering av jordbrukarstöd. Uppgifterna som redovisas i rapporten påverkas av följande faktorer.

- Handläggningen av ett ärende kan spridas på flera olika år, stödåret och kommande år.
- Delutbetalningar ger merarbete och innebär kostnadsökning per ärende.
- Statistiken för antalet utbetalningar och utbetalt belopp påverkas av antalet delutbetalningar och av förskjutning mellan åren.
- Ärenden för gamla stödår är färre än tidigare år.
- För vissa delar av handläggningen saknas IT-system. Dessa moment hanteras manuellt vilket är tidskrävande och ökar handläggningskostnaderna.

Flera län påpekar i sitt lämnade underlag att handläggningen gått smidigare och snabbare än tidigare år då IT-systemet är mer utvecklat och fungerar bättre.

6.2 Volym för jordbrukarstöd

Sett över en period från 2016 har antalet SAM-ansökningar minskat med ett par procent årligen. Detta beror på den pågående strukturförändringen med fler större gårdar.

Tabell 28. Antal SAM-ansökningar och antal utbetalningar åren 2016–2021

| Antal ärenden | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| SAM-ansökningar | 61 728 | 60 528 | 59 578 | 58 898 | 58 622 | 58 252 |
| Antal sökta stöd | 203 816 | 201 867 | 201 146 | 199 518 | 196 889 | 193 928 |
| Utbetalningar | 435 890 | 470 563 | 361 029 | 383 932 | 342 023 | 310 037 |

Tabellen visar antalet SAM-ansökningar, antal sökta stöd samt antalet utbetalningar. Antalet utbetalningar som gäller stödår 2021 är 254 399 stycken, vilket är i storleksordning med föregående år. Minskningen i det totala antalet utbetalningar beror på att det är färre utbetalningar för gamla stödår. Detta är ett tecken på att hanteringen av jordbrukarstöd har kommit ikapp och att öppna ärenden för gamla stödår minskar.

6.3 Direkta kostnader för jordbrukarstöden

I avsnittet analyseras de direkta kostnader för hantering av EU-stöd, det är främst länsstyrelsernas kostnader redovisade enligt objektкод 601* med tillhörande underkonton. Kostnaderna som redovisas på objektкод 6010 (Övergripande inom stöd till jordbruket) har proportionerats på övriga underkoder 601**.

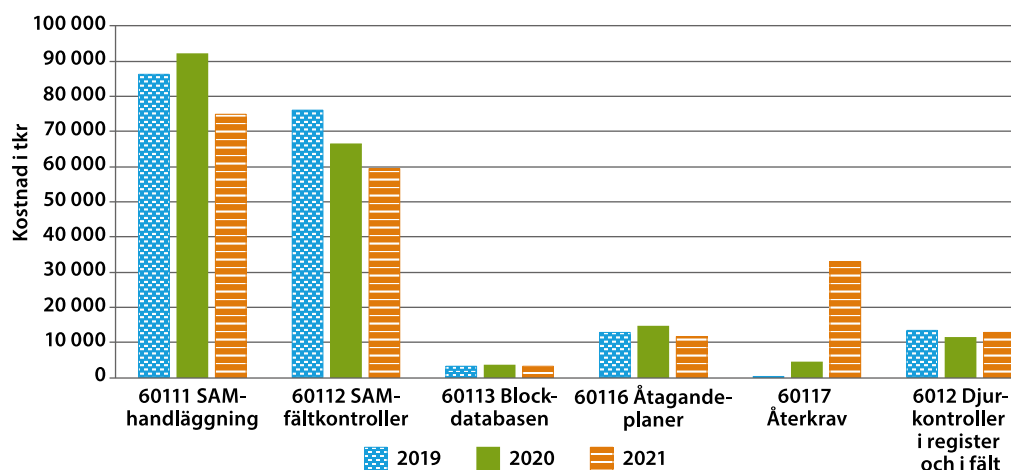
I jämförelser av kostnader mellan länsstyrelser finns faktorer som påverkar kostnaderna. Det är delvis strukturella skillnader mellan länsstyrelserna som antalet stöd per SAM-ansökan, antalet hektar per ansökan och antal stödmottagare. Andra aspekter som behöver vägas in är länsstyrelsernas storlek, organisation och antalet kontor.

För att undvika olikheter som fördelning av gemensamma kostnader kan medföra jämförelser bara de direkta kostnaderna. Länsstyrelserna använder sig dock av övergripande redovisningskoder i olika omfattning och det påverkar den direkta kostnaden.

Länsstyrelsernas direkta kostnader för jordbrukarstöd uppgår till 195 miljoner kronor vilket är något högre än föregående år, 189 miljoner kronor men lika stor som år 2019.

6.3.1 Direkt kostnad per objektкод

Länsstyrelserna redovisar kostnaderna per objektкод. Kostnaderna för handläggning och fältkontroller minskar och kostnader för återkrav ökar markant.



Figur 6. Länsstyrelsernas direkta kostnader per objektкод 2019–2021

Figuren visar hur kostnaderna har fördelats om under åren 2019–2021. Kostnaderna för jordbrukarstöden har omfördelats från SAM-handläggning och arealkontroller till återkrav. Handläggning av SAM-ansökan står nu för 38 procent (48 procent år 2020) av den direkta kostnaden för jordbrukarstöd och fältkontroller för 30 procent. Den stora ökningen finns i återkravshantering som under år 2021 står för 17 procent av de direkta kostnaderna.

Ökningen i kostnaden för hantering av återkrav är en följd av att IT-system för återkrav saknats tidigare och först från år 2020 finns funktionen. Den stora insats som gjordes under år 2021 har hanterat återkrav för åren 2015–2020. Några län anger att tid för återkravshantering har redovisats på objektkoden för SAM-handläggning vilket gör att kostnaden för återkrav borde varit högre.

Minskningen i kostnaderna för arealkontroller beror på att EU-kommissionen beslutade om minskade kontrollfrekvenser på grund av pandemin covid-19. Till kommande år går det anta att kostnaderna för SAM-fältkontroller kommer att öka när kontrollfrekvensen återgår till det normal. Kostnaden för återkrav kommer att minska när återkraven hanteras löpande.

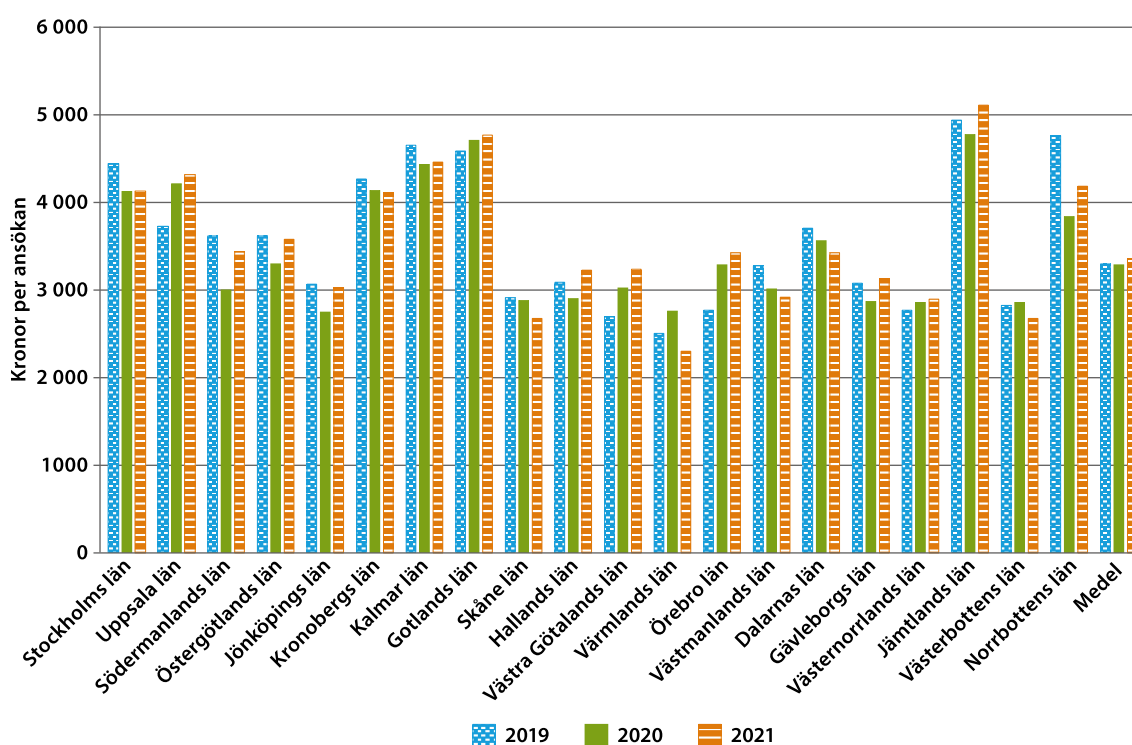
6.3.2 Direkta kostnader per SAM-ansökan

Om alla direkta kostnader beaktas blir den genomsnittliga kostnaden för jordbrukarstöden 3 353 kronor per SAM-ansökan. Det är något högre än år 2020 3 280 kronor vilket blir följden av färre ansökningar. I sammanställning av de direkta kostnaderna har SAM-handläggning minskat och återkrav ökat. Totalt

² Länsstyrelsen i Värmland och Länsstyrelsen i Västmanland redovisar återkravshantering på objektкод för SAM-handläggning.

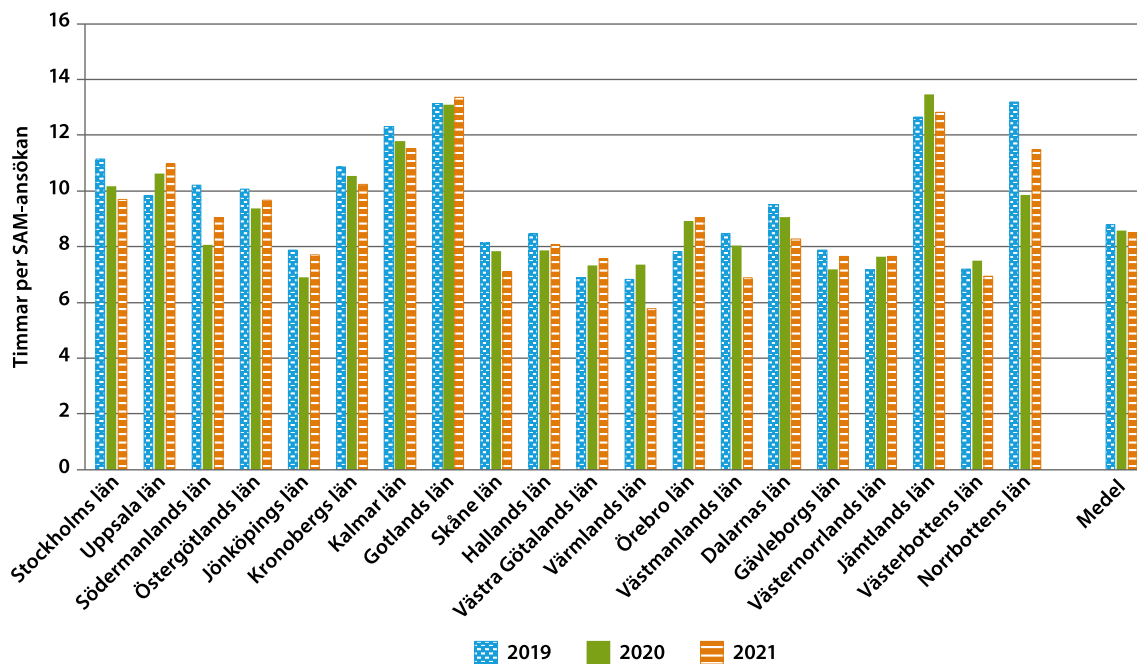
sett har länsstyrelsernas kostnader minskat och antalet SAM-ansökningar är färre vilket borde leda till lägre kostnad per ansökan men på grund av den stora återkravshanteringen ökar kostnaden.

I figuren nedan framgår att kostnaderna per SAM-ansökan varierar stort mellan länen. Om kostnaderna för ajourhållning (objektкод 60113) räknas bort blir kostnaden per SAM-ansökan 3 297 kronor. Om även kostnaderna för åtagandepplaner (60114, 60115) och återkrav (60117), som inte är direkt kopplade till SAM-ansökan räknas bort blir kostnaden per ansökan 2 529 kronor vilket är lägre än 2 899 kronor för år 2020. I tiden för handläggning ingår även arbete med gamla stödår. Under år 2021 har andelen gamla stödår som hanteras minskat väsentligt vilket tillsammans med resursökning för återkrav kan vara en förklaring till den lägre kostnaden.



Figur 7. Direkt kostnad per SAM-ansökan³

³ Länsstyrelsen i Blekinge jordbrukarstöd hanteras av Länsstyrelsen i Skåne.

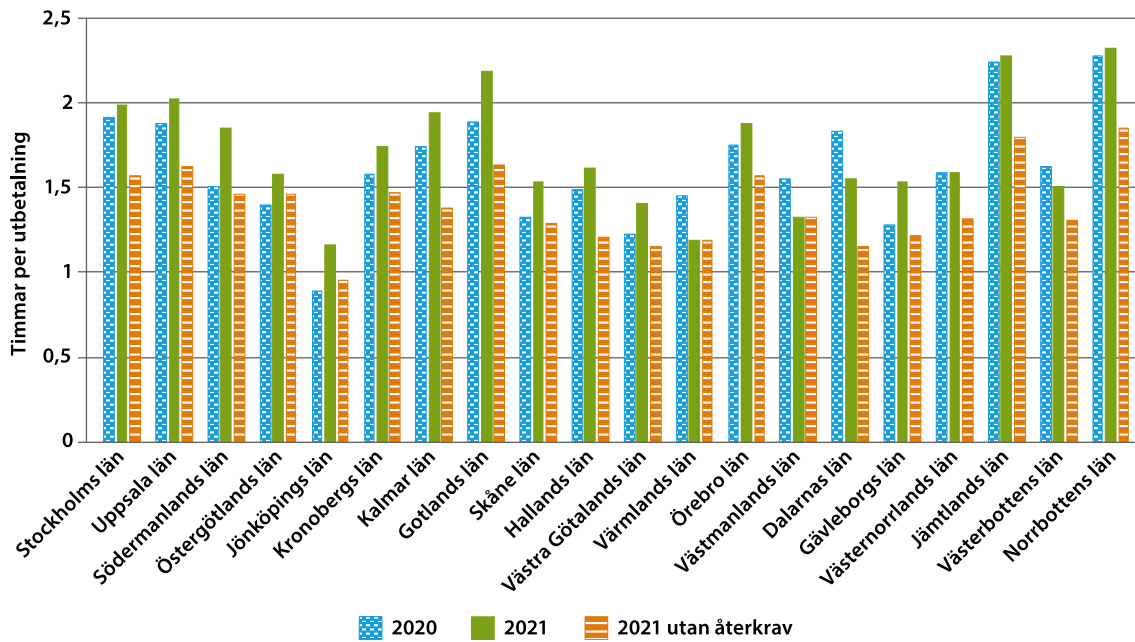


Figur 8. Direkt timmar per SAM-ansökan

Vid en jämförelse av antalet timmar per SAM-ansökan visar det sig att nedlagd tid är något lägre än föregående år medan den direkta kostnaden ökar. Detta kan vara ett tecken på löneökningar jämfört med föregående år. Eftersom kostnaderna och tiden för återkravshantering av åren 2015–2020 ingår i beräkningarna är slutsatsen att hanteringen har blivit effektivare. Det stämmer också med den bild som länsstyrelserna ger av att IT-systemen nu är mer komplett vilket har lett till en effektivare handläggning.

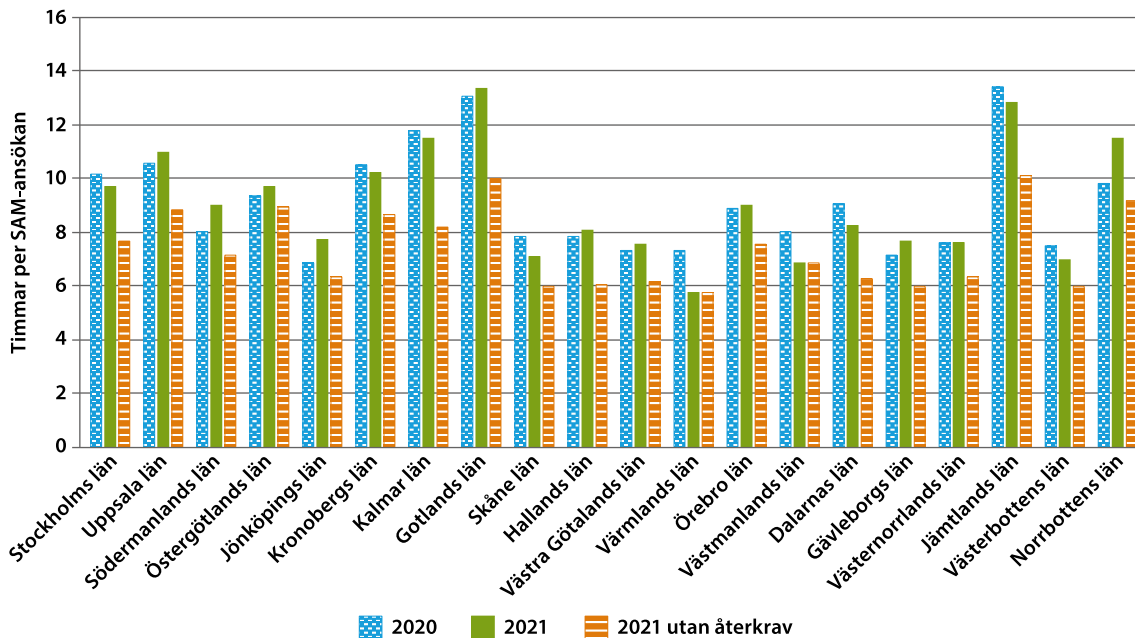
6.3.2.1 Återkravshantering effekt på tid per SAM-ansökan

I detta avsnitt redogör vi för effekter av den återkravshantering som har skett under 2021. Återkraven har krävt en stor resurs. I samband med detta har tiden och kostnad för andra objekt-koder minskat. Då tiden för återkrav har ökat från cirka 12 000 timmar år 2020 till cirka 88 000 timmar år 2021 görs en jämförelse av kostnaderna mellan år 2020 och 2021 med respektive utan återkravshantering.



Figur 9. Länsstyrelsernas direkta timmar år 2020–2021 per utbetalning i jämförelse med respektive utan återkravshantering⁴

Vid en jämförelse av nedlagda timmar per utbetalning eller per SAM-ansökan framgår att tiden minskar om vi räknar bort tiden för återkravshantering. Det ger en bättre jämförelse med år 2020 då hanteringen av återkrav var blygsam. Minskningen beror till stor del på att handläggning av gamla stödår minskar och att det är färre gamla stöd att handlägga.



Figur 10. Länsstyrelsernas direkta timmar per SAM-ansökan år 2020–2021 i jämförelse med respektive utan återkravshantering⁴

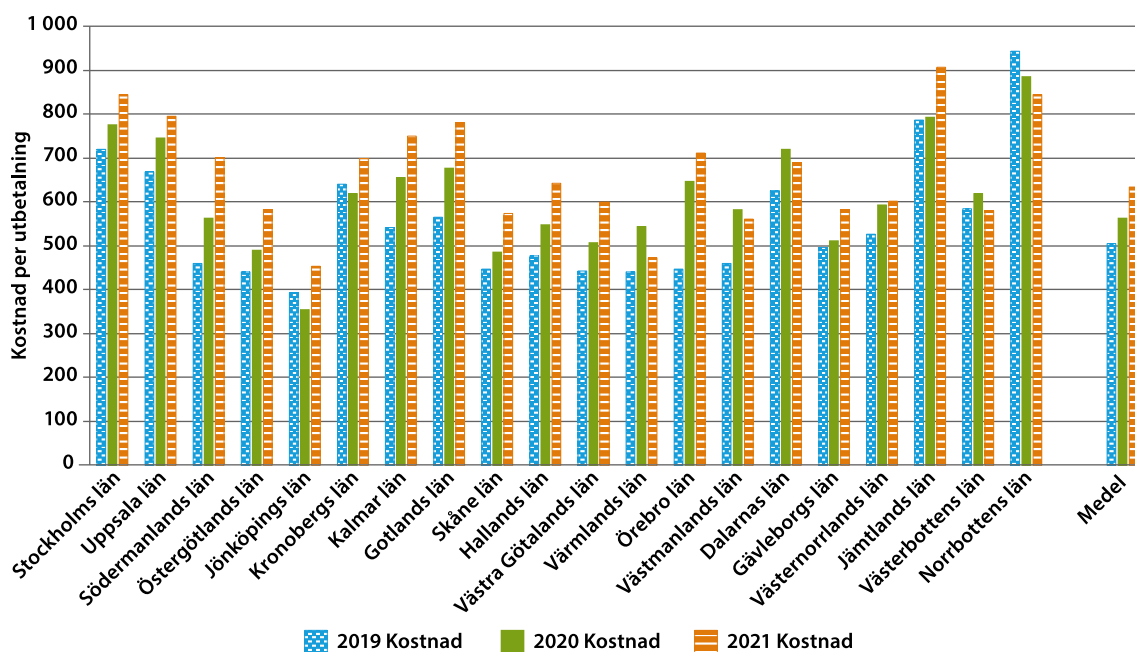
⁴ För Länsstyrelserna i Värmland och Västmanland ingår tid för återkravshantering i SAM-handläggning.

Om återkravshantering i framtiden sker fortlöpande borde kostnader och antalet timmar per SAM-ansökan minska jämfört med år 2021 och möjligtvis även jämfört med år 2020.

Detta förutsätter att vi kan bibehålla SAM-handläggning och kontroller på samma nivå som nu. Kostnaderna för kontroller av djur och areal har under året påverkats av pandemin covid-19 på så sätt att kontrollfrekvenserna har minskat och det har i sin tur påverkat kostnaderna.

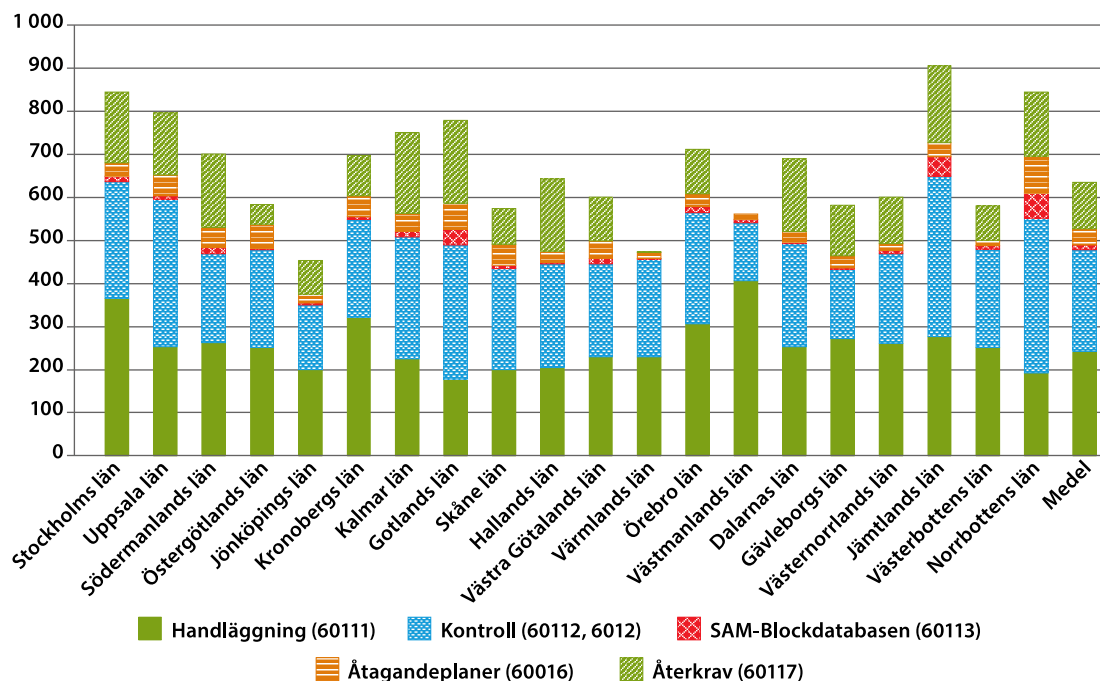
6.3.3 Direkta kostnader per utbetalningsärende

Kostnaderna per utbetalningsärende är ett alternativt mått till kostnad per SAM-ansökan. Utbetalningarna härrör från åren 2015–2021 vilket påverkar statistiken. Under år 2020 gjordes 91 576 utbetalningar för gamla år, det vill säga stödåren 2015–2019. Under år 2021 var motsvarande antal 55 638 för gamla stödår det vill säga 2015–2020. Samtidigt minskade totalt antal gamla ärenden som saknar slututbetalningar vilket betyder att länsstyrelserna kontinuerligt arbetat med gamla ärenden och balanserna minskar. Det betyder också att kostnaderna per utbetalningsärende blir mer kopplade till senaste stödårets utbetalningar.



Figur 11. Kostnad per utbetalning åren 2019–2021

De flesta länsstyrelser har en ökad kostnad per utbetalning vilket naturligtvis beror på att färre utbetalningar har gjorts. Det finns också länsstyrelser som har en minskad kostnad per SAM-ansökan men en ökande kostnad per utbetalning.

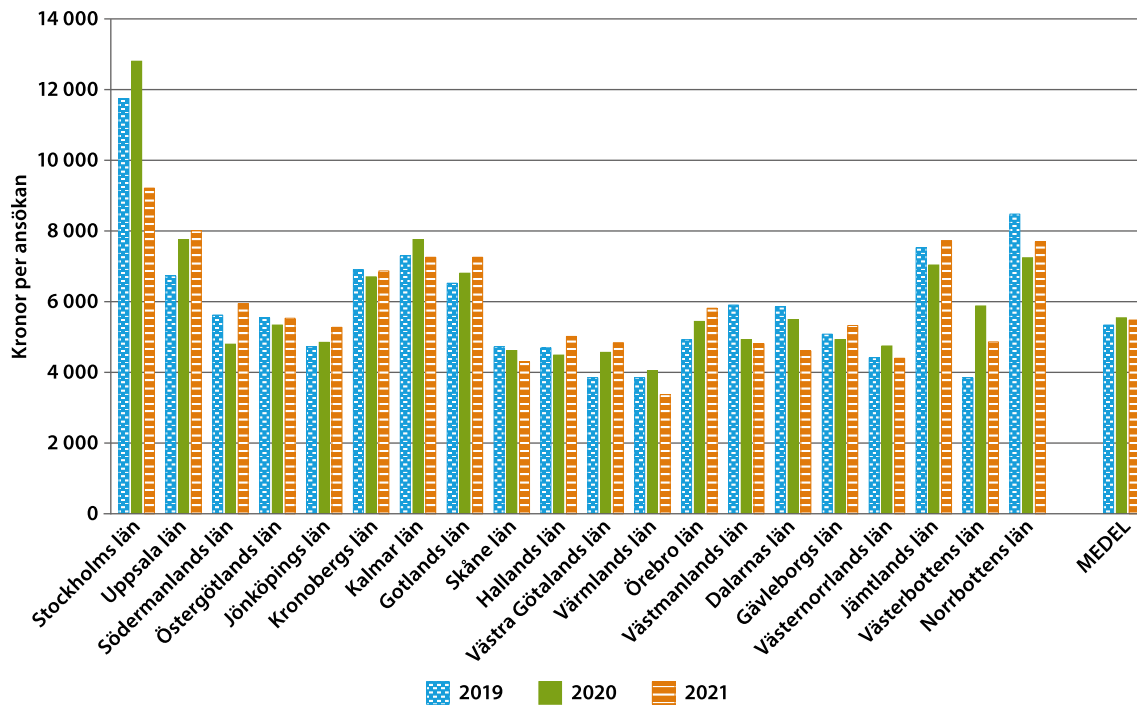


Figur 12. Länsstyrelsernas direkta kostnader per utbetalningsärende år 2021

Figuren visar kostnaderna per utbetalning fördelat per objektкод. Figuren visar både variationerna i kostnad per utbetalning per länsstyrelse men också en variation i hur stor del av kostnaden som härrör från olika arbetsområden.

6.3.4 Totala kostnader

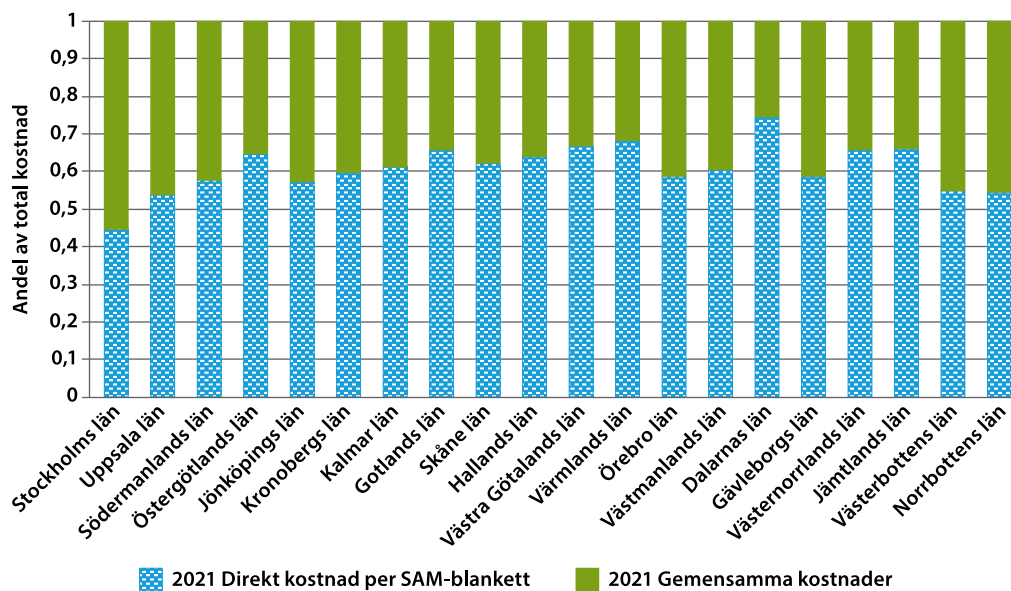
Den totala kostnaden för hantering av SAM-ansökan inklusive kontroller uppgår i genomsnitt till 5 483 kronor. Det är en liten minskning från föregående år 5 550 kronor men samtidigt högre än år 2019. Totalkostnaderna per ansökan varierar mellan 3 364 kronor och 9 213 kronor per SAM-ansökan.



Figur 13. Länsstyrelsernas totalkostnad per SAM-ansökan 2019–2021⁵

Den genomsnittliga totala kostnaden har minskat och den direkta kostnaden har ökat. Detta tyder på att gemensamma kostnader kopplat till EU-stödhantering har minskat.

Figuren nedan visar hur stor del av de totala kostnaderna per SAM-ansökan som är direkt respektive gemensamma kostnader per länsstyrelse.



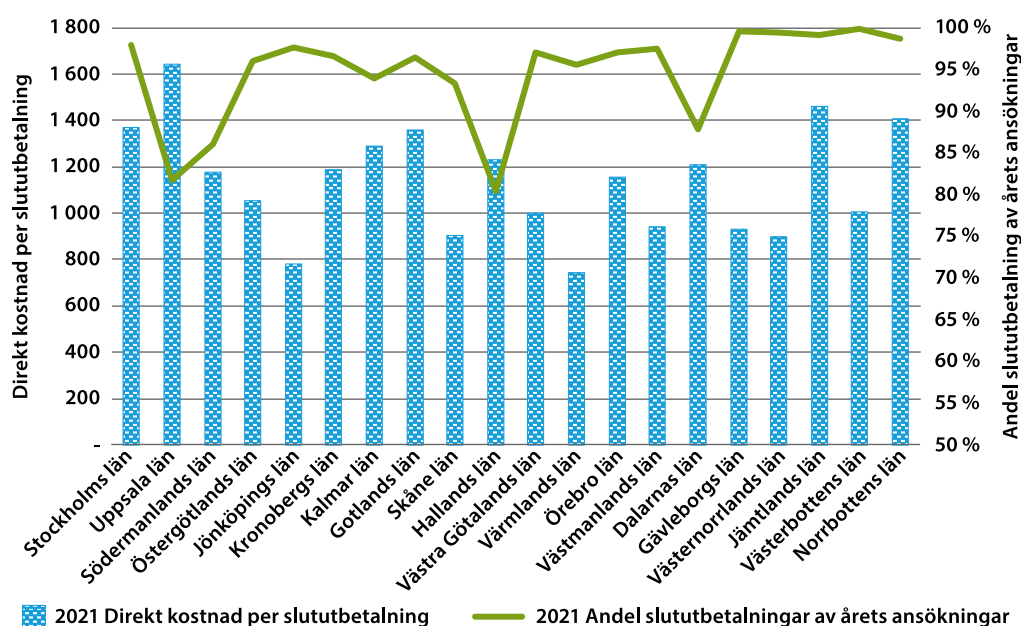
Figur 14. Direkt kostnad som andel av total kostnad per SAM-blankett

⁵ S-Länsstyrelsen i Värmland och U-länsstyrelsen i Västmanland redovisar återkravshantering på objektкод för SAM-handläggning.

Figuren visar att de direkta kostnadernas andel av total kostnad varierar mellan 45 procent och 74 procent med ett genomsnitt av 61 procent. Figuren tydliggör skillnaderna mellan olika länsstyrelser. Det finns inte något tydligt mönster i att den länsstyrelse som har höga totalkostnader också har en hög andel gemensamma kostnader.

6.3.5 Kostnader per slututbetalning

Kostnader för stödhantering i förhållande till andel slututbetalningar kan vara ett mått på effektivitet. I figuren nedan visas kostnad per slututbetalning jämfört med andel slututbetalningar.



Figur 15. Direkt kostnad per slututbetalning och andel slututbetalningar per län år 2021

Ett av Jordbruksverkets mål är att betala ut stöd så tidigt som möjligt. För att klara detta behöver länsstyrelserna hantera ansökningar och göra dem klara för utbetalning. Ju högre andel av stödmottagarna som fått slututbetalning av årets stöd innan årsskiftet desto högre måluppfyllelse.

Kostnaderna per slututbetalning skiljer sig åt mellan länsstyrelserna. Det är svårt att göra jämförelse mellan länsstyrelser men en jämförelse som är möjlig är andel slututbetalningar och kostnad per slututbetalning.

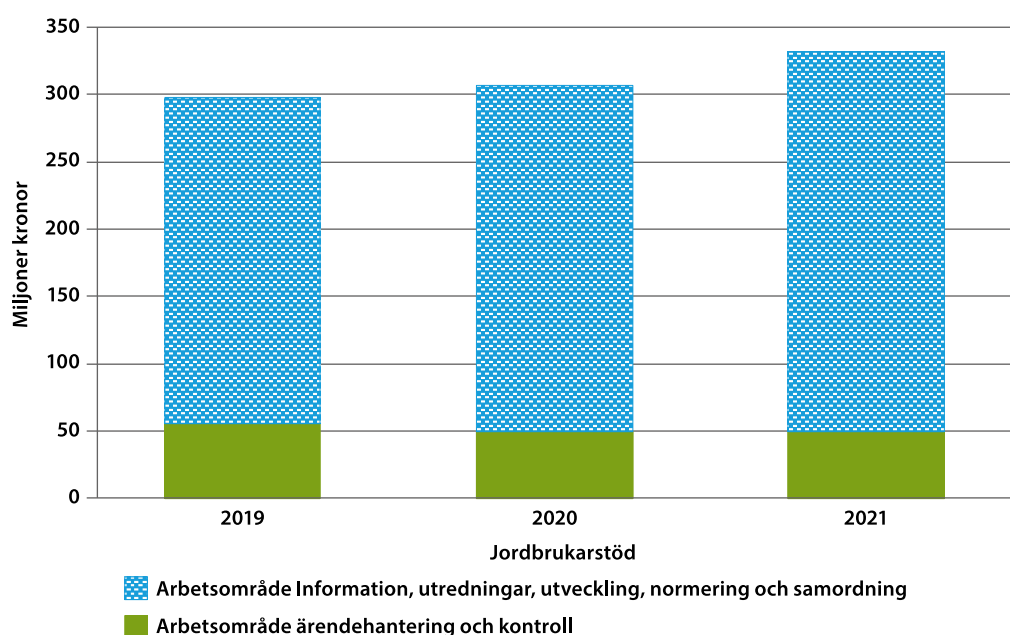
Av figuren framgår att det inte finns ett direkt samband mellan låga kostnader och låg andel slututbetalningar. En låg kostnad per slututbetalning och en låg andel slututbetalningar är en indikation på att resursen inte är tillräcklig i förhållande till utbetalningsmål. När kostnaden är hög och andel slututbetalningar är låg då kan det vara en fråga om bristande effektivitet.

6.3.5.1 Slututbetalningar tidigare år

Hantering av återkrav har haft effekt på antalet slututbetalningar både av årets stöd och tidigare år. Länsstyrelsernas kostnader har minskat men det finns fortfarande ärenden från tidigare stödår som inte är slututbetalda. Variationen mellan länsstyrelserna är stor och andelen ärenden som inte är slututbetalda varierar mellan 0,2 procent och 6,7 procent. Det är främst bland miljöersättningar som det finns många ärenden kvar att slututbetala. Det är också de ärenden som enligt länsstyrelserna tar mest tid. De stödmottagare som ännu inte har fått slututbetalningar har fått delutbetalning av sina stöd.

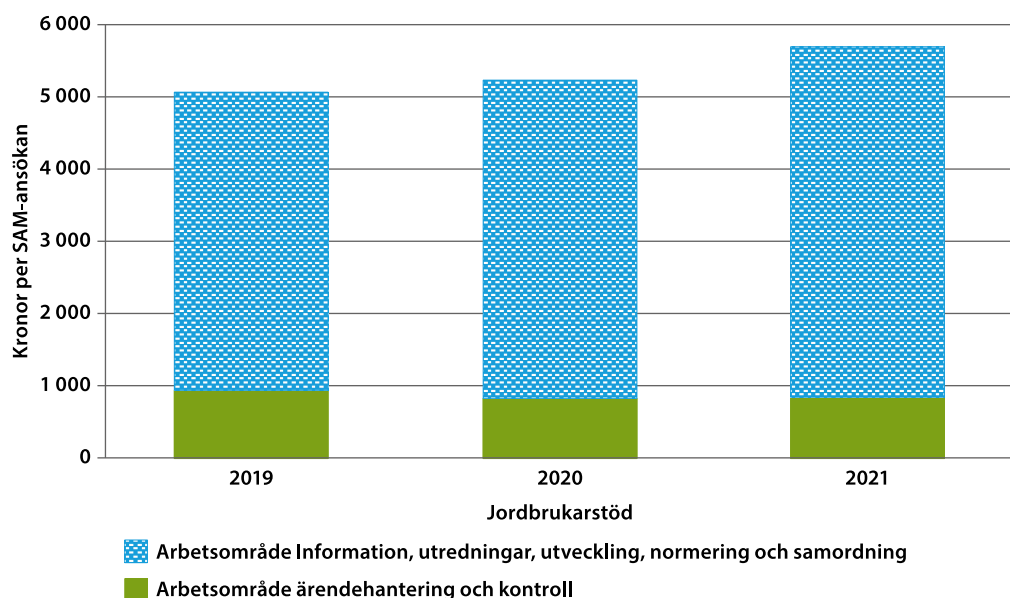
6.3.6 Jordbruksverkets kostnader

Jordbruksverket har kostnader för ärendehantering inom jordbrukarstöd och för förvaltning av EU-stöd. Figuren nedan visar hur Jordbruksverkets kostnader fördelas mellan arbetsområdena ärendehantering och kontroll som är kostnader för handläggning respektive information, utredningar, utveckling, normering och samordning som är av mera förvaltande kostnader för EU-stöden.



Figur 16. Jordbruksverkets totalkostnad för jordbrukarstöd per arbetsområde

Det är tydligt att kostnaderna för förvaltning av EU-stöd har ökat. Det är som tidigare nämnts en direkt följd av arbetet med kommande stödperiod.



Figur 17. Jordbruksverkets kostnad per SAM-ansökan fördelat på arbetsområde 2019–2021

Ökningen av kostnader syns även vid en jämförelse av kostnaderna per SAM-ansökan där det framgår att kostnader för handläggning har ökat marginellt från 836 kronor per SAM-ansökan till 841 kronor per ansökan. Den totala kostnaden har däremot ökat från 5 237 kronor per SAM-ansökan år 2020 till 5 699 kronor per ansökan år 2021.

6.4 Kontroller av jordbrukarstöd

Kontroller av jordbrukarstöd delas upp i arealkontroller och djurkontroller. Till arealkontrollerna räknas gårdsstöd, stöd till unga jordbrukare, förgröningsstöd, miljöersättningar ersättningar för ekologisk produktion kompensationsstöd och nationella stöd. Kontrollfrekvensen för miljöersättningar är gemensam vilket innebär att det inte går att särskilja hur många kontroller som avser olika miljöersättningar. I statistiken ingår därför även miljöersättningen hotade husdjursraser som en arealkontroll även om den rätteligen borde vara en djurkontroll. Kontrollerna för ekologisk produktion och kompensationsstöd har delar som omfattar kontroll av djur men räknas som helhet till arealkontrollerna.

Djurkontroller är kontroller av nötkreaturstödet, djurvälståndersättningar och registerkontroller.

Under år 2020 sänkte EU-kommissionen grundkontrollfrekvensen från 5 procent till 3 procent och tog bort krav på att höja kontrollfrekvensen i de fall kontrollresultaten året innan visade på avsevärt bristande efterlevnad (avvikelse över 2 procent). Lättnaden gjordes till följd av pandemin covid-19. Samma regler tillämpades även under år 2021.⁶

⁶ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/725 av den 4 maj 2021 om undantag för år 2021 från genomförandeförordningarna (EU) nr 809/2014, (EU) nr 180/2014, (EU) nr 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) nr 615/2014 och (EU) 2015/1368 vad gäller vissa administrativa kontroller och kontroller på plats som är tillämpliga inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

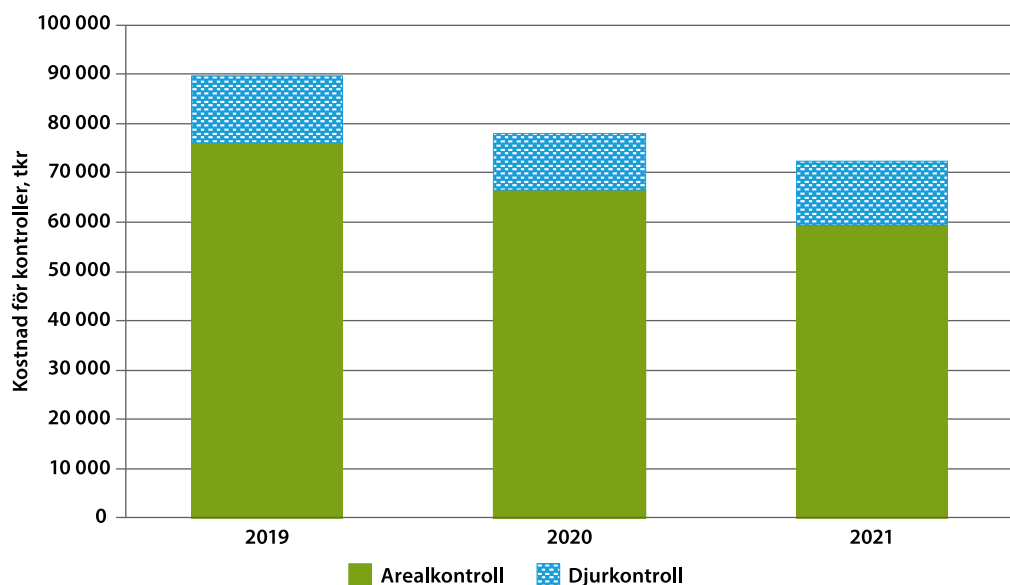
Länsstyrelserna har under år 2021 gjort sammanlagt 8 106 kontroller det är färre än de 8 868 kontroller som gjordes under år 2020. Minskningen är en följd av sänkningen av kontrollfrekvensen som fått fullt genomslag först år 2021. Som en jämförelse gjordes det 15 103 kontroller år 2019.

Antalet genomförda kontroller speglar inte antalet kontrollbesök då kontroller av flera olika stöd görs vid ett och samma besök. Någon statistik för antalet kontrollbesök finns inte.

Den totala direkta kostnaden för kontroller uppgår till cirka 72 miljoner kronor, jämfört med cirka 78 miljoner kronor år 2020 och cirka 90 miljoner kronor år 2019. Det är främst kostnaderna för arealkontroller (objektkod 60112) som har minskat medan kostnaderna för djurkontroller (objektkod 6012) ökade jämfört med föregående år. Den minskande kostnaden är en följd av minskad kontrollfrekvens och vi kan förvänta oss en ökad kostnad för framförallt arealkontroller under kommande år.

Kostnaderna för kontroller varierar från år till år och mellan länsstyrelserna. Länsstyrelserna anger att det finns flera orsaker till skillnaderna bland annat

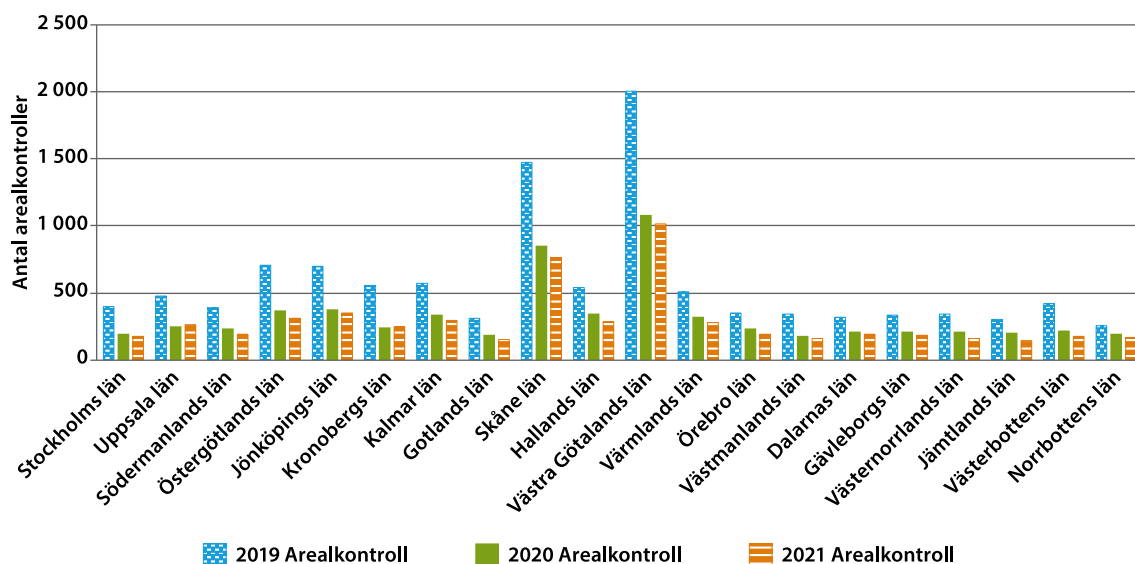
- olika långa reseavstånd
- antal kontrollbesök och antal kontroller vid varje besök
- olika struktur på ansökningar, stora arealer och få block och gårdar med, mindre yta per block.



Figur 18. Direkta kostnader för areal- och djurkontroller åren 2019–2021

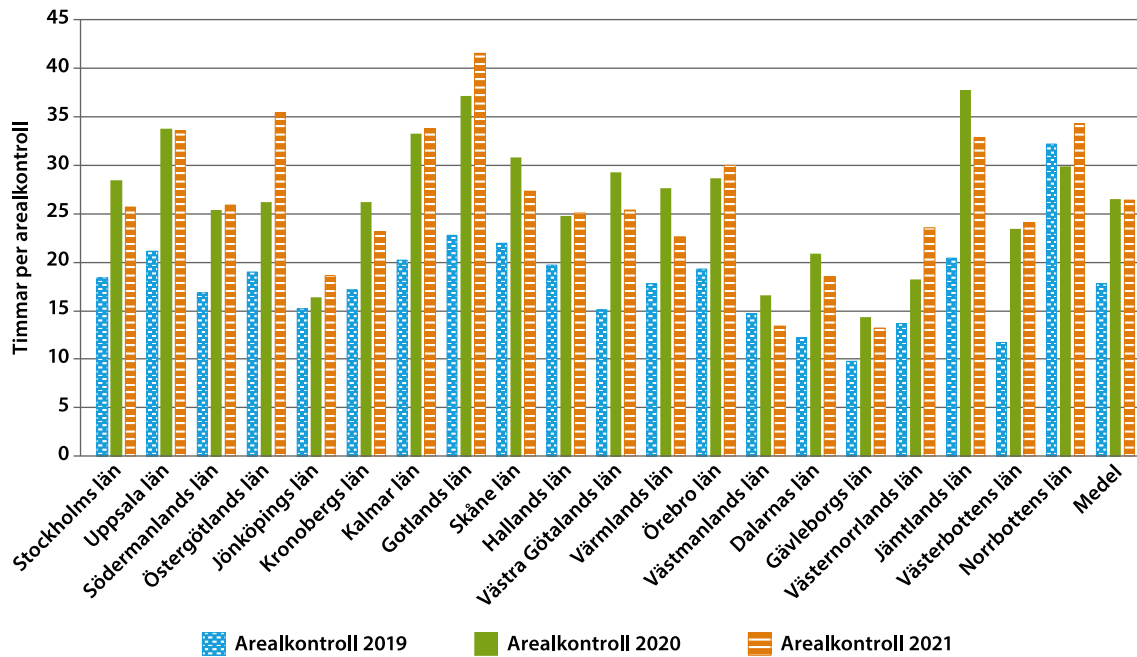
6.4.1 Areakontroll

I figuren nedan syns tydligt hur antalet kontroller har minskat under år 2020 och 2021 jämfört med år 2019. Antalet arealkontroller har minskat från 11 299 år 2019 till 6 394 år 2020 och 5 712 år 2021. Både år 2020 och 2021 omfattas av den minskade kontrollfrekvensen till följd av pandemin men sänkningen har fått större genomslag år 2021.



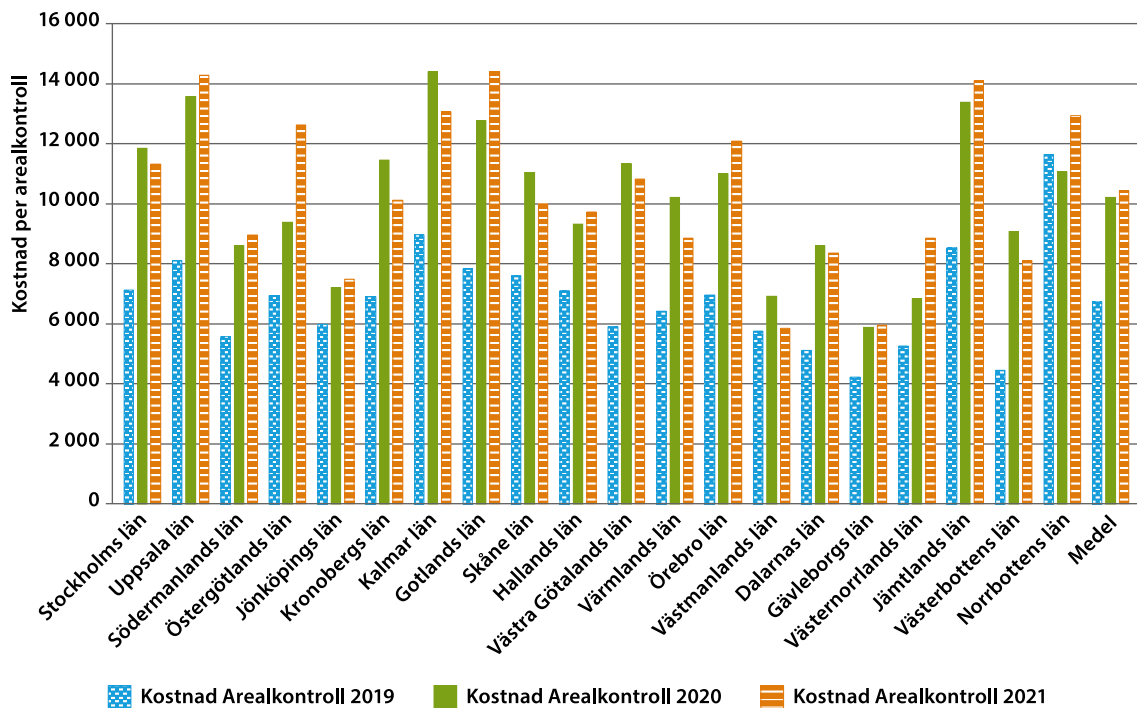
Figur 19. Antal arealkontroller per länsstyrelse år 2019–2021

Den totala direkta kostnaden för arealkontroller har minskat men kostnaden per kontroll har ökat. Den stora ökningen mellan år 2019 och 2020 beror på anpassning till den minskade kontrollfrekvensen. Sänkningen av kontrollfrekvensen kom sent på våren då kontrollerna redan planerats och personal anställdes. Det innebär att kostnaderna per kontroll blev högre än tidigare. För år 2021 har kostnaderna per kontroll minskat för hälften av länsstyrelserna och ökat för andra halvan. Vad ökningen respektive minskningen beror på går inte att säga men flera länsstyrelser anger att den minskade kontrollfrekvensen har lett till mindre effektiv planering.



Figur 20. Kostnad per arealkontroll per länsstyrelse år 2019–2021

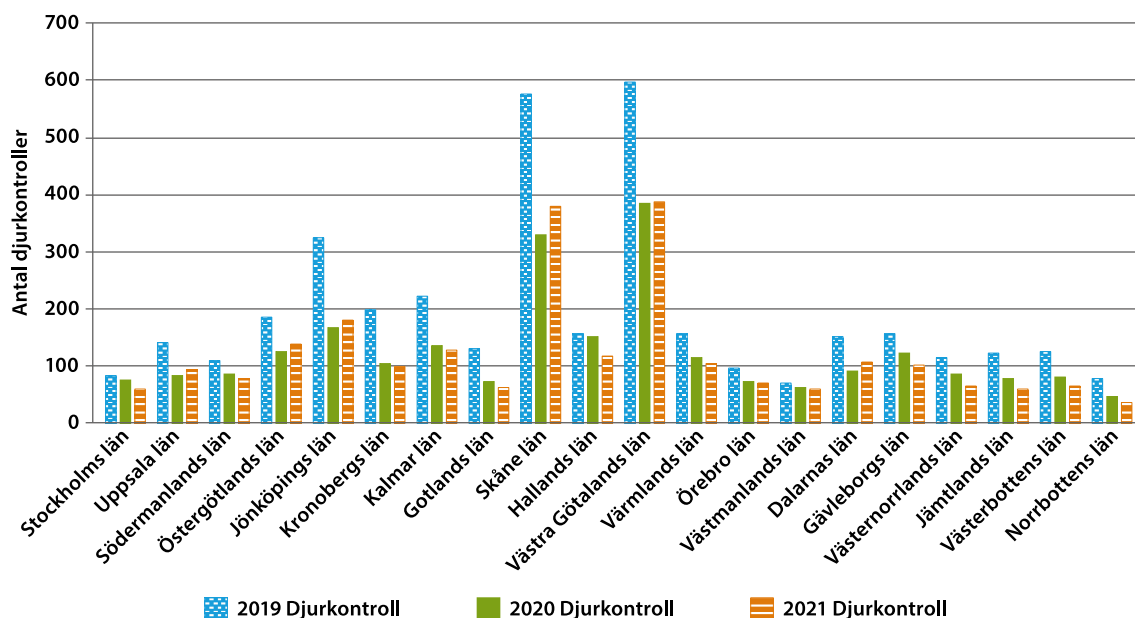
För att mäta effektivitet jämförs antal timmar per arealkontroll. Precis som kostnaderna per kontroll varierar ökning respektive minskning av timmar per kontroll. Den genomsnittliga tiden per kontroll är densamma som år 2020. Någon länsstyrelse redovisar minskad kostnad men ökning i antalet timmar per kontroll.



Figur 21. Antal timmar per arealkontroll per länsstyrelse år 2019–2021

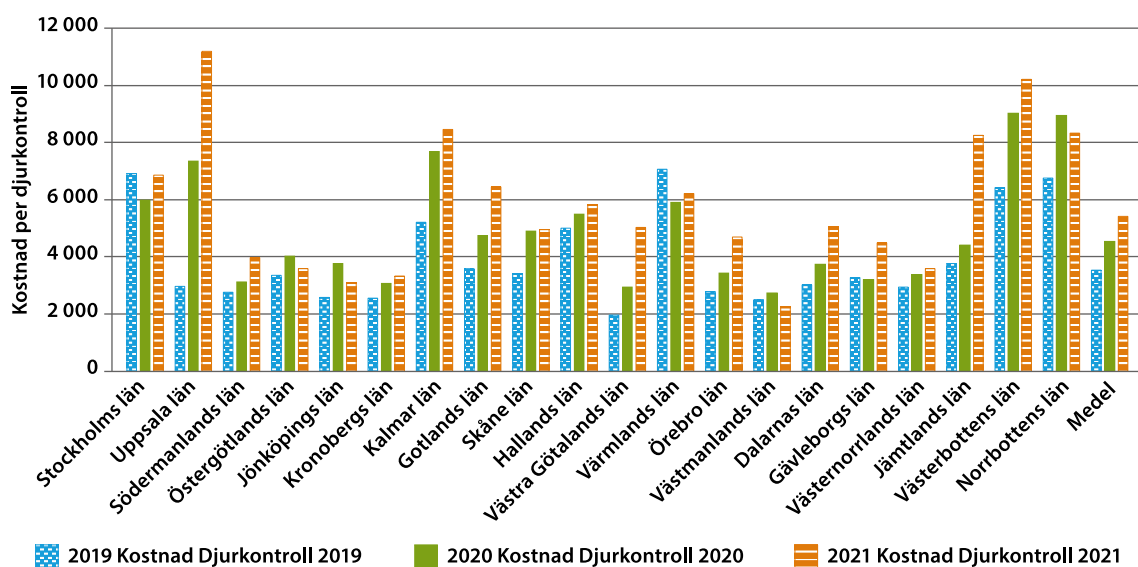
6.4.2 Djurkontroll

År 2021 genomfördes 2 394 kontroller. Det är en minskning av antalet djurkontroller jämfört med år 2020 då det genomfördes 2 474 kontroller. Det är däremot en stor minskning jämfört med år 2019, före sänkning av kontrollfrekvenserna, då 3 804 kontroller genomfördes.



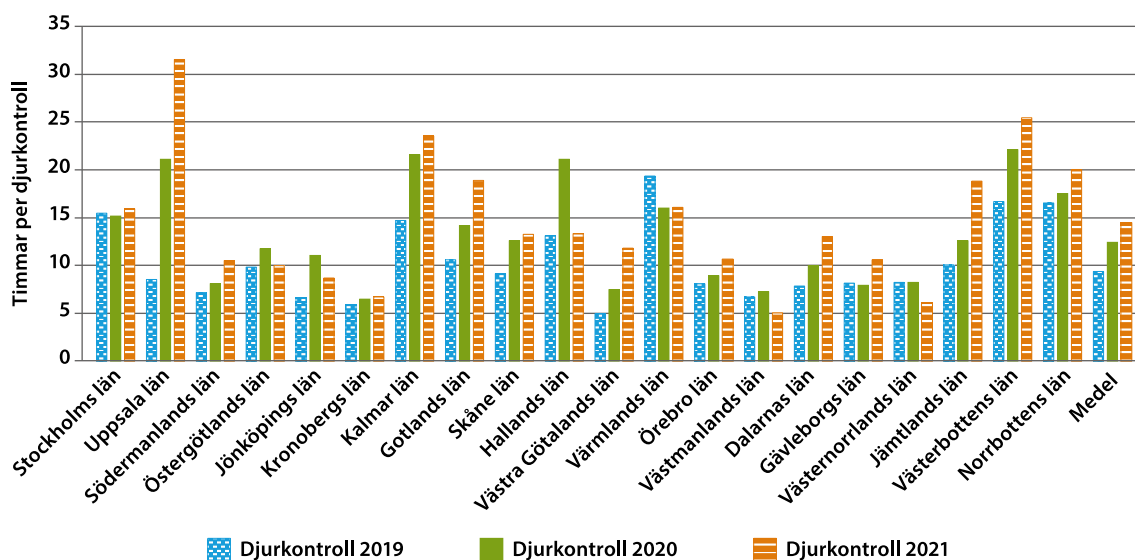
Figur 22. Antal djurkontroller per länsstyrelse år 2019–2021

Även om antalet kontroller har minskat kraftigt sedan 2019 är årets totala direkta kostnad cirka 13 miljoner kronor. Det är en ökning jämfört med föregående år då kostnaden var betydligt lägre cirka 11,5 miljoner kronor. Även om den direkta kostnaden har ökat sedan föregående år är kostnaden lägre än år 2019.



Figur 23. Direkt kostnad per djurkontroll per länsstyrelse år 2019–2021

Den direkta kostnaden har ökat från 4 547 kronor år 2020 till 5 409 kronor per djurkontroll år 2021. Det är en ökning för tredje året i rad trots att den totala kostnaden inte har ökat jämfört med år 2019. Ökningen per kontroll är därmed en konsekvens av färre genomförda kontroller. Det finns länsstyrelser som har en stor ökning i kostnad och det finns även länsstyrelser som har minskad kostnad per djurkontroll.



Figur 24. Direkt tid per djurkontroll per länsstyrelse år 2019–2021

Tid per djurkontroll kan vara ett mått på effektivitet. För många länsstyrelser har tiden per kontroll ökat vilket kan bero på att färre kontroller leder till en mindre effektiv planering, vilket även några länsstyrelser angett i kommentarer till redovisade kostnader. Det finns län som redovisar en minskning i antalet timmar per ärende men en ökning i de direkta kostnaderna per ärende.

6.5 Sammanfattande analys av kostnader för hantering av jordbrukarstöd

Jordbrukarstöden är den största stödgruppen utifrån antalet ansökningar och utbetalda stöd. Det är också den stödhantering som är mest automatiserad delvis på grund av krav från EU-kommissionen. Konsekvenserna av detta blir att kostnaderna för IT-system och IT-utveckling utgör en stor del av totala kostnaderna.

De så kallade direktstöden är relativt enkla och kostnadseffektiva att hantera. Jordbrukarstöden inom landsbygdsprogrammet, miljöersättningarna, är dyrare att hantera. Detta beror på att handläggning och kontroller är mer tidskrävande. Länsstyrelsernas kostnader för handläggning och kontroll är grovt fördelade med 30 procent till direktstöd och 70 procent till miljöersättningar. För stödutbetalningar är fördelningen den motsatta det vill säga 30 procent av beloppet till miljöersättningar och 70 procent till direktstöden.

Återkravshantering har under året krävt stora resurser. Kostnaden ska dock fördelas på alla de ingående stödåren 2015–2021. Kostnader för återkravshantering kommer att minska då återkraven ska hanteras kontinuerligt i fortsättningen.

Kostnaden för djur- och arealkontroller har inte minskat i den takt som motsvarar den lägre kontrollfrekvensen vilket enligt länsstyrelserna beror på svårigheter att planera effektiva kontroller när antalet kontroller minskar. Det är troligt att kostnaderna för kontroller totalt sett kommer att öka under kommande år då kontrollfrekvenser återgår till de normala. Å andra sidan borde det innebära att kostnaderna per kontroll återgår till normala nivåer.

Länsstyrelsernas kostnader för kontroll och handläggning har minskat medan kostnaderna för återkrav har ökat. När det gäller handläggning beror minskningen på att det är färre öppna ärenden kopplade till gamla stödår vilket betyder att de gamla ärendena nu har hanterats. Det går dock inte se hur stor del av kostnaderna för handläggningen som är kopplad till vilket stödår. Kostnaderna för återkrav har ökat markant vilket hänförs till återkrav för åren 2015–2020. Kostnaden för återkrav har under året tagit en stor del av den minskade kostnaden för handläggning och kontroll. Det kan leda till minskade kostnader för länsstyrelserna under år 2022 då färre resurser behöver läggas på återkrav och hantering av gamla stödår.

Jämförelse av hantering av jordbrukarstöd är svår att göra mellan länsstyrelser då förutsättningarna skiljer sig åt. Skillnaderna beror bland annat på jordbruksmarkernas sammansättning exempelvis antal hektar per stödansökan. Länsstyrelsernas egen organisation och struktur spelar också roll för kostnaderna.

Jämförelsen av andel slututbetalningar av årets stödansökningar är ett mått på effektivitet och förmåga att slutföra ärenden. Det kan också vara ett sätt att visa hur resurserna används.

Denna redovisning tar i stora delar inte hänsyn till kundperspektivet. Lägre kostnader är bra om det inte drabbar kunden genom exempelvis försenade utbetalningar. Andel slututbetalning är ett mått där kunden hamnar i fokus. En hög andel slututbetalningar är positivt eftersom det betyder att kunden har fått sitt stöd beslutat och utbetalt redan under stödåret. Det ger också ett mått på länsstyrelsernas effektivitet och förmåga att slutföra ärenden.

Länsstyrelsernas kostnader har minskat men det finns fortfarande ärenden från tidigare stödår som inte är slututbetalda. Hanteringen av återkrav har haft effekt på antalet slututbetalningar. Variationen av andel kvarvarande ärenden är stor mellan länsstyrelserna. Med tanke på andel kvarvarande ärende från tidigare år är frågan om det är rätt utnyttjad resurs när kostnaden för stödhantering minskar.

7 Volymer och kostnader för ärendehantering av projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet

I detta kapitel redovisas statistik och uppgifter om ärendehantering av projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet.

Kapitlet är indelat i avsnitt för Jordbruksverkets ärendehantering inom projektstöd och LLU, länsstyrelsernas stödhantering inom projekt- och företagsstöd och miljöinvesteringar och övriga stödmyndigheters ärendehantering. Uppdelningen är gjord för att få en bättre jämförelse eftersom typ av ärenden som länsstyrelserna respektive övriga stödmyndigheter hanterar varierar mellan myndigheterna vilket innebär att ärendetyperna inte är helt jämförbara.

Handläggningskostnaderna för ett ärende sprids ofta på två eller flera år då det är vanligt att handläggningen påbörjas år 1 och avslutas år 2. För att ta hänsyn till ärenden som hanteras över årsskiften omfattar statistiken handlagda ärenden. Statistik om handlagda ärenden hämtas från beslutsstödsystemet BLIS och redovisas för företagsstöd, projektstöd eller miljöinvesteringar. Vi redovisar även inkomna ärenden och ärendebalanser. Ett handlagt ärende är ärende som

- har ankomstdatum före 2021 års utgång,
- har status handläggning pågår, handläggning klar,
- har status avslutat med beslutsdatum senare än 2020-12-31.

Under år 2021 tog Jordbruksverket beslut att urvalsmetoden väsentlighet och risk inte längre ska användas eftersom EU-kommissionen anser att den inte uppfyller kraven på kontroller enligt EU-förordningarna. Detta får till följd att kontrollerna för varje ärende har utökats och att det är oundvikligt att kostnaderna för ärendehantering kommer att öka. Jämförelsen mellan åren 2019 och 2020 då metoden användes fullt ut och år 2021 där metoden användes halva året blir därför inte helt rättvisande.

Handläggningskostnaderna påverkas av

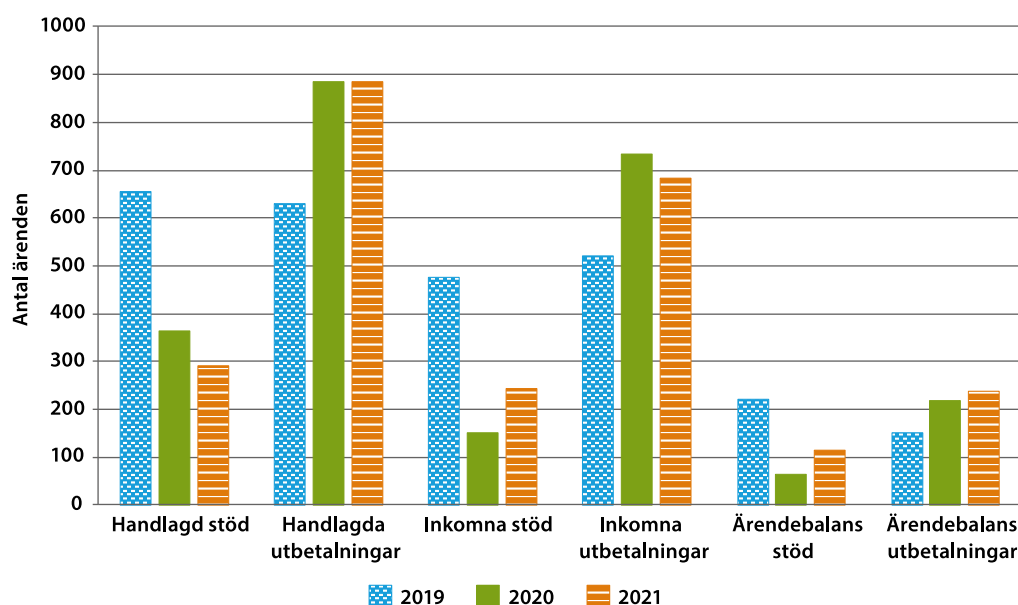
- varierande ärendevolym och komplexitet
- olika vana vid handläggning och handläggningssystem beroende på erfarenhet
- tid för upplärning av nyanställda vid personalomsättning
- ändringar i handläggningsrutiner och olika handläggningsrutiner för olika stöd
- stora volymer stödansökningar genererar höga kostnader för arbete med urvalskriterier.

7.1 Jordbruksverkets ärendehantering inom landsbygdsprogrammet

Jordbruksverket handlägger projektstöd inom landsbygdsfonden. I avsnittet redovisas den direkta handläggningskostnaden utifrån redovisad tid.

7.1.1 Ärendevolymer och ärendebalanser

Antalet handlagda ärenden visar de ärenden som Jordbruksverket har arbetat med under året. Antal inkomna ärenden är de ansökningar om stöd respektive utbetalning som har kommit in till Jordbruksverket. Vi redovisar också antalet ärende i balans vilket visar om fler ärende beslutats än som kommit in till Jordbruksverket. En minskad ärendebalans är positivt för stödmottagarna och Jordbruksverket.



Figur 25. Jordbruksverkets inkomna och handlagda ansökningar inom projektstöd

Under år 2021 har Jordbruksverket handlagt 291 ärende om stöd. Det är något färre ansökningar än år 2020 men följer av att antalet inkomna stödansökningar minskade i början av året för att öka mot slutet av året. Ökningen av inkomna ärende i slutet av året beror på att det tillfördes nya medel i landsbygdsprogrammet genom att programmet förlängdes till år 2022. Antalet stödärenden i balans minskade kraftigt under år 2020 för att öka under år 2021 till följd av förlängningen av landsbygdsprogrammet.

När det gäller utbetalningsärenden har samma antal handlagts under år 2021 som under år 2020. Antalet inkomna ansökningar minskar medan balanserna ökar. Ökningen i balans av ärenden tyder på att handläggningstiden per ärende har ökat under 2021. Även om balanserna av ärenden har ökat så har de totala kostnaderna för ärendehantering av landsbygdsstöd minskat under år 2021.

Minskningen beror på att resurser har fördelats från ärendehantering till reformarbete.

Den största orsaken till ökningen i handläggningstid är att urvalsmetoden väsentlighet och risk har stoppats till följd av EU-kommissionens underkännande i samband med en revision år 2020. Kombinationen av minskade kostnader och ökade balanser är negativt för stödmottagarna.

7.1.2 Kostnad per ärende

Jordbruksverket redovisar direkt lönekostnad per handlagt ärende. I denna beräkning summeras antalet handlagda stöd respektive utbetalningar då tid-redovisningen inte är tillräckligt detaljerad för att visa tid per typ av ärende.

Kostnaden för landsbygdsstöd exklusive LLU har minskat från 5 893 kronor per ärende till 5 272 kronor per ärende. Den minskade kostnaden för landsbygdsstöd kan tyda på att handläggningen per ärende är effektivare alternativt att lönekostnaden för den personal som handlägger har minskat. På grund av att urvalsmetoden väsentlighet och risk har tagits bort under året är det svårt att dra några slutsatser av den minskade handläggningskostnaden. Enligt mätningar som är gjorda under hösten 2021 kan den direkta kostnaden per ärende öka med upp till 50 procent.

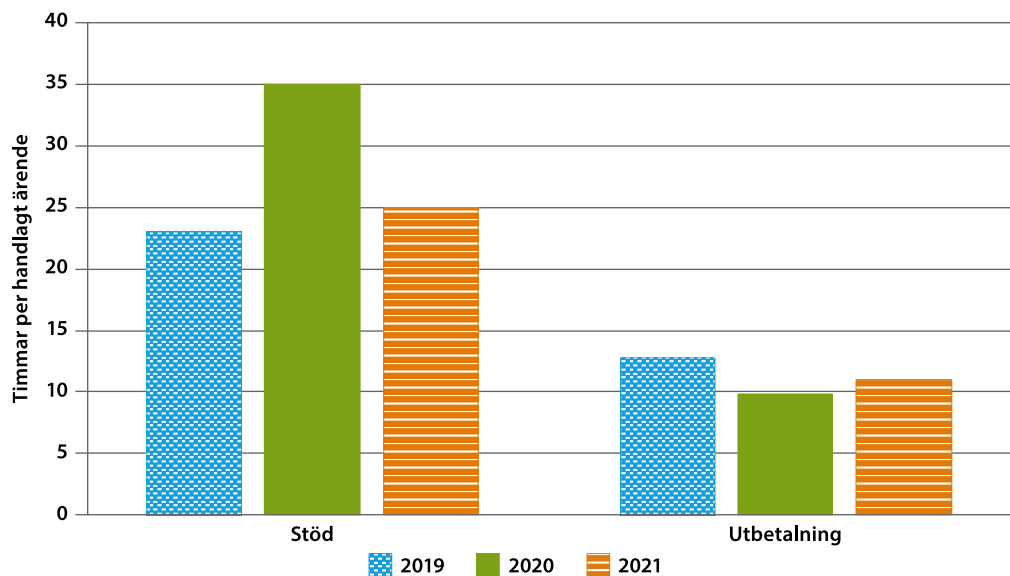
Tabell 29. Direkt lönekostnad per handlagt ärende projektstöd exklusive LLU

| Kronor per handlagt ärende | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Jordbruksverket landsbygdsstöd | 6 133 | 6 025 | 5 893 | 5 272 |
| Skillnad mot föregående år | | -2 % | -2 % | -12 % |

7.1.3 Tid per ärende

För att bättre kunna mäta effektiviteten i handläggning av stöd och utbetalningar görs förutom analys av kostnaderna per ärende även analys av antalet timmar per handlagt ärende.

Av figuren nedan framgår att tid per ärende varierar över tid. För Jordbruksverkets hantering av landsbygdsstöd är den genomsnittliga tiden per handlagt ärende 25 timmar under år 2021 jämfört med 35 timmar år 2020 och 23 timmar 2019. Den stora variationen gör att det inte går att dra några slutsatser om effektivitet utifrån timmar per handlagt stödärende



Figur 26. Antal timmar per handlagt ärende 2019–2021

Den nedlagda tiden per handlagd utbetalning varierar från 12,8 timmar år 2019 till 9,8 timmar 2020 för att sedan gå upp till 11 timmar under år 2021. Ökningen mellan åren 2020 och 2021 kan förklaras med urvalsmetoden väsentlighet och risk inte användes under andra halvåret 2021 och därmed ökade tiden per ärende. Den verkliga effekten av att urvalsmetoden har upphört kommer att visa sig under år 2022.

Den totala kostnaden för jordbruksverkets ärendehantering inom landsbygdsstöd har minskat under år 2021. Kostnad per ärende har totalt sett minskat medan tid per ärende har minskat för stöd och ökat för utbetalning. Den rimliga förklaringen till detta är att kostnaden för personal har minskat under året. Den minskade kostnaden är dock inte positiv utifrån stödmottagarperspektiv då ärendebalanserna har ökat.

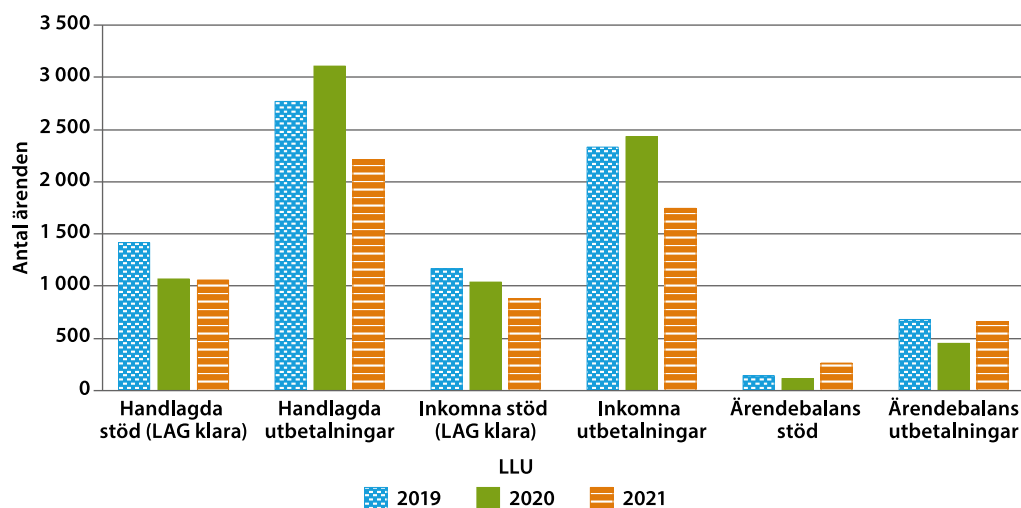
7.1.4 Jordbruksverket ärendehantering inom lokalt ledd utveckling

7.1.4.1 Antal ärende

Under året har antalet handlagda stödansökningar minskat marginellt från 1 071 till 1 057 stycken ärenden år 2021. Antalet handlagda utbetalningar har minskat med nära 30 procent från 3 112 stycken till 2 208. Minskningen beror bland annat på hög personalomsättning och att resurser använts till förberedelser för kommande stödperioden på bekostnad av ärendehantering.

Jordbruksverket har tagit emot 879 stödansökningar som leaderkontoren har hanterat. Av dessa var 532 ändringar av beslut. Ändringar hanteras relativt snabbt och Jordbruksverket har beslutat om 533 ändringsbeslut. För de övriga stödbeslut har ärendebalansen ökat från 109 stycken vid årets början till 266 vid årets utgång.

När det kommer till utbetalning där Jordbruksverket handlägger och beslutar hela ärenden har det kommit in 1 749 ansökningar och 1 541 ärenden beslutades. Antalet handlagda ärenden har minskat från 3 112 ärenden år 2020 till 2 208 ärenden under år 2021. Antalet handlagda och inkomna utbetalningsärenden har minskat under året men ärenden i balans har ökat.



Figur 27. Antal Jordbruksverkets ärende inom LLU

7.1.4.2 Jordbruksverkets kostnader

Jordbruksverkets kostnader för ärendehantering inom LLU har minskat vilket syns i tabellen nedan.

Tabell 30. Jordbruksverkets kostnader för ärendehantering och kontroll av LLU år 2019–2021

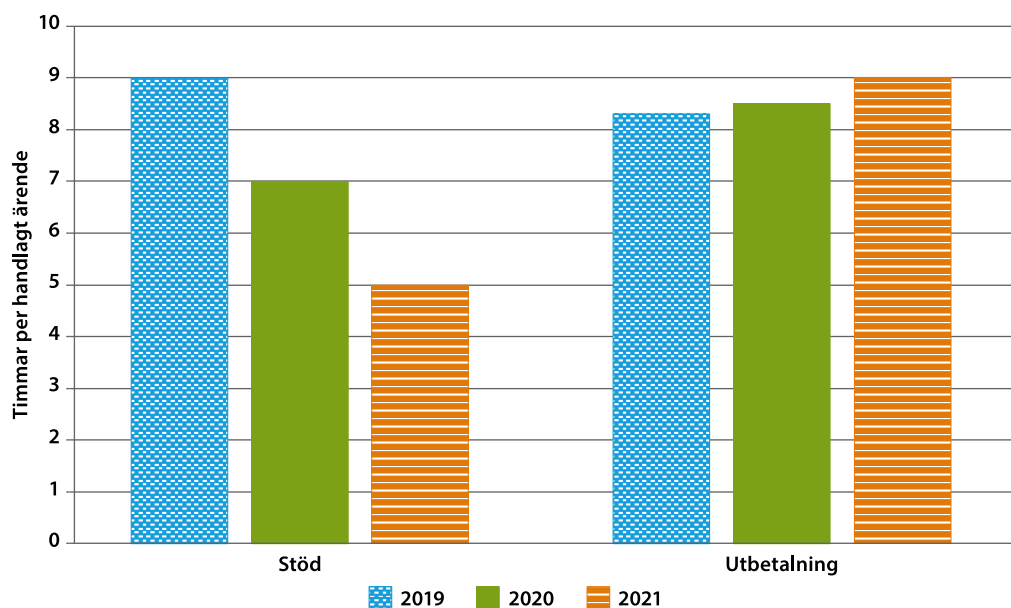
| (mnkr) | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----------------|------|------|------|
| Ärendehantering | 22 | 21 | 19 |
| Kontroll | 4 | 4 | 4 |

För LLU är skillnaden i omfattning i hantering mellan stöd och utbetalning väsentlig varför det inte går att jämföra kostnaderna för hantering av LLU med kostnaderna för landsbygdsstöd. Skillnaden i omfattningen av hantering av stöd beror på att leaderkontoren prioriterar och handlägger ansökan om stöd och Jordbruksverket därefter fattar beslut. I utbetalningsärenden handlägger Jordbruksverket hela ansökan. Direkt lönekostnad per ärende har ökat något för LLU från 2 650 kr per ärende till 2 985 kronor per ärende.

Tabell 31. Jordbruksverkets kostnader per handlagt ärende inom LLU

| Kronor per handlagt ärende | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|----------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Jordbruksverket LLU | 3 649 | 2 741 | 2 650 | 2 985 |
| Skillnad mot föregående år | | -33 % | -3 % | 11 % |

Om kostnaden för hantering av stöd minskar motsvarande det minskande antalet ansökningar om stöd och utbetalning borde balansen av ärenden vara densamma. För LLU har antalet ärenden i balans ökat under året. Den nedlagda tiden och kostnaden för ärendehantering har minskat men ärendebalanserna har ökat vilket tyder på att hanteringen av utbetalningar blivit mindre effektiv under året. En av anledningen till detta är att resurserna har omfördelats från ärendehantering till reformarbete. När kvalificerad personal omfördelas till reformarbete får ny oerfaren personal läras upp vilket ökar handläggningstiden. Utöver detta kan tilläggas att upphörande av urvalsmetoden väsentlighet och risk påverkar handläggningstiden negativt. Ökningen under år 2021 är marginell men det finns risk för en större ökning under år 2022.



Figur 28. Jordbruksverkets tid per handlagt LLU ärende

7.2 Länsstyrelsernas stödhantering

I det underlag som länsstyrelserna redovisat framgår kostnaderna fördelat på olika objekt-koder enligt den så kallade verksamhets- och ärendestrukturen (VÅS2018).

Vid beräkning av kostnaderna för handläggning och styckkostnad per ärende har länsstyrelsernas redovisade kostnader hanterats enligt tabellen nedan. De kostnader som redovisats på objekt-kod 6020 (övergripande inom stöd till landsbygdsutveckling) har proportionerats på övriga underkoder 602**.

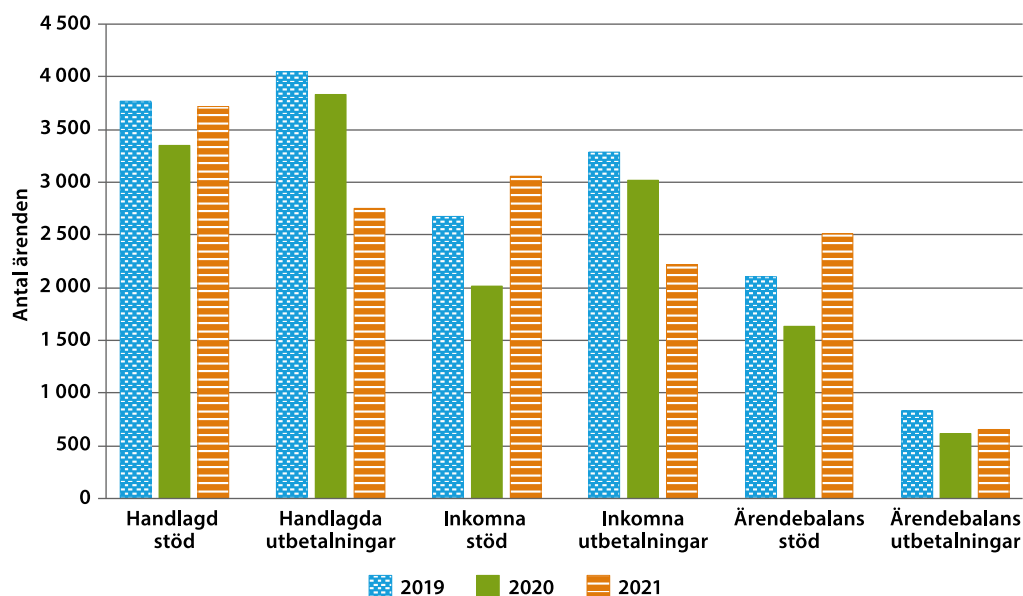
Tabell 32. Länsstyrelsernas objekt-koder och stödtyp

| Objektkod VÅS 2018 | Benämning | Stödtyp vid beräkning av styckekostnad |
|--------------------|---|--|
| 60221 | Miljöinvesteringar ansökan | Miljöinvesteringar |
| 60222 | Miljöinvesteringar utbetalning | Miljöinvesteringar |
| 60251 | Kompetensutveckling, demo/info och rådgivning – ansökan om stöd | Projektstöd |
| 60252 | Kompetensutveckling, demo/info och rådgivning – utbetalning | Projektstöd |
| 60261 | Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring – ansökan om stöd | Företagsstöd |
| 60262 | Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring – utbetalning | Företagsstöd |
| 60271 | Jordbruks- och affärsutveckling – ansökan om stöd | Företagsstöd |
| 60272 | Jordbruks- och affärsutveckling – utbetalning | Företagsstöd |
| 60281 | Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd – ansökan om stöd | Projektstöd |
| 60282 | Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd – utbetalning | Projektstöd |
| 60291 | Samarbete – ansökan om stöd | Projektstöd |
| 60292 | Samarbete – utbetalning | Projektstöd |

7.2.1 Ärendevolymer och ärendebalanser

Länsstyrelserna handlägger projektstöd, företagsstöd och miljöinvesteringar inom landsbygdsprogrammet.

Under år 2021 handlade länsstyrelserna tillsammans 3 716 ärende om stöd och 2 750 ärende om utbetalning. Det är en ökning i handlagda stöd och en minskning i handlagda utbetalningsärenden. För stödärenden har antalet handlagda ärende ökat cirka 11 procent sedan år 2020, medan utbetalningsärendena har minskat med nära 30 procent från 3 836 till 2 750 stycken.



Figur 29. Länsstyrelsernas inkomna respektive handlagda ärenden 2019–2021

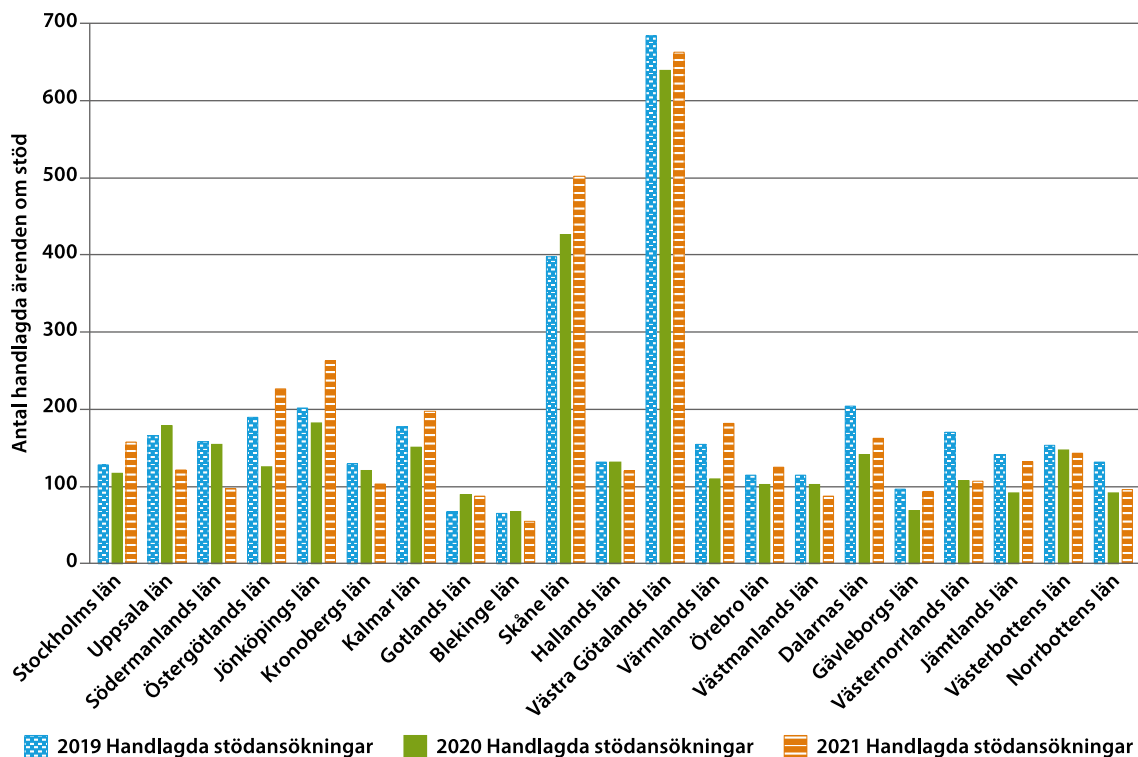
Inkomna ärenden visar hur många ärenden som har inkommit till länsstyrelserna under kalenderåret. Ärendebalansen visar om länsstyrelsen har beslutat fler eller färre ärenden än de som har kommit in. En ökande ärendebalans kan betyda att resursen för att handlägga inte är tillräcklig i förhållande till de ärenden som kommer in. Inflödet av ärenden är inte konstant utan kan variera över tid vilket innebär att om det kommer in många ansökningar i slutet av året är sannolikheten stor att ärendebalansen ökar jämfört med föregående årsskifte. Antalet inkomna stödärenden har ökat med cirka 30 procent. Följden av den stora ökningen i antalet ansökningar innebär att balanserna för ansökningar om stöd har ökat. Ökningen av antalet ansökningar beror på att landsbygdsprogrammet förlängdes med två år och det är möjligt att ta emot nya ansökningar fram till 2022. Samtidigt som programmet förlängdes avsattes också nya budgetmedel vilket är anledningen till det stora antalet ansökningar.

Antalet inkomna utbetalningsärendena har minskat från 3 013 ärenden år 2020 till 2 220 ärenden år 2021. Antalet handlagda ärenden minskar från 3 836 till 2 750. Samtidigt redovisar länsstyrelserna en minskad direkt kostnad för hantering av utbetalningar. Konsekvensen av detta är att balansen av utbetalningsärende har ökat från 619 till 652 ärenden trots att antalet inkomna ärenden har minskat.

Länsstyrelserna redovisar tillsammans minskade kostnader för hantering av landsbygdsstöd. Exempelvis har den direkta kostnaden för hantering av utbetalningsärenden minskat med cirka 4,5 miljoner kronor medan den direkta kostnaden för stödhantering har ökat med 3,2 miljoner kronor. Detta tyder på att länsstyrelserna har omfördelat resurser till det ökade inflödet av ansökningar om stöd på bekostnad av utbetalningshandläggningen. År 2021 har präglats av pandemin covid-19 vilket naturligtvis även har påverkat hanteringen av stöd och utbetalningar.

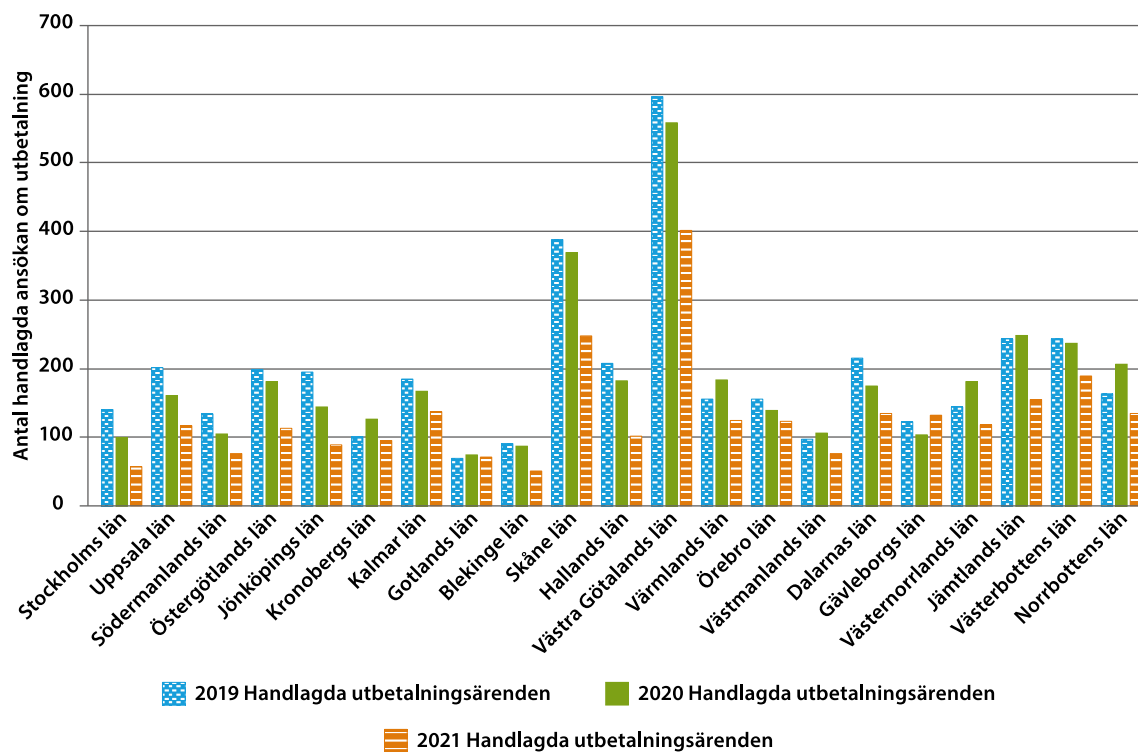
7.2.2 Handlagda ärenden per länsstyrelse

Figuren nedan visar handlagda stödansökningar per länsstyrelse. Variationen mellan länsstyrelserna är stor och Västra Götaland har flest ärenden följt av Skåne.



Figur 30. Antal handlagda ärende om stöd per länsstyrelse åren 2019–2021

Ovanstående figur visar antalet handlagda ärenden om stöd för perioden 2019–2021 fördelat på respektive länsstyrelse. Även om antalet inkomna stödansökningar har ökat för alla länsstyrelser förutom Västernorrland är det bara hälften som redovisar en ökning i antalet handlagda ärenden.



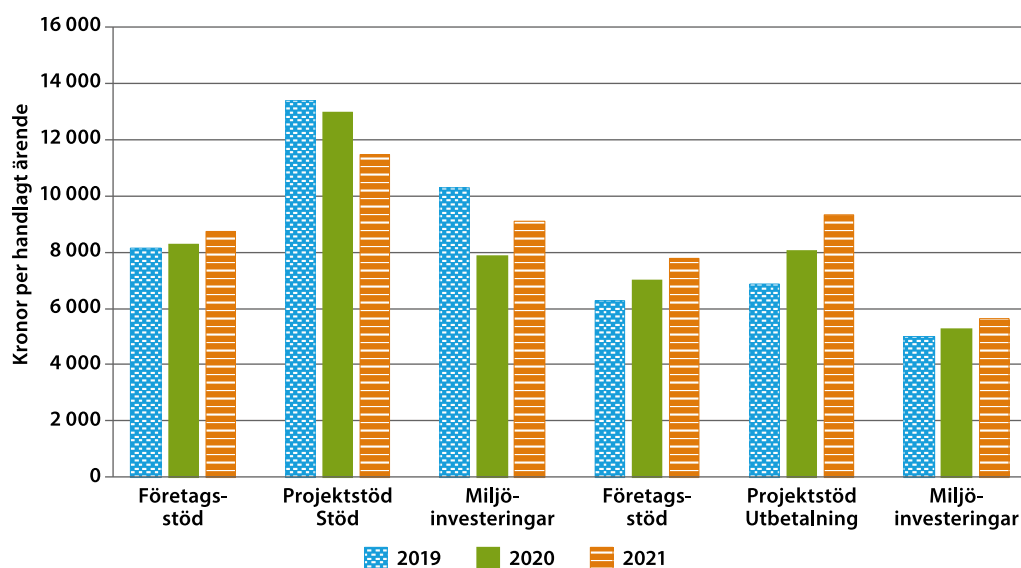
Figur 31. Antal handlagda utbetalningsärende per länsstyrelse år 2019–2021

Antalet handlagda utbetalningsärende har minskat i alla länsstyrelser. Liksom antalet inkomna ansökningar om utbetalning. Flera länsstyrelser anger att anledningen till ett minskat antal ansökningar om utbetalningar är stöd-mottagarna har begärt förlängning av sina projekt som en följd av förseningar i leveranser vilket i sin tur beror på pandemin. Minskningen i antalet inkomna ärenden borde kunna leda till en minskad ärendebalans. Ärendebalansen har däremot ökat.

För länsstyrelserna totalt har den direkta kostnaden för hantering av utbetalningar minskat vilket kan bero på pandemin men också på att resursen minskat till en följd av färre inkommande ärenden.

7.2.3 Kostnad per ärende

Kostnad per handlagt ärende redovisas för att jämföra kostnaderna över tid och för att se skillnader mellan företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar. Kostnaderna varierar naturligtvis mellan länsstyrelserna utifrån varierande komplexitet, erfarenheten hos handläggare, antal ärenden och handläggningsrutiner.



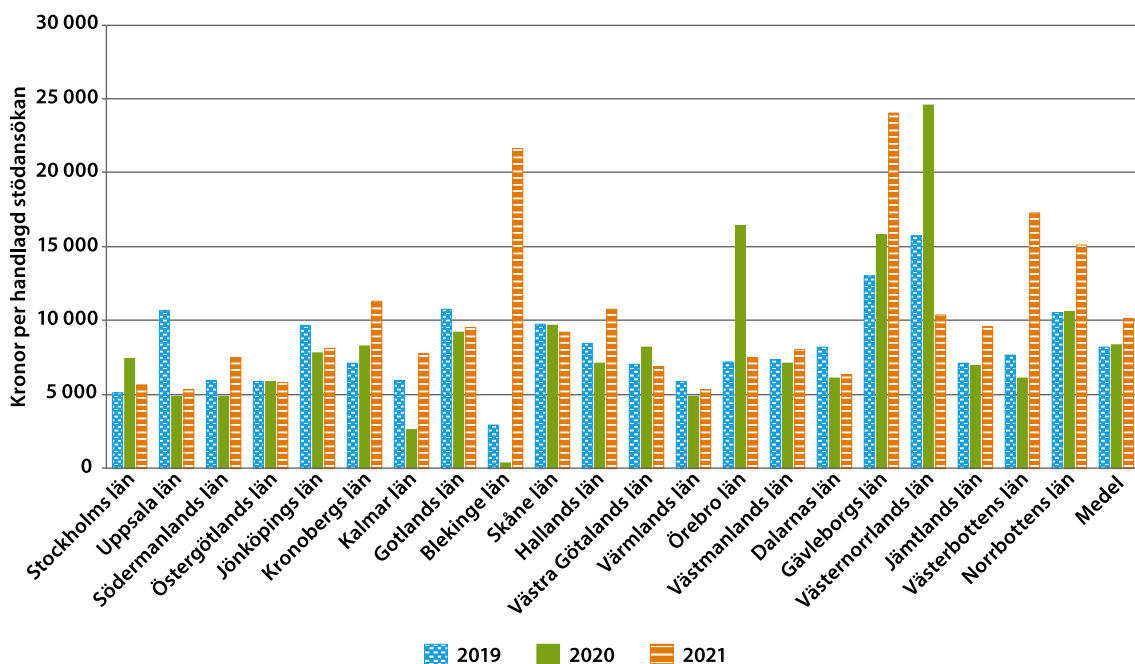
Figur 32. Direkt genomsnittlig kostnad per handlagt ärende åren 2019–2021

I avsnitten som följer redovisas kostnaden per handlagt stöd respektive utbetalning för projektstöd, företagsstöd och miljöinvesteringar.

7.2.3.1 Direkt kostnad per län för företagsstöd

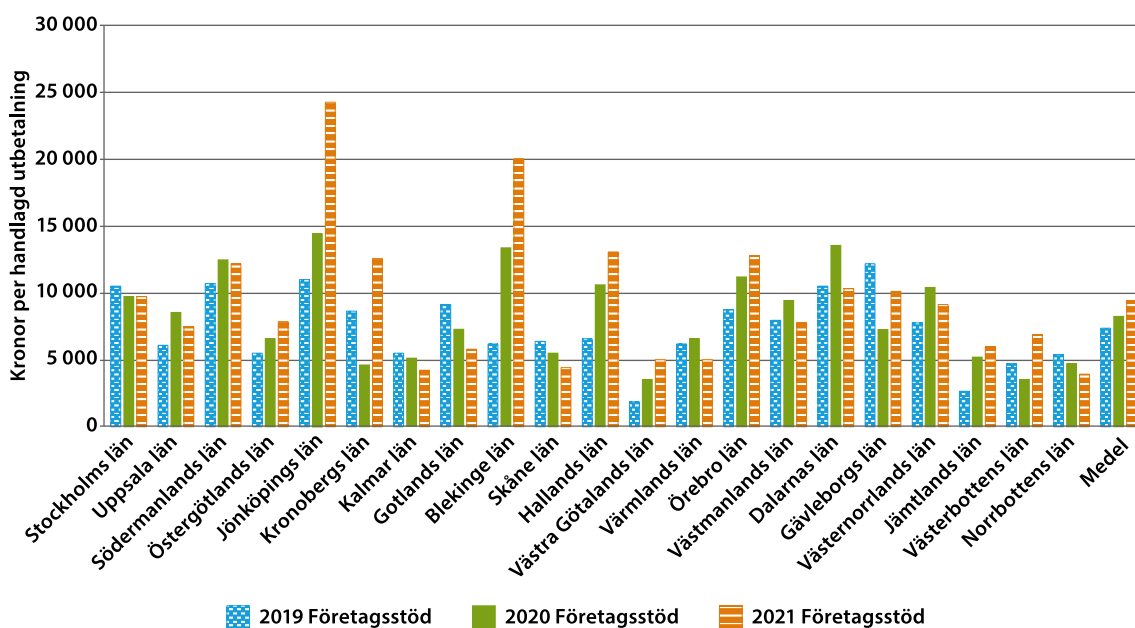
Den direkta kostnaden per handlagd ansökan om företagsstöd varierar mellan 5 292 kronor och 24 037 kronor. Variationen i kostnad per handlagt ärende är stor mellan år och mellan länsstyrelser. Den som redovisade högst kostnad år 2020 redovisar en genomsnittlig kostnad under år 2021. Den länsstyrelse som redovisar högst kostnad år 2021 redovisade en extremt låg kostnad år 2020. Det

går inte att dra några slutsatser av höga kostnader enskilda år. Det är snarare den ökade medelkostnaden jämfört med år 2019 och 2020 som är intressant.



Figur 33. Direkt kostnad per handlagd stödansökan inom företagsstöd per länsstyrelse

Kostnaden för utbetalningshandläggningen varierar från 3 968 kronor till 24 286 kronor per handlagt ärende om utbetalning. Även för utbetalning varierar kostnaderna över tid och mellan länsstyrelser men tendensen är ökad kostnad per handlagt ärende.

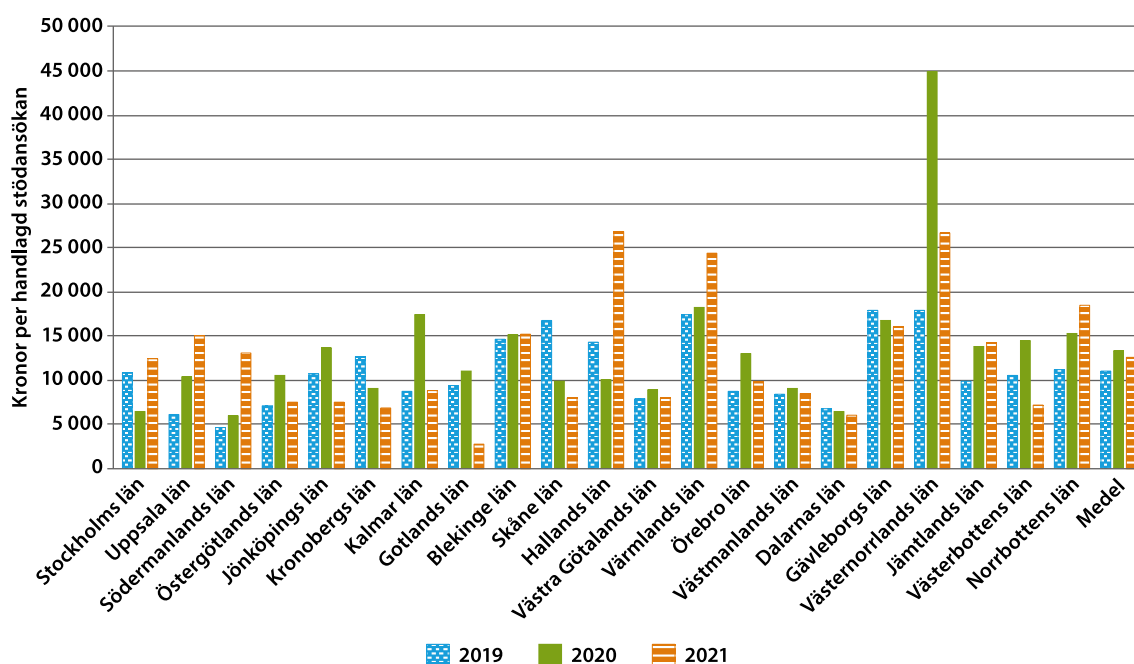


Figur 34. Direkt kostnad per handlagt utbetalningsärende inom företagsstöd per länsstyrelse

7.2.3.2 Direkt kostnad för projektstöd

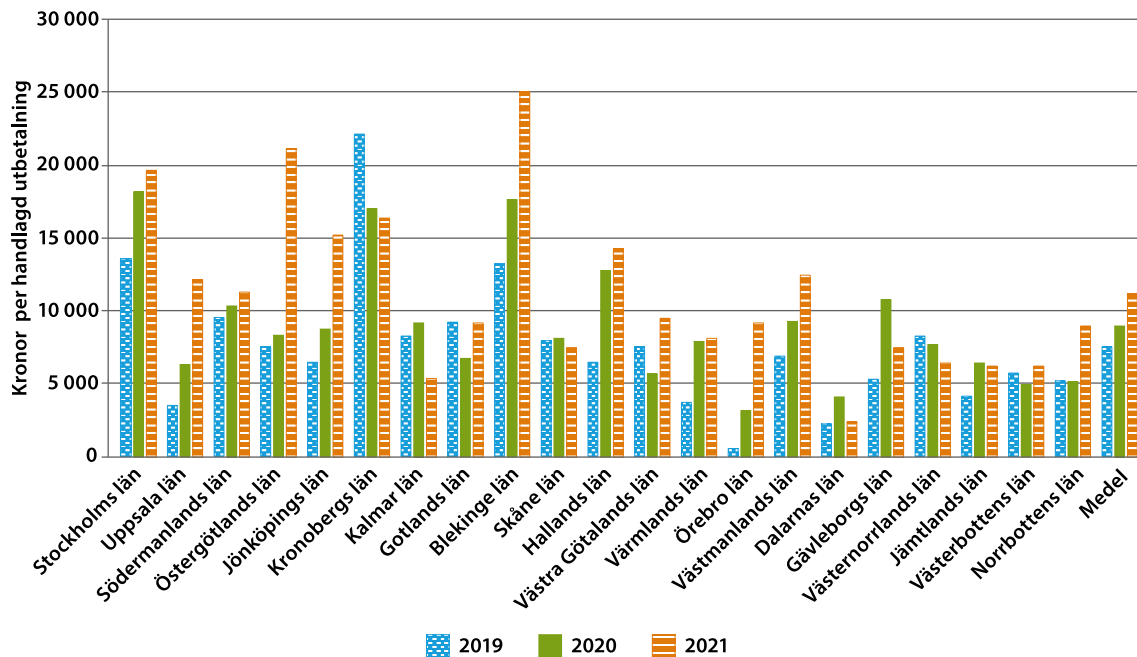
Kostnaden för projektstöd ligger generellt sett högre än för företagsstöd och miljöinvesteringar. Detta kan bero på att projektstöd oftare har en mer komplex natur med fler delar att ta hänsyn till vid bedömning av stöd och kontroll av utbetalning.

Kostnaden för handläggning av projektstöd uppgår i genomsnitt till 12 532 kronor per handlagt ärende. Kostnaden varierar mellan 26 800 kronor och 2 667 kronor per handlagt ärende. Den stora variationen kan bero på antalet ärende, olika ärendes komplexitet, hur många ärenden som avslutas under året. En likhet mellan åren är att variationerna är stora och att det varierar från län till län.



Figur 35. Direkt kostnad per handlagd stödansökan inom projektstöd per länsstyrelse

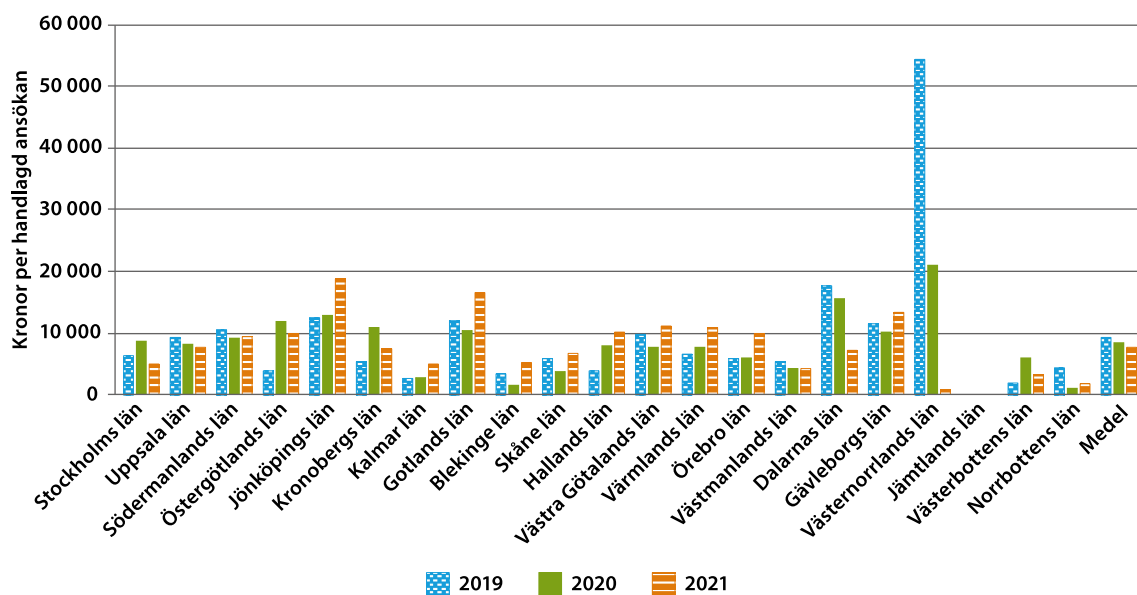
Kostnaderna för att hantera utbetalningsärenden varierar mellan 2 418 kronor upp till 25 000 kronor per ärende. Genomsnittlig kostnad är 11 1443 kronor per ärende vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Variationen mellan kostnader är stor mellan år och det är få länsstyrelser som redovisar en relativt stabil kostnad per hanterat ärende.



Figur 36. Direkt kostnad per handlagt utbetalningsärende inom projektstöd per länsstyrelse

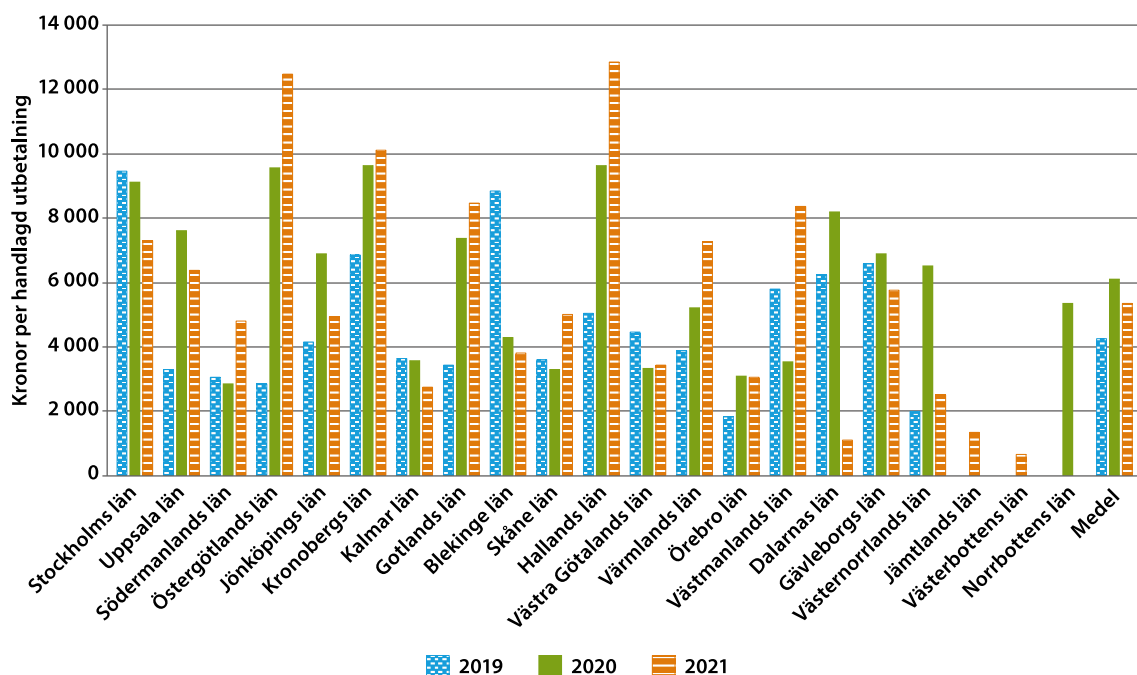
7.2.3.3 Direkt kostnad för miljöinvesteringar

Kostnaden för hantering av stödansökningar inom miljöinvesteringar varierar kraftigt från 800 kronor per handlagt ärende till 18 714 kronor. Den låga kostnaden får anses som en avvikelse då samma län hade kostnad som vida översteg genomsnittet föregående år. Den stora variationen mellan år och länsstyrelserna är ett tydligt tecken på att jämförelse mellan år och län kan bli missvisande. Det är snarare så att medelvärdet om 7 796 kronor per handlagd ansökan ger en mer rättvisande bild av kostnaderna.



Figur 37. Direkt kostnad per handlagd stödansökan inom miljöinvestering per länsstyrelse

Figuren visar tydligt att det varje år finns något län som avviker i kostnader per handlagt ärende. Den genomsnittliga kostnaden har sjunkit sedan föregående år.



Figur 38. Direkt kostnad per handlagt utbetalningsärende inom miljöinvesteringar per länsstyrelse

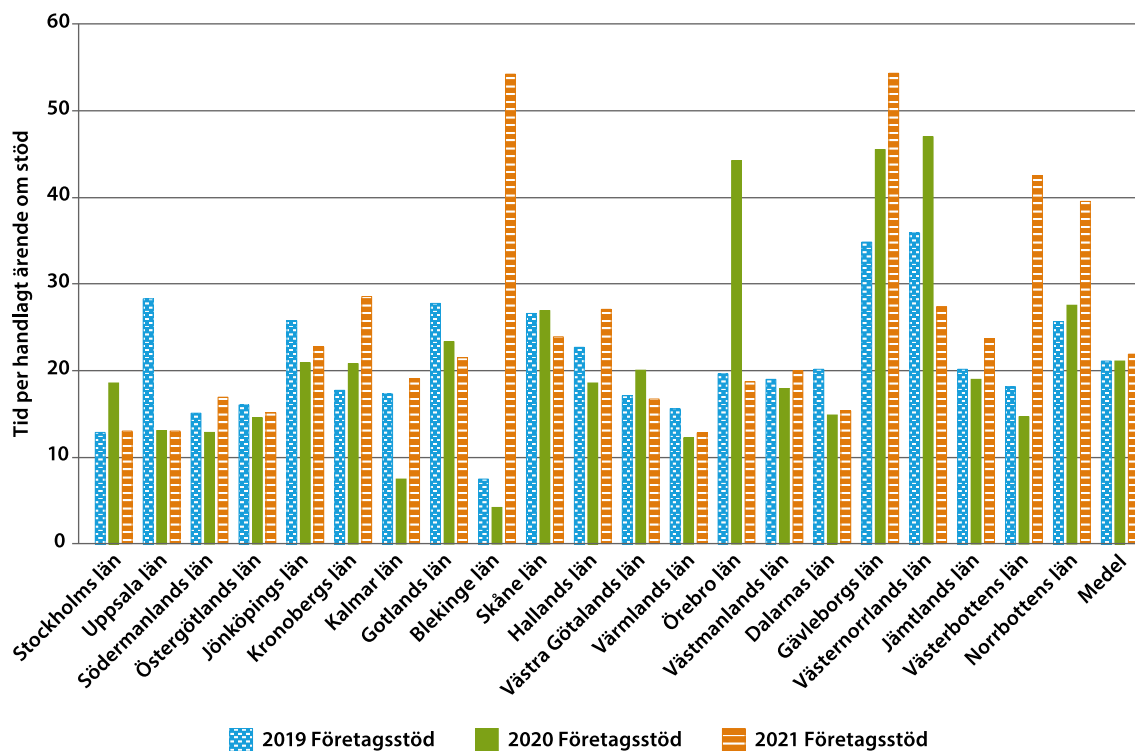
Kostnaderna för hantering av utbetalningar är lägre än för stödansökningar. Den genomsnittliga kostnaden är 5 353 kronor per ärende. Den högsta kostnaden 12 850 kronor och lägst kostnad som redovisas är 667 kronor.

7.2.4 Tid per ärende

För att visa på effektivitet och skillnader i löneläge mellan olika län redovisas antal timmar per handlagt ärende. Utifrån de timmar och kostnader som länsstyrelserna har redovisat fördelas tiden per handlagt ärende. Antal timmar per handlagt ärende kan ge ett visst mått på effektiviteten hos länsstyrelserna. Den genomsnittliga tiden per ansökan om stöd är 23,5 timmar per handlagd ansökan om stöd under år 2021. Det är en liten minskning från år 2020 då den var 24,1 timmar. För handlagda utbetalningsärende har den genomsnittliga tiden per handlagt ärende ökat från 18,3 timmar till 20,9 timmar år 2021. Ökningen i tid per ärende kan vara ett resultat av upphörande av urvalsmetoden väsentlighet och risk under hösten 2021. På samma sätt som för kostnad per ärende är det vanskligt att dra för stora slutsatser av tid per handlagt ärende. Variationen är stor mellan både länsstyrelser och år. Variationerna kan bero på att fåtal ärende handlagts, att mycket arbete lagts på ena sidan årsskiftet och beslut eller expediering sker efter årsskiftet. Det är istället den genomsnittliga tiden och tiden för de länsstyrelser som redovisar i stort samma värde varje år som är av intresse för att avläsa effektiviseringar.

7.2.4.1 Direkt tid för företagsstöd

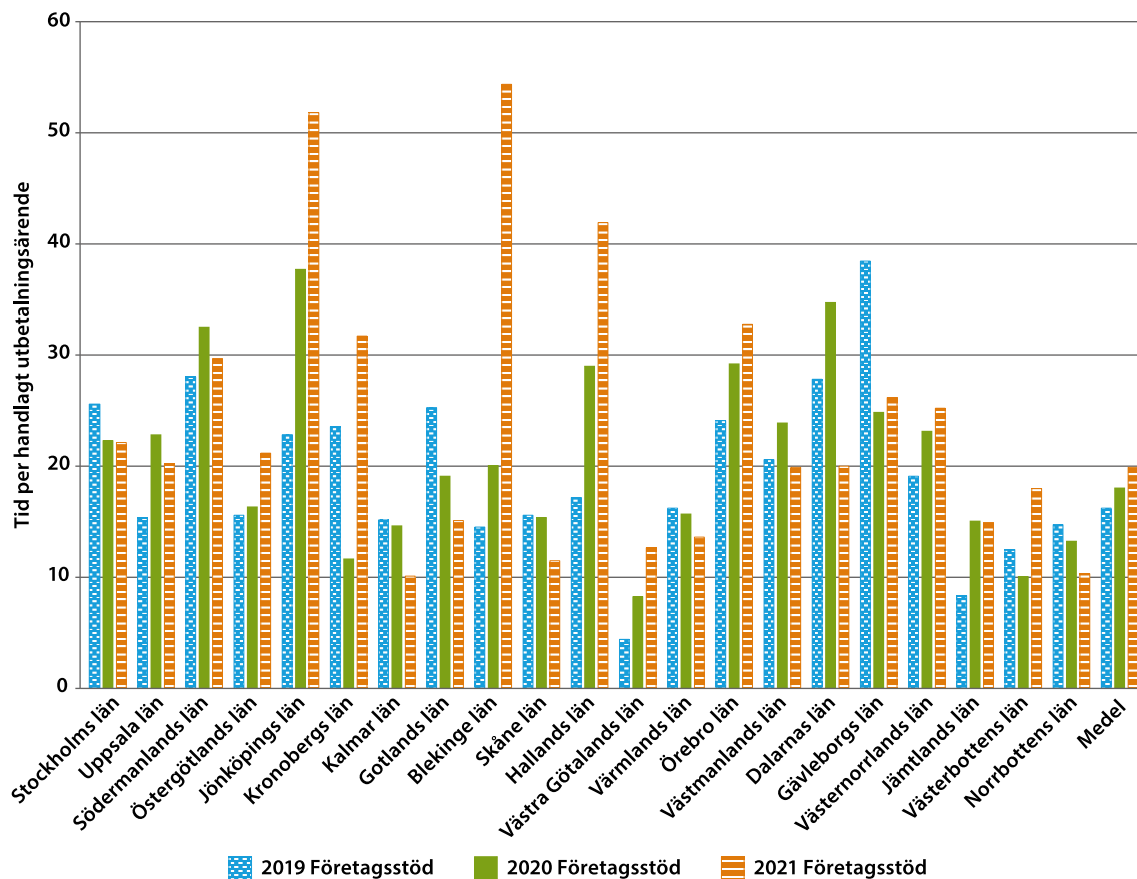
Den genomsnittliga tiden per handlagd ansökan om företagsstöd är 21,9 timmar under år 2021, det är en liten ökning från 21,1 timmar år 2020.



Figur 39. Direkt tid per handlagt ärende inom företagsstöd per länsstyrelse

Figuren ovan visar att det är stor variation även när det gäller timmar per ärende. För ansökan om företagsstöd varierar antalet timmar per ärende från cirka 13 timmar upp till 54 timmar.

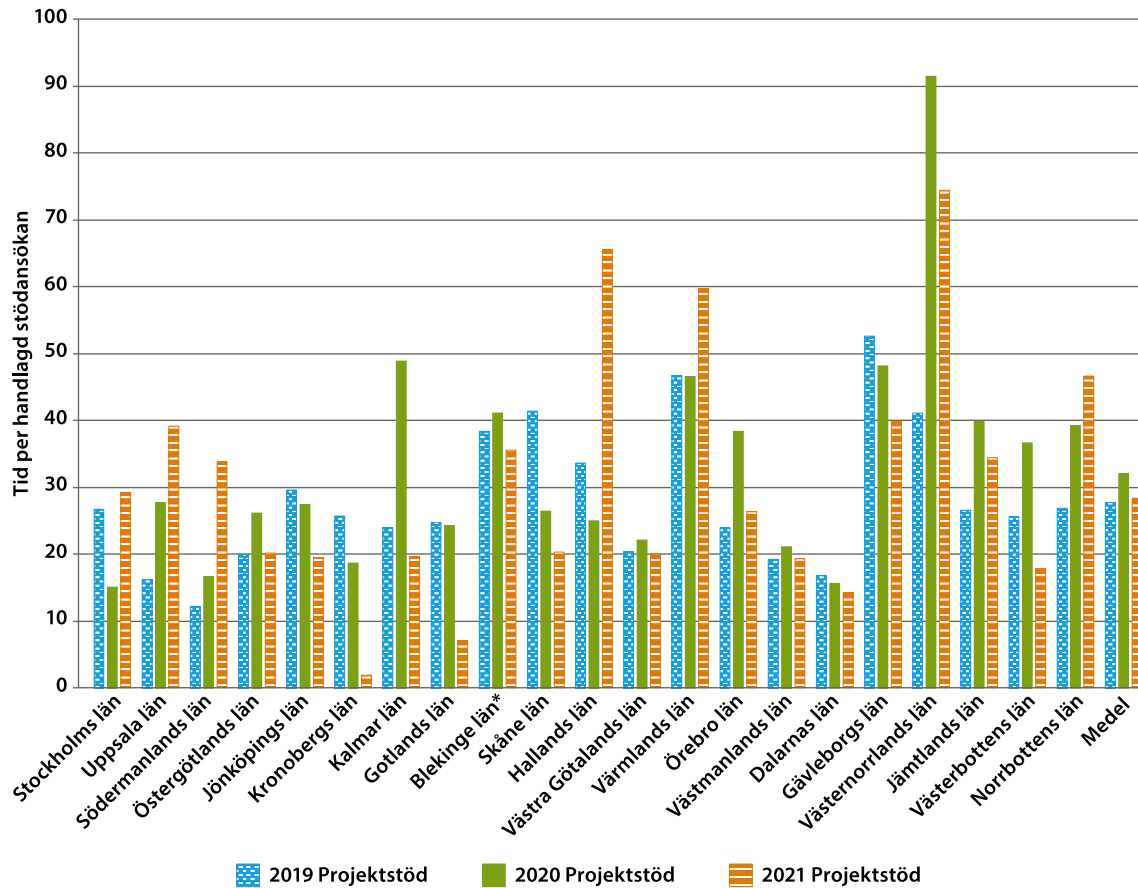
Företagsstöd har en ökad genomsnittlig tid per utbetalningsärende från 18 timmar år 2020 till 20 timmar år 2021. Ökningen i genomsnittlig tid kan vara en konsekvens av upphörande av urvalet väsentlighet och risk men kan även vara en konsekvens av mindre erfaren personal.



Figur 40. Direkt tid handlagt utbetalningsärende inom företagsstöd per länsstyrelse

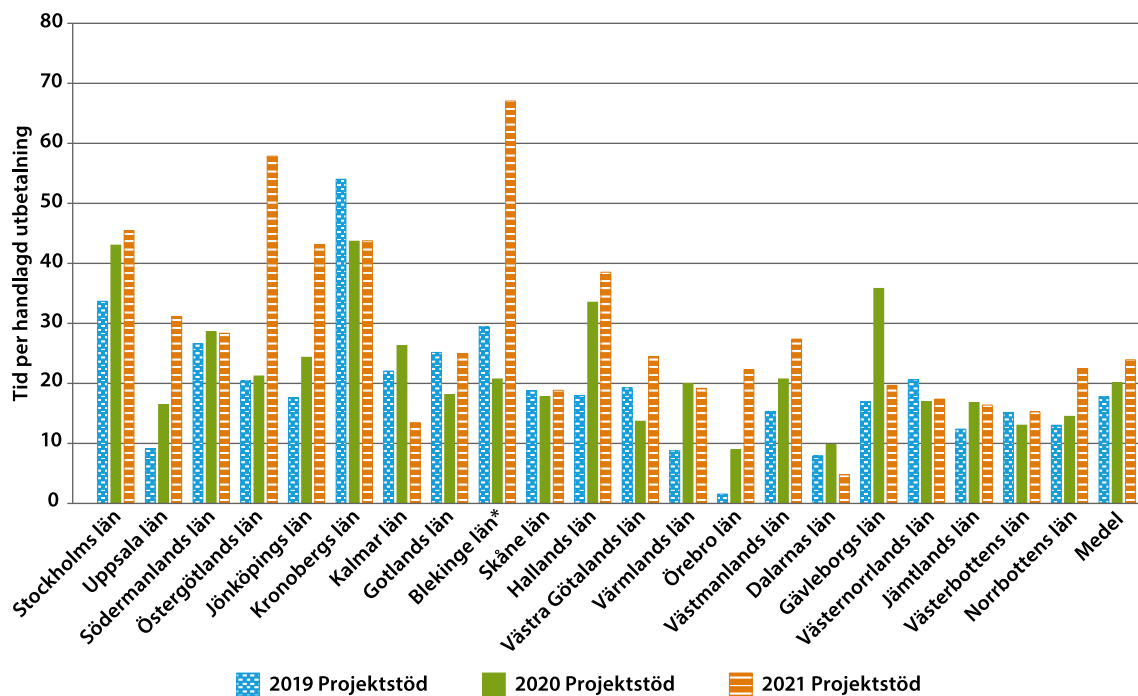
7.2.4.2 Direkt tid för projektstöd

Projektstöd är den stödtyp som har högst genomsnittlig tid per ärende 28,3 timmar. Det är en minskning sedan föregående år då 32 timmar per handlagd ansökan men i storlek med år 2019.



Figur 41. Direkt tid per handlagt ärende inom projektstöd per länsstyrelse

Variationen i projektstöden är stor, från cirka 2 timmar per handlagt ärende upp till 65 timmar. Figuren ovan visar tydligt att variationen är stor mellan länsstyrelser men också mellan år.

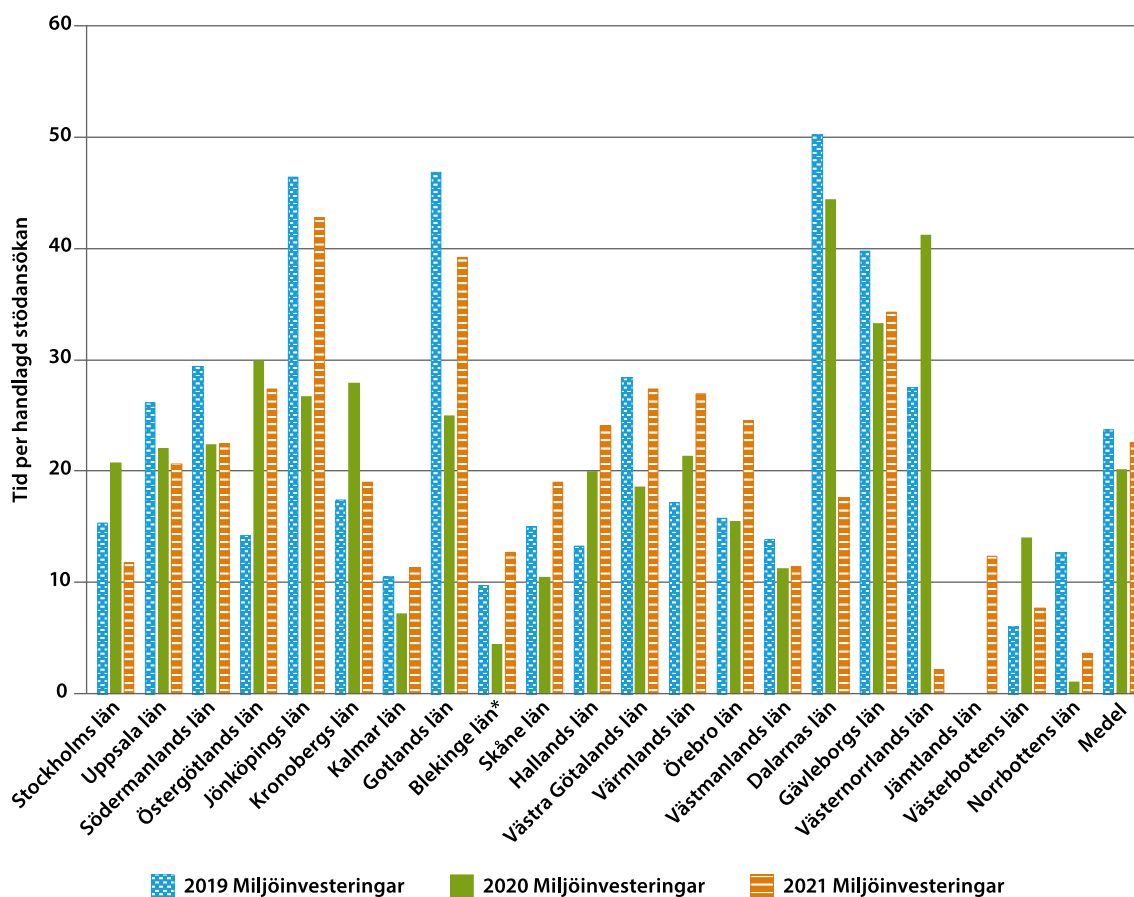


Figur 42. Direkt tid per handlagt utbetalningsärende inom projektstöd per län

Även för utbetalningar är projektstöd den stödtyp som har högst antal timmar per handlagt ärende med genomsnittlig tid på nästan 24 timmar per ansökan. Variationen mellan högst 67 timmar per ärende och lägst 5 timmar är stor. Den länsstyrelse som har högst värde i årets redovisning hade ett genomsnittlig värde föregående år.

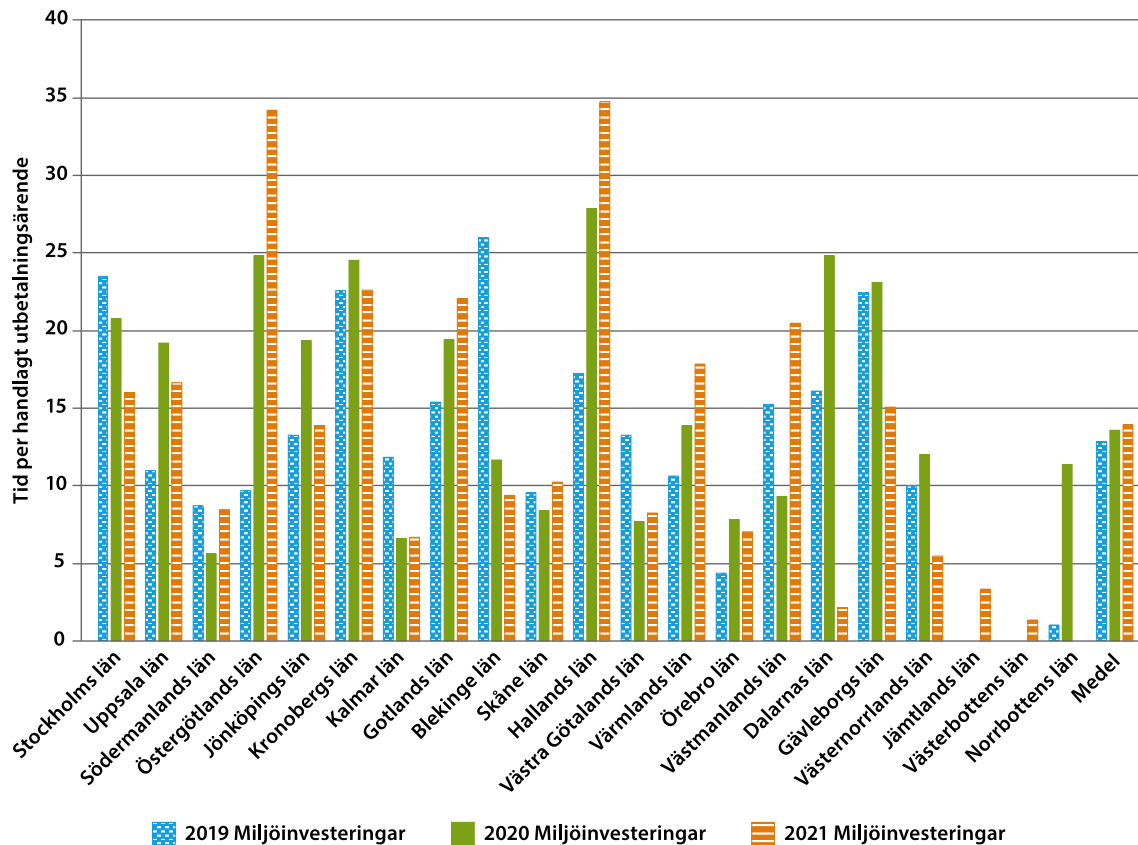
7.2.4.3 Direkt tid för miljöinvesteringar

I genomsnitt lägger länsstyrelserna 22,5 timmar per handlagt stödärende för miljöinvesteringar. Tiden som varje länsstyrelse lägger ner varierar från 2 till 42 timmar per handlagt ärende.



Figur 43. Direkt tid per handlagt ärende inom miljöinvesteringar per länsstyrelse

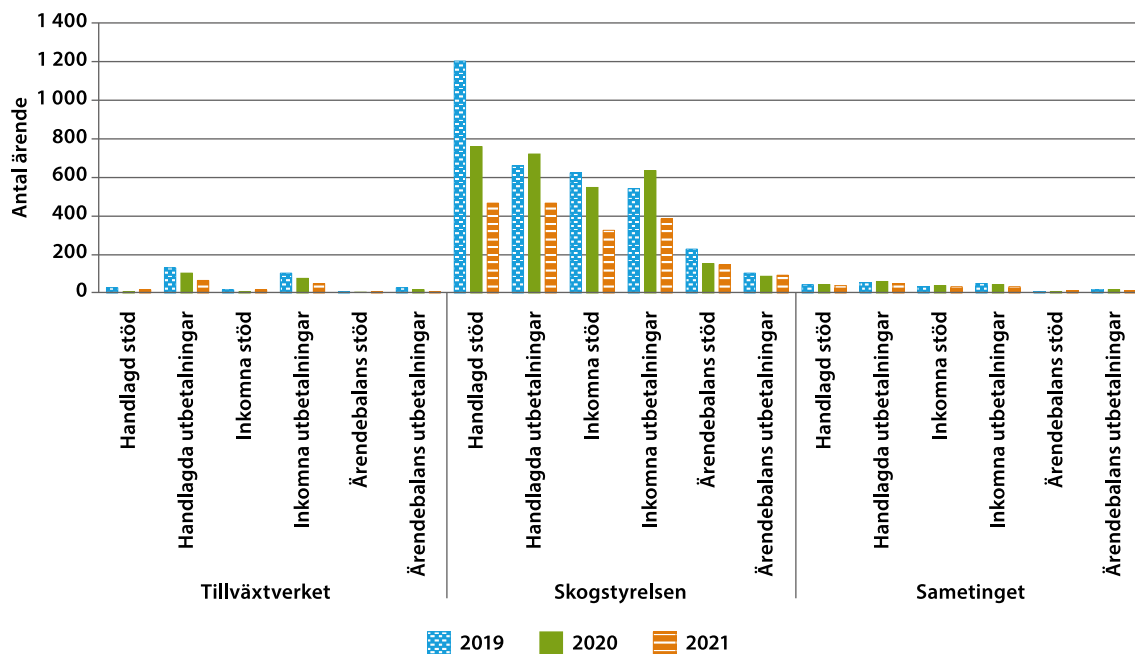
Utbetalningar för miljöinvesteringar har en genomsnittlig tid på 14 timmar per handlagt ärende. Det är betydligt lägre än för projektstöd och företagsstöd. Tiden varierar dock även här från 1 till nästan 35 timmar.



Figur 44. Direkt tid per handlagt utbetalningsärende inom miljöinvesteringar per länsstyrelse

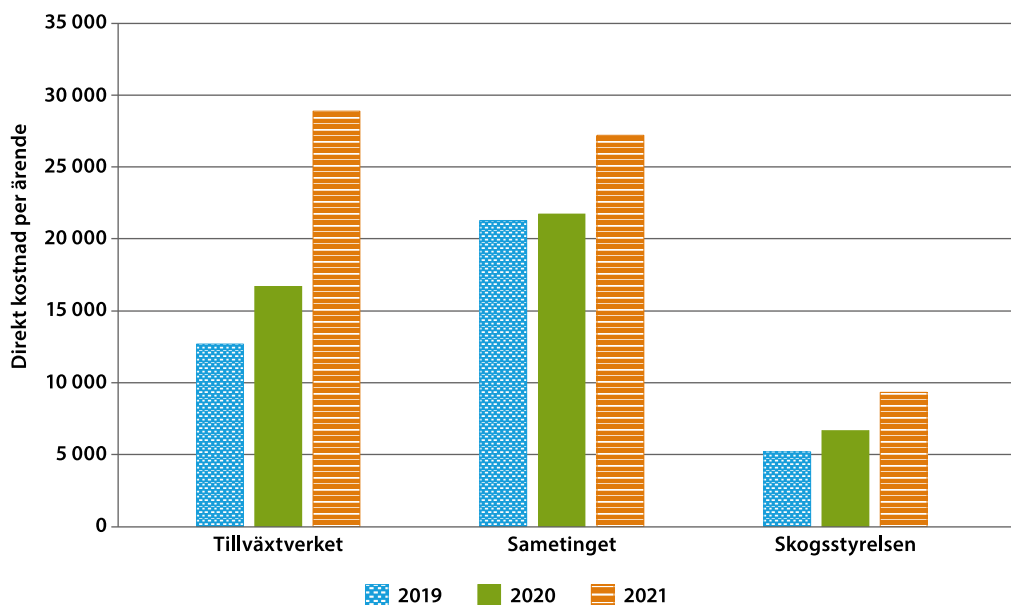
7.3 Övriga myndigheters stödhantering

Tillväxtverket, Skogsstyrelsen och Sametinget handlägger ärende om stöd och utbetalningar inom landsbygdsprogrammet. Omfattningen på de olika myndigheternas ärenden gör att de inte är jämförbara med varandra.



Figur 45. Antal ärende per stödmyndighet åren 2019–2021

Flest ärende och lägst kostnad per ärende har Skogsstyrelsen. Under år 2021 har den direkta kostnaden per ärende ökat. Anledningen är att det är något färre antal ärenden som har hanterats. För Tillväxtverkets del har även de totala kostnaderna ökat vilket beror på tillkommande uppdrag i samband med programändring. Antalet ärende kopplat till ändringen påverkas inte märkbart förrän under år 2022.



Figur 46. Direkt kostnad per handlagt ärende år 2019–2021

7.4 Sammanfattande analys av kostnader landsbygdsstöd

Hantering av landsbygdsstöd är mer handläggningsintensiv än jordbrukarstöden. Detta beror delvis på att stöden hanteras i två led, första ledet är ansökan om stöd det vill säga kontroll och beslut om stödmottagaren har rätt till stöd. Efter beslut om stöd och genomförande av sin insats kan stödmottagaren ansöka om utbetalning. Det är dessutom möjligt att ansökan om delutbetalningar. I genomsnitt handläggs två utbetalningsansökningar per beviljat stöd.

Varje ansökan ska handläggas och underlag för stöd respektive utbetalning ska granskas. Det är dessa kontrollmoment som behöver utökas till följd av att urvalsmetoden väsentlighet och risk inte längre kan användas för landsbygdsstöd.

Variationen mellan länsstyrelser är stor både när det gäller tid per handlagt ärende, kostnad per ärende och antalet ärenden. Variationen gäller även mellan år vilket gör en jämförelse svår. Det är medelvärdet av länsstyrelsernas kostnader och tid som kan ge någon form av effektivitetsmått, minskar den genomsnittliga kostnaden borde effektiviteten ha ökat.

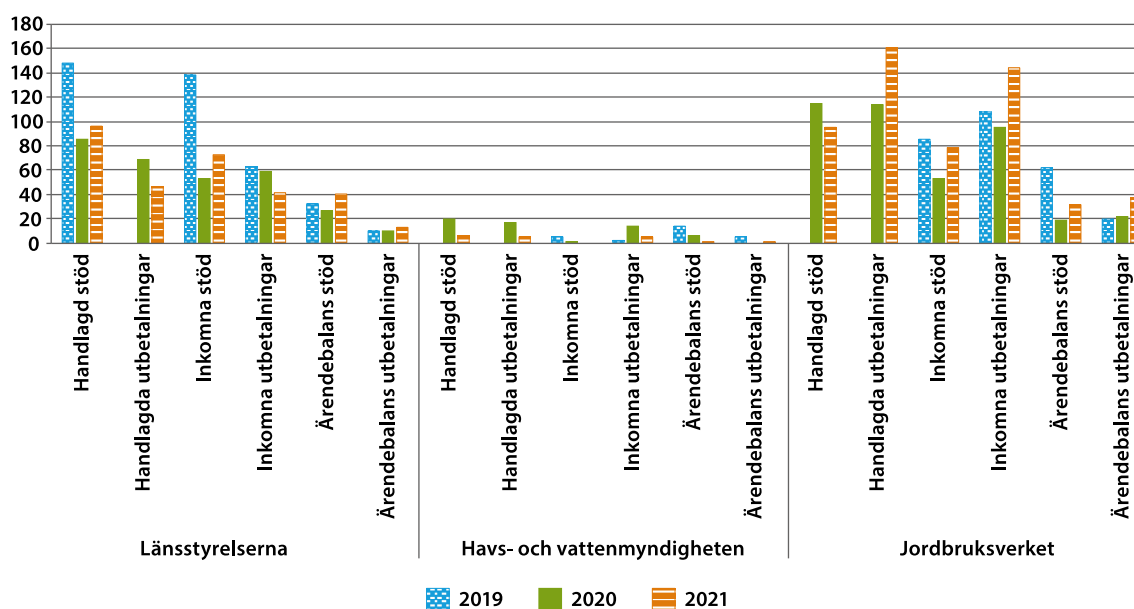
Kostnaderna är bara en del eftersom den inte tar hänsyn till ärendebalanser och faktisk handläggningstid. För kundernas del är handläggningstiden och tiden från ansökan till utbetalning väsentlig då den kan påverka stödmottagarens likviditet. En minskad kostnad är inte positiv om den leder till ökad ärendebalans och längre väntetid för kunderna.

8 Volymer och kostnader för ärendehantering av stöd inom havs- och fiskeriprogrammet

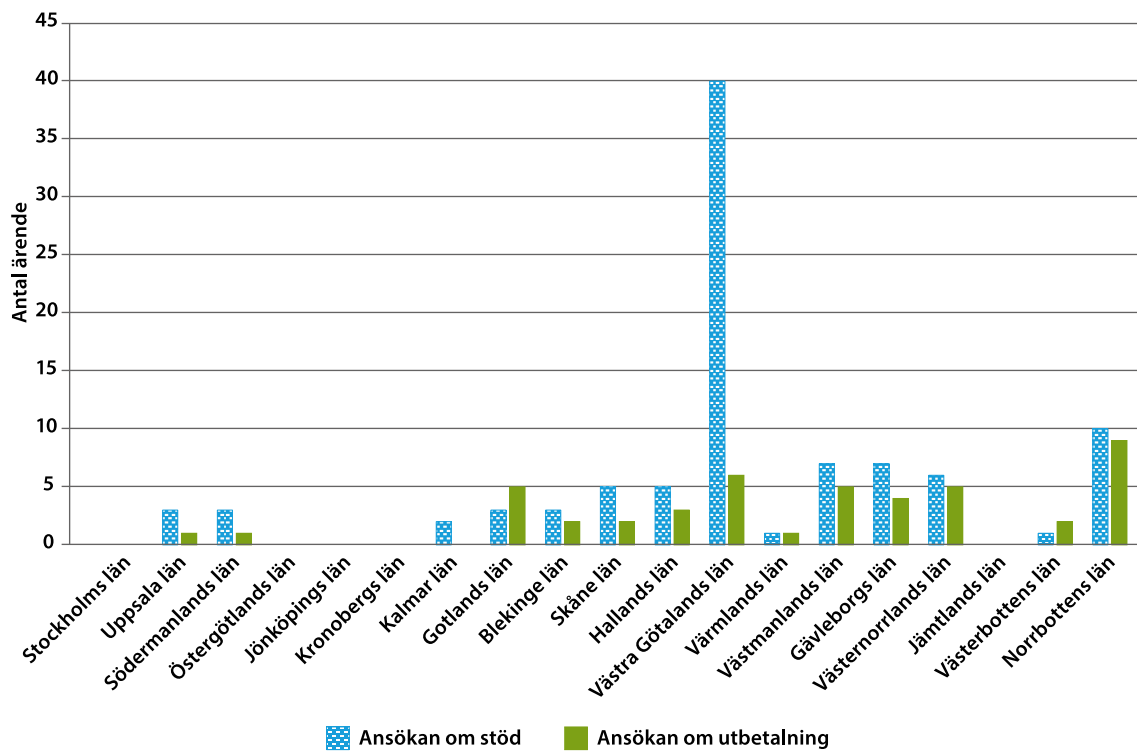
Inom havs- och fiskeriprogrammet handlägger länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket ärenden om stöd. Jordbruksverket beslutar alla ansökningar om utbetalningar. De faktorer som påverkar statistiken för projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet påverkar statistiken även för havs- och fiskeriprogrammet. Antalet ärenden är begränsat och den genomsnittliga handläggningskostnaden påverkas därför mycket av enskilda ärenden. I flera fall är kostnaden beräknad på enstaka ärenden och då blir kostnaden per ärende relativt hög.

8.1 Volymer handlagda ärenden

Länsstyrelserna har handlagt 96 ansökan om stöd och 46 ansökningar om utbetalning under år 2021. Det är något fler ansökningar om stöd än år 2020. Av de handlagda ansökningarna är 86 företagsstöd och 10 projektstöd. Jordbruksverket har handlagt 95 ansökan om stöd och 161 ansökningar om utbetalning. Det är en minskning i antalet stöd men en ökning i antalet utbetalningar.



Figur 47. Antal inkomna och handlagda ärende inom fiskeristöd 2019–2021



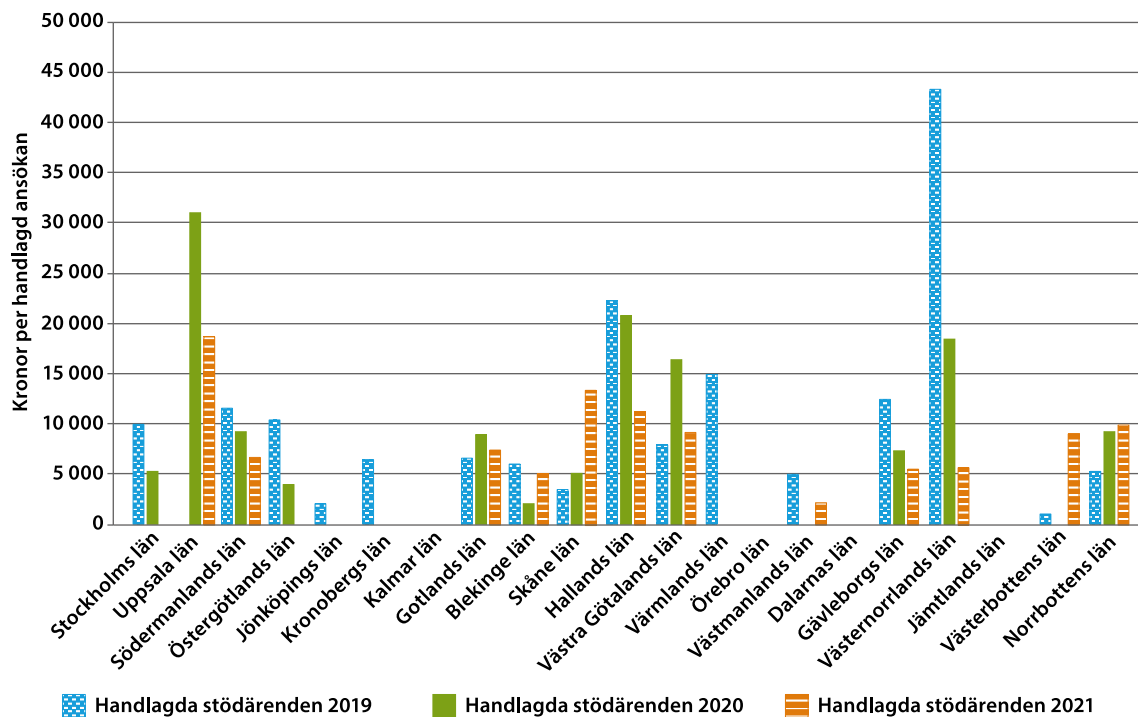
Figur 48. Antal handlagda ärende inom fiskeristöd per myndighet år 2021

Västra Götalands län handlägger den största delen av ansökningarna inom havs- och fiskeriprogrammet.

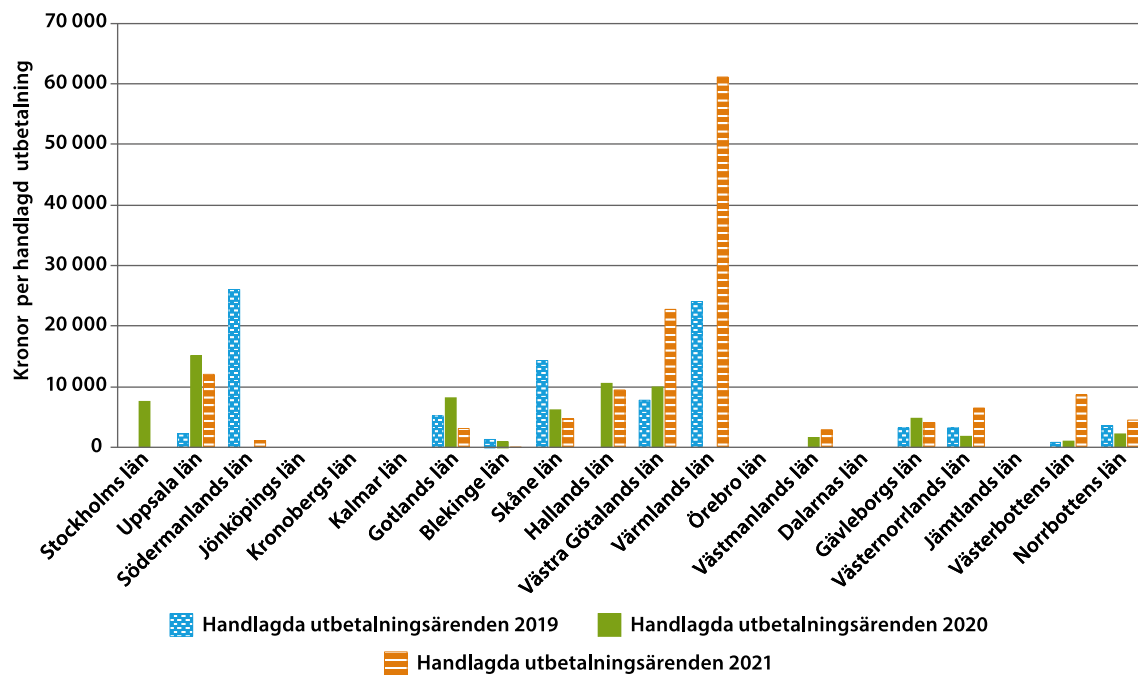
Havs- och fiskeriprogrammet lider mot slutet och ett nytt program skulle ha startat under år 2021 men har försenats och det nya programmet kommer att starta först under 2022. Det är naturligt att fler utbetalningar hanteras i slutet av ett program.

8.2 Länsstyrelsernas direkta kostnader

Länsstyrelserna totala kostnader för hantering av stöd från havs och fiskeri-programmet uppgår till cirka 2 miljoner kronor. Länsstyrelserna har totalt använt 2 årsarbetskrafter till hanteringen. Direkt lönekostnad för stödhantering uppgår till knappt 1,5 miljoner kronor. Den genomsnittliga direkta kostnaden per ärende uppgår till 8 333 kronor.



Figur 49. Direkta kostnader per handlagt ärende inom fiskeristöd per länsstyrelse år 2019–2021



Figur 50. Direkta kostnader per handlagt utbetalningsärende per länsstyrelse år 2019–2021

8.3 Jordbruksverkets direkta kostnader

Jordbruksverkets handlägger vissa typer av projektstöd inom havs- och fiskeriprogrammet. Under år 2021 har Jordbruksverket handlagt 96 ärende om stöd och 161 ärende om utbetalning. Jordbruksverkets direkta kostnader för ärendehantering inom fiskeristöd uppgår till 2,6 miljoner kronor.

Jordbruksverkets kostnad för ärendehandläggning inom fiskeristöd är i storleksordningen med föregående år. Däremot har både antalet inkomna stöd och utbetalningar ökat vilket har lett till ökade ärendebalanser.

Jordbruksverkets direkta kostnad uppgick till 10 348 kronor per handlagt ärende år 2021 jämfört med 11 031 kronor år 2020.

8.4 Havs- och vattenmyndighetens kostnader

Havs- och vattenmyndigheten redovisar en totalkostnad för arbetet med havs- och fiskerifonden. Den direkta kostnaden för hanteringen av fonden uppgår till 800 tusen kronor. Myndigheten har under året handlagt 11 ärenden vilket är en väsentlig minskning från 37 ansökningar år 2020.

Bilagor

Bilaga 1.1

Länsstyrelsernas totala kostnader för hantering av stöd relaterat till EU jordbruksfonder per årsperson och timma.

| Län | Direkt antal arbetade timmar | Direkta årspersoner | Totala kostnader, tkr | Totala kostnader per timma, kr | Totala kostnader per årsperson, tkr |
|--------------------|------------------------------|---------------------|-----------------------|--------------------------------|-------------------------------------|
| Stockholm | 22 523 | 12,8 | 21 446 | 952 | 1 676 |
| Uppsala | 33 669 | 19,1 | 24 490 | 727 | 1 280 |
| Södermanland | 21 639 | 12,3 | 14 509 | 671 | 1 180 |
| Östergötland | 39 041 | 22,2 | 22 320 | 572 | 1 006 |
| Jönköping | 34 623 | 19,7 | 23 673 | 684 | 1 203 |
| Kronoberg | 27 431 | 15,6 | 18 565 | 677 | 1 191 |
| Kalmar | 38 600 | 21,9 | 24 585 | 637 | 1 121 |
| Gotland | 21 492 | 12,2 | 11 958 | 556 | 979 |
| Blekinge | 4 696 | 2,7 | 2 916 | 621 | 1 093 |
| Skåne | 76 776 | 43,6 | 46 590 | 607 | 1 068 |
| Halland | 30 905 | 17,6 | 19 058 | 617 | 1 085 |
| Västra Götaland | 103 125 | 58,6 | 65 327 | 633 | 1 115 |
| Värmland | 23 321 | 13,3 | 13 685 | 587 | 1 033 |
| Örebro | 24 344 | 13,8 | 15 878 | 652 | 1 148 |
| Västmanland | 13 708 | 7,8 | 9 498 | 693 | 1 219 |
| Dalarna | 18 402 | 10,5 | 10 363 | 563 | 991 |
| Gävleborg | 21 057 | 12,0 | 14 674 | 697 | 1 226 |
| Västernorrland | 19 636 | 11,2 | 11 180 | 569 | 1 002 |
| Jämtland | 21 488 | 12,2 | 12 972 | 604 | 1 062 |
| Västerbotten | 21 073 | 12,0 | 14 998 | 712 | 1 253 |
| Norrbottn | 22 482 | 12,8 | 15 342 | 682 | 1 201 |
| År 2021 | | | | | |
| Totalt hela riket | 640 031 | 363,7 | 414 027 | 647 | 1 139 |
| Genomsnitt per län | 30 478 | 17,3 | 19 716 | | |

Bilaga 1.2

Länsstyrelsernas kostnader för hantering av stöd relaterat till EU:s fiskerifond per årsperson och per timma.

| | Direkt antal arbetade timmar 2021 | Direkta årspersoner 2021 | Totala kostnader 2021, tkr | Totala kostnader per timma 2021, kr | Totala kostnader per årsperson 2021, tkr |
|----------------------------------|-----------------------------------|--------------------------|----------------------------|-------------------------------------|--|
| Stockholm | 88 | 0,05 | 71 | 807 | 1 420 |
| Uppsala | 163 | 0,09 | 102 | 626 | 1 101 |
| Södermanland | 43 | 0,02 | 30 | 698 | 1 228 |
| Östergötland | 9 | 0,01 | 4 | 444 | 782 |
| Jönköping | 4 | 0,00 | 3 | 750 | – |
| Kronoberg | 0 | 0,00 | | 0 | 0 |
| Kalmar | 0 | 0,00 | 0 | 0 | 0 |
| Gotland | 99 | 0,06 | 49 | 495 | 871 |
| Blekinge | 232 | 0,13 | 134 | 578 | 1 017 |
| Skåne | 229 | 0,13 | 103 | 450 | 792 |
| Halland | 242 | 0,14 | 115 | 475 | 836 |
| Västra Götaland | 1 341 | 0,76 | 832 | 620 | 1 092 |
| Värmland | 167 | 0,09 | 89 | 533 | 938 |
| Örebro | 0 | 0,00 | 0 | 0 | 0 |
| Västmanland | 78 | 0,04 | 42 | 538 | 0 |
| Dalarna | 0 | 0,00 | 0 | 0 | 0 |
| Gävleborg | 194 | 0,11 | 114 | 588 | 1 034 |
| Västernorrland | 188 | 0,11 | 90 | 479 | 843 |
| Jämtland | 0 | 0,00 | 0 | 0 | 0 |
| Västerbotten | 57 | 0,03 | 49 | 860 | 0 |
| Norrbottn | 344 | 0,20 | 201 | 584 | 1 028 |
| År 2021 | | | | | |
| Totalt hela riket | 3 478 | 2,0 | 2 028 | 583 | 1 026 |
| Genomsnitt per län ¹⁾ | 205 | 0,1 | 119 | | |

Bilaga 1.3

Länsstyrelsernas direkta kostnader för hantering av jordbrukarstöd per utbetalning, SAM-ansökan och länsstyrelse.

| Län | Åa | Löne- kostnader inkl sociala kostnader, tkr | Övriga direkta kostnader | Antal utbetalnings ärenden | Antal SAM) | Direkta kostnader per utbe- talning | Direkt kostnad per SAM, kr |
|------------------------|--------------|--|--------------------------------|----------------------------------|---------------|--|-------------------------------------|
| Stockholm | 10,2 | 7 366 | 221 | 8 983 | 1 842 | 845 | 4 119 |
| Uppsala | 16,0 | 10 175 | 895 | 13 907 | 2 568 | 796 | 4 311 |
| Söder- manland | 10,2 | 6 463 | 322 | 9 670 | 1 978 | 702 | 3 430 |
| Östergöt- land | 17,6 | 11 088 | 336 | 19 582 | 3 202 | 583 | 3 568 |
| Jönköping | 14,0 | 8 943 | 693 | 21 245 | 3 193 | 454 | 3 018 |
| Kronoberg | 12,4 | 8 198 | 587 | 12 592 | 2 141 | 698 | 4 103 |
| Kalmar | 19,2 | 12 290 | 813 | 17 447 | 2 944 | 751 | 4 451 |
| Gotland | 10,3 | 6 219 | 218 | 8 255 | 1 352 | 780 | 4 761 |
| Blekinge ²⁾ | | | | | | | |
| Skåne | 35,2 | 21 900 | 1 355 | 40 486 | 8 730 | 574 | 2 664 |
| Halland | 13,2 | 8 380 | 874 | 14 404 | 2 878 | 642 | 3 215 |
| Västra Götaland | 47,8 | 33 342 | 2 640 | 59 969 | 11 130 | 600 | 3 233 |
| Värmland | 9,3 | 6 107 | 388 | 13 709 | 2 833 | 474 | 2 293 |
| Örebro | 10,8 | 7 059 | 168 | 10 160 | 2 113 | 711 | 3 420 |
| Västman- land | 5,9 | 3 881 | 501 | 7 807 | 1 508 | 561 | 2 906 |
| Dalarna | 8,5 | 5 802 | 370 | 8 941 | 1 804 | 690 | 3 421 |
| Gävleborg | 7,9 | 5 335 | 326 | 9 718 | 1 813 | 583 | 3 122 |
| Väster- norrland | 7,1 | 4 457 | 239 | 7 811 | 1 628 | 601 | 2 885 |
| Jämtland | 8,9 | 5 692 | 523 | 6 854 | 1 219 | 907 | 5 098 |
| Väster- botten | 7,7 | 5 033 | 205 | 9 036 | 1 961 | 580 | 2 671 |
| Norr- botten | 9,2 | 5 286 | 624 | 6 993 | 1 415 | 845 | 4 177 |
| Summa | 281,4 | 183 016 | 12 298 | 307 569 | 58 252 | 635 | 3 353 |
| 2020 | 281,5 | 176 922 | 11 765 | 342 023 | 58 622 | 552 | 3 219 |
| 2019 | 294,4 | 182 774 | 11 554 | 383 932 | 58 898 | 506 | 3 299 |
| 2018 | 283,3 | 171 737 | 14 532 | 361 029 | 59 578 | 516 | 3 126 |

Bilaga 1.4

Länsstyrelsernas kostnader och årspersoner per objektкод år 2021.

| Objektкод | Åa ¹ | Lön ² | Övriga ³ | Direkta kostnader ⁴ | Allmänt ⁵ | Myndighet övergripande ⁶ | Totala kostnad ⁷ |
|---------------------------------------|-----------------|------------------|---------------------|--------------------------------|----------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| Stöd till jordbruket | | | | | | | |
| 601* | 281 | 183 017 | 12 298 | 195 315 | 43 866 | 80 857 | 320 038 |
| 60111 | 102 | 68 099 | 3 534 | 71 633 | 16 088 | 29 655 | 117 375 |
| 60112 | 82 | 51 438 | 5 459 | 56 897 | 12 778 | 23 554 | 93 230 |
| 60113 | 5 | 3 015 | 102 | 3 116 | 700 | 1 290 | 5 107 |
| 60116 | 16 | 10 566 | 656 | 11 222 | 2 520 | 4 646 | 18 388 |
| 60117 | 49 | 30 646 | 929 | 31 575 | 7 091 | 13 071 | 51 738 |
| 6012 | 18 | 11 810 | 644 | 12 454 | 2 797 | 5 156 | 20 406 |
| 6010 | 9 | 7 444 | 975 | 8 419 | 1 891 | 3 485 | 13 795 |
| Stöd till landsbygdsutveckling | | | | | | | |
| 602* | 82 | 56 808 | 877 | 57 685 | 12 955 | 23 880 | 94 521 |
| 6020 | 15 | 11 068 | 444 | 11 512 | 2 585 | 4 766 | 18 863 |
| 60221 | 5 | 3 602 | 69 | 3 671 | 824 | 1 520 | 6 015 |
| 60222 | 2 | 1 635 | 65 | 1 701 | 382 | 704 | 2 787 |
| 60251 | 1 | 425 | 25 | 450 | 101 | 186 | 738 |
| 60252 | 2 | 1 267 | 9 | 1 276 | 287 | 528 | 2 091 |
| 60261 | 18 | 12 266 | 47 | 12 314 | 2 765 | 5 098 | 20 177 |
| 60262 | 8 | 5 175 | 37 | 5 211 | 1 170 | 2 157 | 8 539 |
| 60271 | 5 | 3 647 | 2 | 3 649 | 820 | 1 511 | 5 979 |
| 60272 | 2 | 1 664 | 10 | 1 675 | 376 | 693 | 2 744 |
| 60281 | 11 | 7 353 | 140 | 7 493 | 1 683 | 3 102 | 12 278 |
| 60282 | 11 | 7 579 | 26 | 7 605 | 1 708 | 3 148 | 12 461 |
| 60291 | 1 | 720 | 1 | 721 | 162 | 298 | 1 181 |
| 60292 | 1 | 408 | 0 | 408 | 92 | 169 | 669 |
| 6043 | 9 | 5 556 | 157 | 5 713 | 1 283 | 2 365 | 9 361 |
| 6044 | 1 | 711 | -48 | 664 | 149 | 275 | 1 087 |
| 62220 | 0 | 230 | 2 | 232 | | 96 | 328 |
| 62221 | 1 | 848 | 0 | 848 | | 351 | 1 199 |
| 62222 | 1 | 380 | 2 | 383 | | 158 | 541 |
| 990 | 2 | 1 412 | 43 | 1 456 | | 603 | 2 058 |
| Totalt | 377 | | | 262 295 | 58 253 | 108 586 | 429 133 |

1) Årsarbetskrafter

2) Lön inklusive sociala kostnader

3) Övriga direkta kostnader

4) Totala direkta kostnader

5) Indirekt kostnad allmänt och övergripande inom lantbruk – varav avser EU-stödhantering

6) Indirekt kostnad myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service – varav avser EU-stödhantering

7) Totala kostnader

Kostnader och årspersoner per objektкод för länsstyrelserna 2020

| Objektкод | Åa ¹ | Lön ² | Övriga ³ | Direkta kostnader ⁴ | Allmänt ⁵ | Myndighet övergripande ⁶ | Totala kostnad ⁷ |
|---------------------------------------|-----------------|------------------|---------------------|--------------------------------|----------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| Stöd till jordbruket | | | | | | | |
| 601* | 281 | 176 922 | 11 765 | 188 687 | 44 565 | 87 216 | 320 467 |
| 60111 | 135 | 85 419 | 3 880 | 89 298 | 21 091 | 41 276 | 151 665 |
| 60112 | 95 | 58 587 | 5 987 | 64 574 | 15 251 | 29 848 | 109 673 |
| 60113 | 5 | 3 265 | 162 | 3 427 | 809 | 1 584 | 5 821 |
| 60116 | 21 | 13 145 | 994 | 14 138 | 3 339 | 6 535 | 24 013 |
| 60117 | 7 | 4 147 | 76 | 4 223 | 997 | 1 952 | 7 173 |
| 6012 | 17 | 10 617 | 521 | 11 138 | 2 631 | 5 148 | 18 917 |
| 6010 | 2 | 1 742 | 145 | 1 887 | 446 | 872 | 3 205 |
| Stöd till landsbygdsutveckling | | | | | | | |
| 602* | 86 | 58 267 | 4 501 | 62 769 | 14 726 | 28 819 | 102 436 |
| 6020 | 16 | 11 210 | 1 645 | 12 855 | 3 036 | 5 942 | 21 834 |
| 60221 | 6 | 4 126 | 41 | 4 167 | 885 | 1 732 | 6 363 |
| 60222 | 3 | 1 862 | 79 | 1 941 | 458 | 897 | 3 297 |
| 60251 | 2 | 1 056 | 0 | 1 056 | 249 | 488 | 1 793 |
| 60252 | 2 | 1 322 | 35 | 1 356 | 320 | 627 | 2 304 |
| 60261 | 15 | 9 783 | 25 | 9 808 | 2 317 | 4 534 | 16 658 |
| 60262 | 11 | 7 195 | 248 | 7 443 | 1 758 | 3 440 | 12 642 |
| 60271 | 3 | 2 260 | 0 | 2 260 | 534 | 1 045 | 3 839 |
| 60272 | 4 | 2 508 | 18 | 2 527 | 597 | 1 168 | 4 291 |
| 60281 | 12 | 7 693 | 71 | 7 764 | 1 834 | 3 589 | 13 187 |
| 60282 | 13 | 8 339 | 301 | 8 640 | 2 041 | 3 994 | 14 674 |
| 60291 | 1 | 501 | 1 | 2 537 | 119 | 232 | 853 |
| 60292 | 1 | 413 | 0 | 413 | 98 | 191 | 702 |
| 6043 | 8 | 5 146 | 1 150 | 6 296 | 1 487 | 2 910 | 10 694 |
| 6044 | 1 | 379 | 42 | 421 | 100 | 195 | 716 |
| 62220 | 0 | 215 | 5 | 220 | | 102 | 321 |
| 62221 | 1 | 990 | 1 | 991 | | 458 | 1 450 |
| 62222 | 0 | 333 | 31 | 364 | | 168 | 532 |
| 990 | 2 | 2 228 | 507 | 2 734 | | 1 264 | 3 998 |
| Totalt | 423 | 244 266 | 17 997 | 260 028 | 60 396 | 120 188 | 440 612 |

1) Årsarbetskrafter

2) Lön inklusive sociala kostnader

3) Övriga direkta kostnader

4) Totala direkta kostnader

5) Indirekt kostnad allmänt och övergripande inom lantbruk – varav avser EU-stödhantering

6) Indirekt kostnad myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service – varav avser EU-stödhantering

7) Totala kostnader

Differenser i kostnaderna mellan åren 2021–2020 för länsstyrelsens årspersoner och kostnader per objektкод

| Objektкод | Åa ¹ | Lön ² | Övriga ³ | Direkta kostnader ⁴ | Allmänt ⁵ | Myndighet övergripande ⁶ | Totala kostnad ⁷ |
|---------------------------------------|-----------------|------------------|---------------------|--------------------------------|----------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| Stöd till jordbruket | | | | | | | |
| 601* | 0 | 6 095 | 533 | 6 628 | -699 | -6 358 | -429 |
| 60111 | -32 | -17 320 | -346 | -17 666 | -5 003 | -11 621 | -34 290 |
| 60112 | -13 | -7 149 | -528 | -7 677 | -2 473 | -6 293 | -16 444 |
| 60113 | -1 | -250 | -61 | -311 | -110 | -294 | -714 |
| 60116 | -4 | -2 578 | -338 | -2 916 | -819 | -1 889 | -5 625 |
| 60117 | 42 | 26 499 | 852 | 27 352 | 6 094 | 11 119 | 44 565 |
| 6012 | 1 | 1 193 | 123 | 1 316 | 166 | 7 | 1 489 |
| 6010 | 7 | 5 701 | 831 | 6 532 | 1 445 | 2 613 | 10 590 |
| Stöd till Landsbygdsutveckling | | | | | | | |
| 602* | -4 | -1 460 | -3 624 | -5 084 | -1 770 | -4 939 | -7 915 |
| 6020 | 0 | -143 | -1 201 | -1 343 | -451 | -1 176 | -2 970 |
| 60221 | 0 | -524 | 28 | -496 | -61 | -212 | -349 |
| 60222 | -1 | -227 | -14 | -240 | -76 | -193 | -510 |
| 60251 | -1 | -630 | 25 | -605 | -148 | -302 | -1 055 |
| 60252 | 0 | -54 | -26 | -80 | -34 | -99 | -213 |
| 60261 | 3 | 2 483 | 22 | 2 505 | 449 | 564 | 3 518 |
| 60262 | -3 | -2 020 | -212 | -2 232 | -588 | -1 283 | -4 103 |
| 60271 | 2 | 1 387 | 2 | 1 389 | 286 | 466 | 2 140 |
| 60272 | -1 | -844 | -8 | -852 | -221 | -475 | -1 547 |
| 60281 | -1 | -340 | 69 | -271 | -151 | -487 | -909 |
| 60282 | -2 | -760 | -275 | -1 035 | -333 | -845 | -2 213 |
| 60291 | 0 | 219 | 0 | -1 817 | 43 | 66 | 329 |
| 60292 | 0 | -5 | 0 | -5 | -6 | -22 | -33 |
| 6043 | 0 | 410 | -994 | -584 | -204 | -545 | -1 333 |
| 6044 | 0 | 332 | -90 | 242 | 49 | 80 | 372 |
| 62220 | 0 | 16 | -3 | 12 | 0 | -6 | 7 |
| 62221 | 0 | -142 | -1 | -143 | 0 | -107 | -250 |
| 62222 | 0 | 47 | -29 | 18 | 0 | -10 | 8 |
| 990 | 0 | -816 | -463 | -1 279 | 0 | -661 | -1 940 |
| Totalt | -46 | -244 266 | -17 997 | 2 267 | -2 143 | -11 602 | -11 479 |

1) Årsarbetskrafter

2) Lön inklusive sociala kostnader

3) Övriga direkta kostnader

4) Totala direkta kostnader

5) Indirekt kostnad allmänt och övergripande inom lantbruk – varav avser EU-stödhantering

6) Indirekt kostnad myndighetsövergripande verksamhet samt administration och intern service – varav avser EU-stödhantering

7) Totala kostnader



Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se